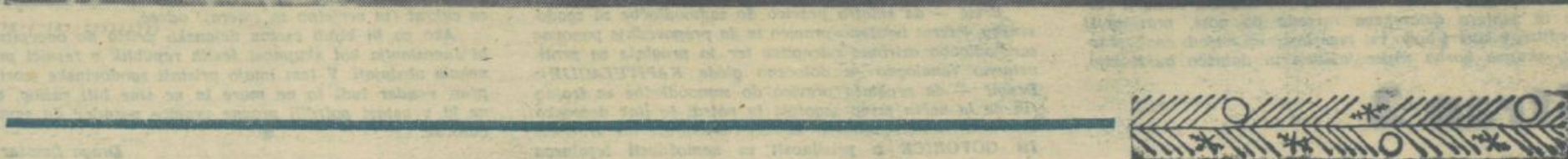

LIST ZVEZE ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

Vsem študentom, profesorjem in sodelavcem na fakultetah, akademijah, višjih in visokih šolah, želijo srečno in uspešno Novo leto 1963:

UNIVERZITETNI KOMITE ZKS

UNIVERZITETNI ODBOR ZŠJ

UREDNIŠTVO TRIBUNE

18 decembra je sekretariat aktiva ZK v Naselju pripravil skupno s predstavniški odbora ZSJ in terenskih organizacij ZK in SZDL v Rožni dolini razgovor na temo: Komunist kot družbeno-politični delavec v Studentskem naselju.

Diskusija je tekla v glavnem ob treh problemih. Ob problemu samoupravljanja v SN so diskusanti še enkrat (kolikokrat že!) ugotovili, da so stanovanjski Naselja v veliki meri ostali do problemov samoupravljanja povsem pasivni kar je zlasti neugodna ugotovitev za člane ZK. Od tod izhajajo glavni problemi aktiva in glavne zavore za uveljavitev samoupravljanja. Na to se navezuje problem kadrov, ker so stanovanjski zelo zaposleni s študijem in zelo angažirani po fakultetah, tako da se je v današnjem stanju za tiste študente, ki zdaj delajo v odborih Naselja, dejansko vsilila dilema: ali študent - ali funkcionar. Kljub vsemu na stvar ni treba gledati prečno. Poudariti moramo namreč tudi vzgojno plat samoupravljanja, kar je v dosedanjih diskusijah malce zapostavljeno. Samoupravljanje bo samo po sebi dobri šola in sredstvo aktiviranja ljudi, tako da mogoče že drugo leto ne bo treba ugotavljati, da je n. pr. sestankom po blokih prisostvovalo manj kot 50 odstotkov komunistov. Drugi osnovni problem, ki se postavlja pred letošnji sekretariat, je problem povezave Studentskega naselja z univerzo in s terenskimi organizacijami. Povezava je vsekakor nujna, treba je samo najti oblike. Povezave z organizacijami po fakultetah bodo najbrž samo tehnično-organizacijski problem, ker so fakultete itak drugi del življenja stanovalcev Naselja. Morali pa bi storiti odločnejše korake v smeri povezovanja z Rožno dolino. Naselje že deloma

postaja kulturni center tega območja, lahko pa bi postalo tudi središče družbeno-političnih dogajanj. Možnosti za konkretne povezave obstajajo; treba jih je samo še izkoristiti.

Tretja stvar, ki se je izkristalizirala v diskusiji, je program dela aktiva ZK. V smeri aktivizacije študentov je Zveza komunistov storila še premalo; doslej se je v glavnem orientirala bolj na trenutne akcije, kar je prav gotovo motilo njeno delo. Aktiv bo moral nastopiti z izdelanim programom, ki bi zajemal glavno problematiko Naselja. Letos bi ta program moral načenjati v glavnem probleme samoupravljanja in reševanje uganke »neaktivni komunist« in »nezainteresirani študent«.

Upajmo, da to ne bo edini razlog na to temo, ampak samo prvi v vrsti mnogih.

Premajhna aktivnost

PROTESTNO PISMO ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

Najostreje protestiramo

Ob tragični smrti Momčila Popovića in ob napadu na naše predstavništvo v Zvezni republiki Nemčiji je univerzitetni odbor Zveze študentov poslal v imenu ljubljanskih študentov Državnemu sekretariatu za zunanje zadeve naslednje protestno pismo:

Ob zločinskem napadu na naše predstavništvo v Zvezni republiki Nemčiji, ki je zahteval življenje narodnega heroja Momčila Popovića, se študentje ljubljanske univerze pridružujemo ogorčenju vsega jugoslovanskega ljudstva in najostreje protestiramo.

Cepprav smo mladi, so v nas vedno žive tradicije našega boja proti nacističnim tolpom, ki so pustile po naši domovini. Zato tudi mi, kakor naši očetje-borci, najostreje občitamo vsako delovanje takih, danes še živčih elementov. Da ti ele-

menti še niso izginili, nam kaže toleiranje napada ustaških zločincev, najzlohotnejših odpadnikov našega ljudstva, s strani državnih oblasti v Zvezni republiki Nemčiji. Namerna nezavzetost nemških varnostnih organov za take zločinske napade ne škoduje samo že tako slabim odnosom med FLRJ in Zvezno republiko Nemčijo, temveč utegne imeti zelo škodljive posledice na sodelovanje med študenti obeh držav, ki se je doslej, kljub slabim odnosom med obema državama, v danih okoliščinah zadovoljivo razvijalo.

Ker mislimo, da prihodnost sloni na nas mladih, ne želimo, da bi ti prepereli zgodovinski ostanki bremenili našo mlado generacijo in s tem rušili to, kar je bilo postavljeno z našim prizadevanjem za enakopravno sodelovanje študentov vsega sveta. Zato bomo apelirali na vse napredne sile, ki med nemškimi študenti prav gotovo obstajajo, naj po svojih močeh najostreje opozore nemške oblasti na posledice, kakršne ima lahko tak vzdržan odnos do napadov, ki jih lahko primerjamo le z ubijalskimi akcijami ustašev, četnikov in nemških okupatorjev v času NOB.

V imenu študentov ljubljanske univerze — univerzitetni odbor Zveze študentov.

PRAVICA NARODOV DO SAMOODLOČBE

V razpravah o predosnutku ustave FLRJ in ustave LRS se pri nas, posebno med študenti, mnogo razpravlja o pravicah narodov do samoodločbe, ki vključuje tudi pravico do odcepitve, zelo pa si s tem beli glavo naša emigracija. Poglejmo, kakšna so stališča v teoriji, kako se problem rešuje v »praksi« in kako urejuje to pravico predosnutek ustave.

I. Glede pravice do samoodločbe obstajata v pravni teoriji dva koncepta: eni trde, da je to zgodovinska pravica, drugi pa, da je trajna.

Zagovorniki zgodovinske pravice trde, da je bila pravica do samoodločbe enkratno izražena z ustanovitvijo skupne države in da torej pravica do odcepitve ne obstaja, da je Jugoslavija skupnost šestih republik in da bi z izstopitvijo ene republike dejansko prenehala obstajati; pri tem se predvsem sklicujejo na ustavo, češ da le-ta ne vsebuje določb o možnosti izstopa.

Pristaši trditve o trajni pravici pa zatrjujejo, da je pravica do samoodločbe za vsak narod bistvena, da je najtesneje povezana s samim pojmom naroda in da narod prav z njo izraža svojo suverenost.

Mislim, da moramo dati prav teoriji o trajni pravici. Pravica do samoodločbe namreč trajno obstaja in je le stvar vsakega naroda, da se je v zgodovinskem razvoju, upoštevajoč vse ekonomske, politične, kulturne momente, tako ali drugače odločil. Če se narodu ta pravica jemlje, bodisi v teoriji bodisi v ustavi, se s tem zanika njegova suverenost in ne priznava možnost razvoja. Seveda bo narod lahko kljub takim teoretičnim trditvam in ustavnim določbam odločil drugače, toda demokratično in napredno gledanje se mora manifestirati v priznanju te pravice tudi v ustavi.

II. Kakšni so bili in kakšni so razlogi, da so se jugoslovanski narodi — med njimi slovenski narod — prostovoljno združili v novo Jugoslavijo in kakšno naj bo to sožitje?

Zgodovinski elemnti (slovanstvo pod tujim jarmom in borba zoper njega, nacionalno in socialno zatiranje s strani buržoazije in stari Jugoslaviji), zavestni faktorji (želja in zahteva delavskega razreda po novi, pravičnejši ureditvi, v kateri bodo vsi jugoslovanski narodi enakopravni), skupna borba zoper fašizem in domačo buržoazijo,

skupna graditev nove družbe med NOB, zunanje-politična situacija — vsi ti RAZLOGI so privedli do ustanovitve FLRJ, pridružili pa se jim je še en bistven faktor, katerega pomen se vsak dan močnejše manifestira tudi v mednarodni integraciji in ki tudi pri nas že morda prevladuje — ekonomski interesi vseh narodov in republik v FLRJ.

Na vsa ta dejstva nekateri krogi v slovenski emigraciji »pozabljajo« in nas z letaki pozivajo k »osamosvojitvi Slovenije do konca 1964«. Pri tem povsem prezrejo navedene (zgodovinske in zavestne) elemente, ki so privedli do združitve, v samem ekonomskem faktorju pa iščejo slabosti in težave federativne ureditve in »trajne krivice«, ki se dogajajo slovenskemu narodu. Kakšne so le-te težave?

Izredno težavno je reševati vsa mogoča, še posebno pa ekonomska vprašanja v gospodarsko in tudi sicer tako heterogeni državi kot je naša. Osnovni temelj, na katerem izgrajujemo svojo federativno državo, je načelo internazionalizma, ki med drugim pomeni dolžnost razvitih republik, da pomagajo pri razvoju zaostalih pokrajin in republik, s čimer se tudi pospešuje dejanska enakopravnost narodov. Seveda pa so tudi tu nujno neke meje, tako v višini pomoči kakor tudi v načinu in trajanju (enakopravno sodelovanje je drugo področje, ki se seveda stalno krepi); ta pomoč namreč ne sme povzročiti prekomernega in neutemeljenega obremenjevanja razvitejših republik, niti ne sme uspravati zaostalejših pokrajin v njihovi lastni pospešeni aktivnosti. Najti pravilno razmerje gotovo ni lahko delo: mnogokrat je treba premagovati lokalistične in partikularistične pa tudi hegemonistične in centralistične težnje posameznih krajev, pokrajin, republik in njihovih organov ter organizacij. Da pa se bo to doseglo v zadovoljstvo vseh, gotovo ni rešitev v samostojnosti te ali one republike, ampak v odločnem, resnično enakopravnem in demokratičnem obravnavanju vprašanj, katerih skupna rešitev je v interesu vse družbe.

III. Kako bi torej lahko predosnutek ustave dosledno rešil vprašanje pravice do samoodločbe?

Prvič — da smatra pravico do samoodločbe za zgodovinsko, enkrat izraženo pravico in da prepoveduje ponovno samoodločbo oziroma odcepitev ter jo proglašaja za protustavno (analogno je določeno glede KAPITULACIJE): Drugič — da proglašaja pravico do samoodločbe za trajno (in na ta način jasno zagotovi in potrdi že tak dejansko obstoječe pravice vsakega naroda in odpravi vse DVOME IN GOVORICE o prisilnosti in nemožnosti legalnega

izstopa), in eventualno celo predpisuje postopek za izstopitev.

Predosnutek ustave ni sprejel v celoti nobene izmed teh doslednih rešitev kot izrazov obeh teorij, ampak je le delno sprejel prvo možnost. V temeljnih načelih namreč pravi: »Ker ima vsak narod pravico do samoodločbe, ki vključuje tudi pravico do odcepitve, so se narodi Jugoslavije v zavesti ... po prosti, v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji izraženi volji, združili ...« in nato našteva zaradi katerih NAMENOV. Kar se namenov tiče, so te določbe izredno jasne in smotne, toda, kar se tiče pravice do samoodločbe, kaže, da je — kot že rečeno — deloma osvojen princip zgodovinske pravice. Niti na tem mestu niti nikjer drugod (razen pri načelih mednarodnih odnosov) predosnutek ustave pravice do samoodločbe podrobneje ne urejuje; to pa se mi zdi pomankljivo.

Jasno je, da po poti doslednega sprejetja prve možnosti ne moremo iti, ker bi bilo to nedemokratično in v nasprotju z našimi načeli in prakso v mednarodnih odnosih — zato tega predosnutek tudi ni sprejel, a tudi delni sprejem zgodovinske teorije je preozek. Da bi bilo to vprašanje zadovoljivo rešeno, je treba sprejeti v ustavno načelo TRAJNE pravice in s tem jasno potrditi obstoječo pravico naroda.

Ako to v ustavi iz leta 1946 zaradi objektivnih razlogov (zunanje-politični položaj, moč emigracije in ostankov izkoriščevalskih elementov) še ni bilo mogoče, pa je danes vsaka »bojazna« odveč. Enotnost in bratstvo jugoslovanskih narodov je na podlagi navedenih razlogov in v predosnutku ustave izraženih namenov skupnega življenja v federativni državi tako trdno, da do realizacije pravice do samoodločbe vsaj za enkrat gotovo ne bo prišlo, ustava pa bi s sprejemom te določbe odpravila prej navedene dvome in govorice ter potrdila pravico naroda pa tudi resnično prostovoljnost in enotnost naših narodov. Celo še dalje gre lahko ustava: v celoti lahko sprejme koncept trajne pravice in določi postopek za odcepitev; vendar pa je na podlagi navedenega razvidno, da je taka doslednost za enkrat (in verjetno za zmeraj) odveč.

Ako pa bi kljub vsemu dejansko prišlo do odcepitve, bi Jugoslavija kot skupnost šestih republik v resnici prenehala obstajati. V tem imajo pristaši zgodovinske teorije prav, vendar tudi to ne more in ne sme biti razlog, da ne bi v ustavi potrdili pravne pravice narodov do samoodločbe.

Drago Demšar

SILVESTROVANJE NA ŠTIRIH KONTINENTIH

kakega modernega plesa. Mladini se hoče plesa; v vas pa je pesem vzbudila občutek trudnosti in domotožja. Povabijo vas, da praznujete z njimi še tretji dan, zakaj praznik teče dalje, toda želje so si zaželele domov. Poslovimo se od Baranije...

Novoletna noč v Buenos Airesu

Želje se ne utrudijo in morda bi si zaželeli še kam. Pojdimo v deželo rumbe in sambe, v Argentino! Spet smo enaintridesetega decembra in spet povabljeni na silvestrovanje. Veliko mesto je vse praznično: povsod so okrašene smrečice, ki so jih priseljenci prinesli iz svojih starih krajev in ki morda pomenijo poslednji spomin na nekdanjo domovino. Vse je razsvetljeno, tisoč in tisoč luči ustvarja čudovite svetlobne reflekske. Preseneti pa vas tišina mesta; Argentinci namreč praznujejo do polnoči doma. Zberejo se pri najstarejšem članu družine, kjer vsakega čaka pod novoletno smreko darilo. Samo buenos aireška vročina vas bo morda motila — tam je zdaj poletje in temperatura doseže čez dan tudi do 40 stopinj; tema le malo ohladi oči, Argentineci ta dan jedo asalo, to je na poseben način pečeno meso, ki ga menda ne zna speči noben Evropejec. Po dvanaajsti uri pa ožive tudi ulice. Ples se prelije v klube in na ceste, veselje preide v karneval. Veselje se pretaka iz okraja v okraj. Se pred minuto popolnoma tihe ulice se napolnijo z zvoki argentinskega tanga in tropicalov. Veselje traja vse do jutra. Preden se ljudje zjutraj porazgubijo po posteljah, se navadno še osvežijo na plažah v hladnih valovih La Plate.

Prvi januar pa je v Buenos Airesu tako tih, da samo še smrečice po ulicah spominjajo na karneval. Ljudje so odšli za en dan na izlete, da si mesto odpočije.

Silvestrovo v Argentini pa lahko preživite tudi v enem izmed izseljeniških klubov, ki jih je tu dosti. Če ste si izbrali slovenski klub, boste lahko jedli kranjske klobase z zeljem in pili sidro, posebno vino, pripravljeno iz jabolk. Prihod Novega leta vam bo naznanila nekakšna živa slika, potem pa boste lahko do jutra plesali polke in valčke...

In kje bomo praznovali letos?

Prepotovali smo velik del sveta, preživeli Novo leto s prijatelji na vseh kontinentih, zdaj pa je čas, da se naše želje in sanje vrnejo domov. Mogoče je naše silvestrovanje manj poetično kot praznik v Baraniji in manj toplo kot Noeletna noč v Argentini. Kljub temu pa so naše s snegom pokrite smreke in mrzle bleščeče zimske zvezde nekega zelo lepega in jih že težko čakamo.

Naša ljubljanska silvestrovanja s svojo gnečo in astronomskimi cenami marsikoga ne mikajo preveč. Mogoče bomo šli silvestrovat v hribe, mogoče se bomo za Novo leto poljubili neke pri morju. Mogoče pa se bomo vendarle odločili, da pričakamo prvi januar tu, mogoče v Študentskem naselju, mogoče kje drugje. Silvestrovanje nas bo našlo skupaj, prijatelja iz Indonezije, ki nas je povabil na večerjo k najstarejši stari hami, Monsura, s katerim smo jedli v Tunisu, Hamisa, s katerim smo peli pesem o življenju, našega rojaka iz Argentine, ki nas je peljal na argentinski karneval. Torej nasvidenje na silvestrovo ob polnoči...

Stran 3

Novoletni prazniki imajo kljub vsemu v naših mislih romantičen prizvok. To je dan, ko sklepamo račune, dan, ko delamo načrte, dan, ki ga proslavimo s plesom, darili in poljubi opolnoči.

Pravijo, da je bilo naše Novo leto nekoč praznik pomladi, ki se je pozneje premaknil v zimo in se spojil s krščansko mitologijo. Zdaj je ob Novem letu vsekakor težko pričakovati pomlad, komaj je spomin nanjo, želja. Pa kakorkoli, Novo leto je za nas kljub temu poseben praznik.

Ob praznikih radi počenjamo prijetne stvari, radi sanjamo in si marsikaj želimo. Pozabimo torej za trenutek skrbi okrog naših silvestrovanj in pojdimo praznovat v svet.

Potujmo v Indonezijo

Prišli smo v deželo monsunov, banan in pomaranč, v deželo sonca in dežja, v Indonezijo.

Svoje evropske občutke moramo seveda pustiti doma. Zaman mislimo na zasnežene smreke in na svetlikajoči se sneg, indonezijsko Novo leto je polno sonca. Recimo, da imamo nekje prijatelja, ki nas bo povabil, da praznujemo z njim. Pod večer enaintridesetega decembra nas bo peljal s sabo k najstarejšemu članu družine, ki bo pripravil za tri ali več generacij slavnostno večerjo. Zaman se boste ozirali po darilih, vaš prijatelj vam bo povedal, da so si darila razdelili že za božič. Ne, tudi otrokom Novo leto ni nič prineslo. Ni zozemski Sinter Klas, ki je včasih obiskoval otroke bogatih družin, je umrl skupaj s kolonializmom. Novo leto je v Indoneziji praznik skoraj po evropsko. Po večerji boste plesali evropske plesne ob evropski glasbi. Tradicionalni indonezijski domači plesi so preveč svečani za ta praznik, plešejo jih samo enkrat na leto, ob njihovem nacionalnem prazniku. Seveda, prijatelj vas bo lahko peljal tudi na javni ples, ki bo še bolj podoben našemu domačemu silvestrovanju.

Utegne pa se zgoditi, da se vam bo dežela sonca in sadja tako priljubila, da boste v Indoneziji počakali še eno Novo leto. Muslimani namreč praznujejo Novo leto po svoje. V Indoneziji žive ljudje zelo različnih verstev in naved, njihovi tradicionalni prazniki se križajo s tistimi, ki jih je sem prinesla evropska civilizacija in k so skorajda revni v primeri s prirodno — te sončne dežele...

Za Novo leto v Tunis

Želje se ne ustavljajo rade, potujejo naprej. Mogoče so na silvestrovo zvečer že prispele v Tunizijo in se hrepeneče ozirajo za slavnostnim vzdušjem. Novo leto je tu zelo revno, nekateri bolj evropski ljudje si kupijo darila in si čestitajo ob tem prazniku, ki še ni postal njihov. Toda mogoče vas bo kdo opozoril, da vam letos ne bo treba čakati dolgo, ker boste kmalu lahko videli, kako praznujejo svoje Novo leto muslimani. Ta praznik pri njih postaja čedalje bolj spomin, čeprav ga nekateri še praznujejo. Če ga boste dočakali v mestu, vas bo nanj opozoril samo poseben vonj, ki se širi iz hiš na ulice — ob svojem Novem letu kuhajo namreč muslimani

manj mlahir, nekakšno črno omako, ki ima značilen vonj. Zelo pa se boste začudili, ko vam bodo povedali, da z njimi proslavljate komaj leto 1383. Pred toliko leti je namreč Mohamed prišel iz Meke v Medino in iz te legende se je razvil verski praznik. Če pa se čez nekaj let vrnete, da

bi spet praznovali s svojimi muslimanskimi prijatelji, boste zaman čakali, da vam v nosnice udari značilni vonj po mlahiru; vaš prijatelj vam bo smeje pojasnil, da boste na Novo leto tokrat morali počakati do poletja. Dni namreč štejejo po luni, zato je njihovo leto enajst dni krajše od našega. Novo leto se pri njih praznuje ob različnih časih. Za natančnejšo informacijo vam bodo povedali še, da dva meseca za ramadanom pride romanje hodž v Meko in da dva meseca za tem romanjem pride Novo leto...

Črna Afrika praznuje

Pustimo našim željam, da potujejo naprej, da se poglobe v skrivnostno črno Afriko. Naj silvestrujejo prvo svobodno leto še v Ruanda — Urundi, v Baraniji, kakor jo imenujejo domačini.

Tu boste morali biti bolj zgodnji. Novo leto je tu velik praznik in praznovanje se začne enaintridesetega decembra okrog dveh

popoldne. Povsem presenečeni boste nad ljudmi, ki prav obratno kakor pri nas za te dni odhajajo iz mest v vasi. Novo leto je tu bolj državni praznik kot kjer koli. Praznujejo ga tri dni in pravijo, da je takrat pri njih vse zastoj. Iz državnih skladov dobi vsaka občina zalogo piva, dvorane za ples in plesne orkestre. Toda ljudje veliko raje praznujejo v krogu prijateljev. Zberejo se in prinesejo različne vrste alkohola in mesa, ki ga spečejo na ražnju pred hišami; vsi člani prijateljskih rodbin se lahko najedo do sitega. Tudi novoletno jelko si postavijo skupaj, si ob njej razdelijo darila in čestitajo. Zvečer zaigrajo jazz ansambli in začne se ples. Hiše so premajhne, plesoči pari se razlijejo po dvoriščih, zaprejo ceste... Vas zebe? Ne, v Baraniji so dnevi in noči tople vse leto. In telesa, ki se premikajo ob živahnih ritmičnih modernih plesov, se ne ohladi tako hitro.

Drugo jutro vas bodo povabili na športne tekme; lahko vidite nogomet, ali pa kolesarske in konjske dirke. Potem se skupno z vso družbo preselite k kakemu drugemu prijatelju, mesa in alkohola ne zmanjka. Popoldne zaplešejo svoje domače

plese, ki jih ritmi rock and rola in twist še niso mogli pregnati. Utegnete videti daro, ples kraljev — dvajset do trideset mož, oblečenih v plesno nošo, s pokrivali iz novih peres, ki se svečano premikajo v prastarih, iz rodu v rod podedovanih ritmičnih. Potem se razgrejejo in zaplešejo še ples s palicami, ali ples z meči; v krog stopijo še dekleta in en krog prehaja v drugega.

Pod večer, ko se v srca prikrade otožnost, sedejo in zapojejo ob zamolkli spremljavi bobnov. Najrajši pojo svojo himno in pa neko otožno star pesem, ki se imenuje Wimbo wa maiše — pesem o življenju:

Vedi, da so v dolini Baranije pred tabo živeli drugi, tvoji očetje in praočetje, živeli so in vedeli so, da bodo umrli, zato so si gradili hiše...

Otožna in lepa je pesem o življenju, toda komaj izzveni, jo že prevplijejo zvoki

Lepo dekle ima vedno svojo publiko, svoje oboževalce in svoje prijatelje. Fotografija je posneta na Trgu revolucije v Moskvi, pred starim univerzitetnim poslopjem

3 X HURA ZA POEZIJO

Moskva, septembra.

Stopil sem v knjigarno in vprašal, če bi lahko dobil tretji zvezek zbranih pesmi Sergeja Jesenjina.

Prodajalka se je najprej skoraj naglas zasmejala, potem pa je rekla:

— Bi se radi šalili? Če bi imeli Jesenji na zalogi, bi imeli jutraj vrsto pred knjigarno! Je že tako, da Jesenjinove pesmi lahko dobe le izvoljeni: tisti, ki so knjige naročili že prej, in tisti, ki »ujamejo« pravi dan, ko pride pošiljka in se pravočasno postavijo v vrsto...

Podobno se mi je zgodilo, ko sem povprašal še za nekatere druge knjige in v drugih krajih. Znova in znova — razprodano.

Seveda ni le Jesenjin najbolj iskan, čeprav je predvsem pri starejši in srednji generaciji najbolj priljubljen. V omenjeni knjigarni prav tako niso imeli več na zalogi zadnjih zvezkov Puškinovih in Blokovi pesmi, ki pravkar izhajajo v zajetnih zbirkah in jih lahko dobite v Ljubljani vsaj v dveh knjigarnah. Podobno je s Tvardovskim, in tudi z Jevtušenkom ni bolje. Usodo poezije deli seveda tudi proza. Čeprav izhajajo dela v velikih nakladah (30.000 do 100.000 izvodov in več) in v številnih izdajah (tudi v tridesetih in več), lahko najbolj popularna dela kupite v zelo redkih knjigarnah.

Domneva, da Rusi veliko berejo, sploh ni vprašanje. Sami poudarjajo predvsem to, da berejo veliko več kot Američani. Neki študent mi je pripovedoval naslednje:

— Američani berejo le magazine in časopise, stripe in ilustrirane revije. Če se lotijo literature, so to skrajšane in prilagojene izdaje. To, kar počno, pa je sila nevarno! Berejo le tisto, kar jim dajejo tisti, ki izdajajo te publikacije. V njih pa je pogosto resnica o Ameriki sami, predvsem pa o svetu, popačena. Američani ne berejo svoje lastne literature. Zato so v tem pogledu prikrašani in celo ogroženi. Pri nas v Rusiji je sedaj drugače. Beremo svoje pisatelje. Če bi jih ne brali, bi danes ne bili to, kar smo.

13 BRALCEV V METROJU

— Stalin je lahko marsikaj prepovedal, revidiral in skrajšal. Pisatelji in dela so bila pokopana, a vendar je ostalo veliko tega, kar ni mogel uničiti. Ostala nam je klasika, ki je v najtrših letih govorila tisto, kar Stalinu ni bilo všeč. Ljudje pa, ki so brali klasiko, so bolj verjeli starim pisateljem, kakor pa Josipu Visarjonoviču. Rdeča nit resnice se v ljudeh ni izgu bila zahvaljujoč prav literaturi. Samo en primer: Sergej Jesenjin Stalinu ni bil všeč, črtal ga je iz vseh učbenikov o literaturi in iz vseh seznamov založb. Zanj Jesenjin ni obstajal, hotel je o tem pre-

pričati generacije. Ko pa je pred leti izšla prva zbirka Jesenjinovih pesmi, je bila v trenutku razgrabljena...

Knjiga je postala v Rusiji popularna in bolj brana kakor druge že v preteklem stoletju. Pisatelji so pisali resnico in to je sililo ljudi, da so v mračni carski dobi segali po knjigah, kakor segajo danes ljudje po tistih izdajah časopisov in knjig, ki objavijo kaj posebej senzacionalnega. Tradicija vere v besede pisateljev je v Rusiji dvignila naklado knjigam v prav vrtočave višine. Razen tega pa ne smemo spregledati še druge činitelje kot je npr. ritem življenja. Kljub vsem satelitom in moderni tehniki pa v Sovjetski zvezi ritem vsakdanjega življenja še zdaleč ni dosegel evropskega in predvsem ne ameriškega. Rusi imajo več časa in lahko več berejo. Podoželje bere seveda več, ka-

kor velika mesta, sever več kakor jug in Sibirija neprimerno več kakor evropska Rusija. Če k vsemu temu dodamo še to, da je knjiga izredno poceni in da izdatki za knjige ne delaj nikomur posebnih težav, potem pač lahko razumemo, zakaj so najbolj iskane knjige vedno razprodane in zakaj ljudje toliko berejo.

Rusi razen tega berejo povsod, tudi takrat, ko čakajo na avtobus, metró ali vlak; med vožnjo in predvsem med vožnjo. Časopis, ki bi si ga kupili na postaji za krajšanje časa na potovanju, bi kmalu postal brezpredmeten, saj vožnje ne trajajo nekaj ur, pač pa več dni. Zato prodajo na železniških postajah v kioskih veliko več knjig kot pa časopisov.

V enem vagonu podzemne železnice sem nekoč naštel 13 ljudi, ki so brali knjige. Časopisa ni bral nihče. Tik ob meni je

sedel vojak, ki je držal na kolenih debelo knjigo. Ni se mi bilo treba posebej potruditi da bi videl, kaj bere. Bila je poezija. Ne vem, kateri avtor je tako zainteresiral bralca, a že samo dejstvo, da nekdo v metroju bere poezijo, me je presenetilo.

Počasi sem spoznal, da je poezija ponekod celo bolj brana kakor proza. Vzroke bi morali spet iskati v tradiciji, v mentaliteti ljudi, v vlogi pesnikov nekoč in danes. Tu in tam sem se v Moskvi ustavil pred letakom: »Literarni koncert«. Nikoli mi ni uspelo, da bi dobil vstopnice. Vedno so bile razprodane ali rezervirane. Kakšni koncerti so bili to? Na teh prireditvah je bilo, kakor so mi pripovedovali, več poezije kakor glasbe. Glasba je bila le zaradi »ilustracij«. Pesmi so recitali umetniki, ki se v glavnem ukvarjajo le s tem. Kolikšen je interes za take koncerte, sem že povedal — vstopnice so vedno razprodane.

PESNIK - DOPISNIK NA KARIBIH

V zadnjem času je poezija spet v prvih vrstah zanimanja velikega števila ljudi. Pesniki pripovedujejo stvari, ki so »nerodne« za pripovedovanje in jih je po vsem sodeč lažje povedati v verzih, kakor pa v vsakdanjem članku ali referatu. Tvardovskemu, ki se je v svoji poemi »Iz dalji dalje« prvi jezil nad Stalinom in povedal o njegovi dobi precej trpkih resnic, je sedaj sledil Jevtušenko, ki je s stalinizmom obračunal še bolj načrtno in programsko. Kakšno ceno ima poezija, pove tudi dejstvo, da je najbolj brani mladinski časopis v Sovjetski zvezi, Komsomolskaja pravda, poslal pesnika Jevtušenka kot svojega posebnega dopisnika na Kubo. Ta seveda ni na Karibih pričel pisati klasičnih poročil in reportaž, temveč je svoje vtise in poročila s Kube pisal kar

Literarnih večerov je razen že omenjenih v verzih.

nih koncerov gotovo toliko, da bi jih ne mogli niti naštet niti obiskati. Med tovrstnimi prireditvami je vsekakor najbolj zanimivi pogosti in povsem improvizirani literarni večer pred Puškinovim spomenikom v Moskvi. S podnožja Puškinovega spomenika berejo mladi pesniki strogi srenji svoje prve verze. Aplavz dobi vsakdo, a po aplavzu dežujejo žvižgi in cele košare pikrih pripomb. Mladi pa vztrajajo, kakor da bi Puškina prosili za zaščitnika in razsodnika. Seveda se včasih taki večeri ob spomeniku izprevržejo v prave male manifestacije, saj verzom začetnikov slede pesmi že priznanih in neredko recitirajo še klasike.

Se kaj več o tem? Škoda besed. Morda bi le ponovil besede, ki sem jih slišal nekje mimogrede: »Trikrat hura za poezijo!

G. Koder

Življenje v Sovjetski zvezi ni dosti drugačno kakor drugje po svetu. Vsakdanje skrbi, radosti in opravki so najbolj pogosti kamenčki mozaika — življenja

YU3CNO skozi eter...

Kliče YU-3 CNO iz Ljubljane
Here is the Yugoslav station YU-3 CNO
Appel general de la station YU-3 CNO
Allgemeiner Anruf sendet die
jugoslawische Station YU-3 CNO

Priznati moram, da me je ob vstopu zmedel ta Babilon jezikov. Naseljaški YU3CNO je oddajal... Njegov glas je po etru drsel tja do Brazilije, slišal ga je Šved, pokimal mu je Ganec, razumel ga je Gruzinec, Indonezijec ga je pozdravil in Yankee iz Ohia mu je odgovoril z: O. K. ...

Najdemo jih v kleti

Včasih zvečer se človeku zdi Studentsko naselje kar pogrebniško izumrlo. Po poteh med bloki se plazi dolgočasje. Le tam daleč na koncu poti sta kot dve prikazni pogreznjena v meglo dva zaljubljenca. — Vse življenje se je umaknilo v bloke. »Studentirajo, meljejo solatista skripta, se v zamišljenosti praskajo s svinčnikom po sencah in trmasto boljše v črke pred sabo. Na prvi pogled bi si kdo res tako mislil. Pa bi se motil. Studentsko življenje zna utripati tudi na drug način. ...

Če mi dovolite, vam jih predstavim! — Koga? — Ne bodite no tako neugnanil! Samo sledite mi, prosim! Najprej moramo priti do njih. — Tako, tu je četrti blok. Spuščamo se po stopnicah v klet.

Na koncu hodnika na skromnem napisu prebereš: RADIOKLUB. Tu smo. Ze krstno ime radiokluba Studentskega naselja je nekam čudno: YU3CNO. Nismo še navedeni šifrirane govorice »radioklubovceva«. — Priznati moramo, da smo vstopili v zanimiv prostor. Priznati pa moramo tudi, da so ljudje v njem in njihovo delo še bolj zanimivi. — Božo Grgič je duša in srce kluba. Zaljubljen je v to delo. Rade volje nam je povedal vse o svojem drugem domu. ...

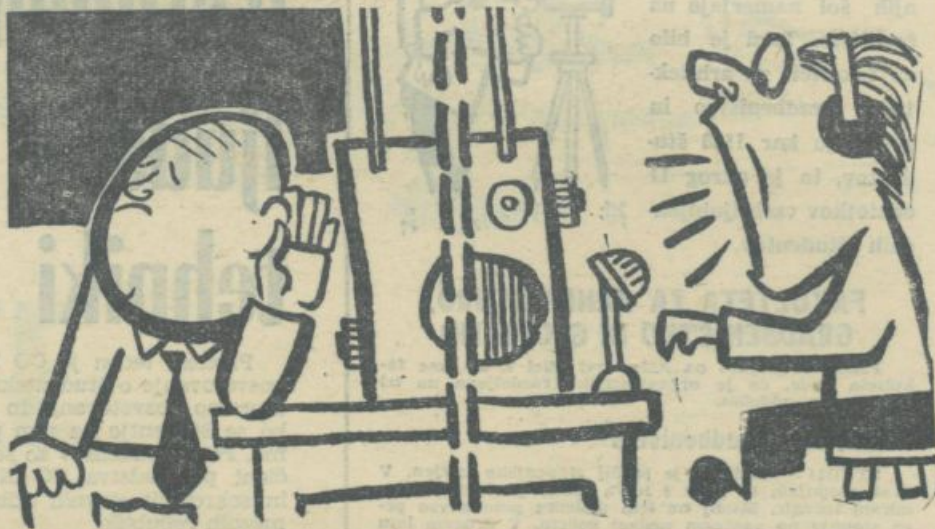
»Od kdaj živi radio klub?« se pozanimam. Ob rojstvu, to je bilo leta 1954, je bil zelo neboljeno dete. Ustanovila ga je peščica za radioamaterstvo navdušenih članov. Bili so skoraj brez priprav, aparatov, imeli

Tomo in oscilator

Prekine naju Tomo. Ze ves čas se je vical okoli oscilatorja, ki pa noče in noče delati. Jezi ga. Ze vse je poskušal in zdaj trmasto zre v prepletajočo se zmedo žic in uporov, elektron in tuljav, ki ga izziva jo s svojim molkom. »Nekaj je narobe in amen«, zarobanti na koncu in si zamišljeno prižge cigareto.

Kar pred očmi mi miglja, ko gledam v to prekleto zapleteno pajčevino žic, ki se izgublja v uporih in se omotava okoli tuljav. V tem svetu sem popoln laik in se lahko le čudim, kako da Tomo še bolj ne robanti. Kaže, da ne namerava še vreči puške v koruzo. Za nekaj časa vtakne nos v neko revijo, polno računov in spoštovanja vzbujajočih skic, potem pa šine naenkrat pokonci, kot bi ga obšlo sveto razsvetljenje. Nos pa se mu spet povese, ko po intervenciji »v trebuh« aparata le-ta vseeno kljubovalno noče dati glasu od sebe — Božo se mu filozofsko mirno smehlja, češ kaj si mislim, da je najti napako v takem aparatu, isto kot popravljati kak star električni kuhar. Hudiča je isto! Večkrat je treba poskušati, pretikati žice, vstavljati druge upore, kombinirati nove zveze, da se ti končno le posreči.

Oscilator jima je dolgo nagajal. Še Božo, ki je star maček v elektrotehniki, na koncu ni vedel, za katero žico bi prijel. Tomo se je začel že norčevati iz njega: »Boško, ti osciliraj, kaj? Res, imenito ti osciliraj!« Božo se ni vdal. Spet je vzel v roke spajkalo. S pinceto je spretno prijel neko tanko žico, jo spojil z drugo, priložil k tema še neko tretjo in ko je na novem spoju srebrna kapljica cina otrpnila, je z namrščenimi obrvmi, a z nagajivo hudomušnostjo v očeh pogledal tovariša. Tomo je takoj obrnil neko stikalo, da je zagorela rdeča lučka in ko je približal in odmaknil

nič ne bom precejeval naših moči, če bi trdil, da tudi za naš klub ne bi bila kibernetika pretrd oreh, če... — »Da, tudi njih muči stari častitljivi problem — denar. Zeli se dvigniti z nizkega nivoja radioamaterstva, a jim golo navdušenje ne pomaga dosti. Glej, klub razpolaga z močnim strokovnim znanjem in če bi k terdu pripojili še potrebna sredstva, bi bili kmalu eden najmočnejših klubov pri nas. Tako pa...« Pogledal me je in zmignil rameni, češ: stori kaj, če moreš!

Vseeno. Pokažejo lahko, da niso babe. Za SOLT delajo ojačevalce in sploh skrbijo za tehnično ozvočenje raznih studentskih prireditev. Organizirali so tečaje za začetnike, nadaljevalne tečaje, ki jih vodijo kar sami (starejši, izkušenejši klubovci). In redkokateri naseljaš ve, da so televizijske antene, ki se letos šopirijo na strehi vsakega bloka, delo njihovih rok.

V svoje delo so zaverovani. Vsak večer lahko najdeš te fante zabunkane v njihovi kletni delavnici, kako ob navzkrižnem, vedro razpoloženem žvižganju pilijo, lotajo, strme v skice in zatem v aparat, ki ga hočejo zgraditi. Njihove dolge počrnele mize so pravi paradiz orodij, žic, elektron, tuljav; vsega, kar sestavlja drobne tako zapletene aparate, kot so električni. Dosti večerov je treba presedeti za mizo, študirati skico in jo potem spraviti v življenje. Kar precej potrpljenja in dosti veselja mora človek imeti za to delo. In čeprav je to zame svet inkognito, sem začutil, da pomeni zanje dosti več kot golo potrpljenje. ...

YU-3 CNO gnezdi pod streho

Če mislimo, da smo s tem prelistali vso življenjsko knjigo radiokluba, smo se pač spet uštel. Rekel bi, da srce kluba ne bije v njegovi kletni rezidenci. To drugo podružnico si je klub omislil kar pod streho. Da! Iz drugega nadstropja IV. bloka se moraš po požarni lestvi splaziti na majhen balkon, od koder šele lahko vstopiš v tesno podstrešno čumnato, kamor se je vgnezdila klubska »primopredajna«. Iz te majhne podstrešnice v Studentskem naselju se marsikateri večer širijo v svetovni eter neenakomerni utripajoči znaki Morsejevega govora. Govori naš študent in poslušajo ga po vsem svetu.

Božo je pravzaprav bolj doma tu pod streho kot doli v kleti. Kar verjel sem njegovim besedam, da se bo klub najkasneje v dveh letih razvil v najmočnejši tovrstni klub v Sloveniji in da utegne morda celo seči po primatu, ki ga pri nas ima beograjski akademski radioklub. Božo mi je vedel mnogo povedati o »primopredajni« sekciji. YU3CNO je šifra, ki jo poznajo radioamaterji vsega sveta. Skoraj ne kaže našteti, kam vse so že segle radijske tipalke YU3CNO-ja. Zveze imajo z vsem evropskim deželami. Glasovi YU3CNO se gajo še dalje: v SZ, Afriko, Ameriko, Azijo... Posrečilo se jim je vzpostaviti zvezo celo z daljnjo, na drugi strani oble skrito Novo Zelandijo. Ti fantje s slušalkami na ušesih so se z Morsejevo tipkajočo govorico pogovarjali s kolegi radioamaterji iz najoddaljenejših kotov naše zemlje.

Za vsako vzpostavljeno zvezo se oba »telegrafska korespondenta« predstavita drug drugemu s svojevrstno vizitko. Vsak radioamater ali klub ima svojo kartico (na sliki), podobno razglednici, s svojo šifro. In ko naša naseljaška »podstrešna« dobi zvezo s kakim českim Janekom, mu takoj pošlje YU3CNO vizitko, Čeh nazaj pa svojo.

Sumatra dva metra daleč

Da, tudi za šalo so ti fantje uglaseni. Tako si je Tine takrat pošteno privoščil Sergeja. Tine je bil ravno izdelal nov oddajnik. Sergej pa je zagrizeno tičal pri drugi mizi, slušalke na ušesih, vrtel gumbje in iskal kako zvezo. Tine se mu je oglašil najprej kot »Rus«. Sergej ga je nezanimivo

sprejemal in ni hotel prijeti za vabo. Naenkrat pa je kot nor poskočil s stola in zavpil na druge, naj bodo tiho, ker da je ujel Sumatro. Reče ni vedel, da se »Sumatra« oglašja s sosedne mize v osebni nabritega Tineta. Tine s »Sumatrom« se je nekaj časa še oglašal kot človek z daljnega otoka, potem pa se je v veliko Sergejevo jezo in razočaranje le predstavil kot njegov kolega Tine z dva metra oddaljene mize.

In tista je tudi dobra, ko je njihov Aleš potoval po Norveškem in se je v nekem mestu naenkrat znašel brez denarja. Kot iznajdljiv radioamater je poskušal poiskati rešitev najprej po tej poti. Ni se dolgo oziral po strehah, ko je na eni ugleda radioamatersko anteno. Potrka na vrata, da bi lastnika prosil, če bi smel klicati v Jugoslavijo »finančni SOS«. Kako pa sta se začudila oba, naseljaš in Norvežan, ko sta odkrila, da sta drug drugemu že stara znanca iz etra. Norvežanu je moral biti dva tedna gost. — No, in ko je nazadnje Aleš le klical domov, je slučajno ujel ravno naseljaški YU3CNO. Dežurni na »podstrešju« ve povedati, da je takrat slišal v slušalkah le njegove zmedene vsklike: »Tukaj Aleš, tukaj Aleš...«

Božo mi je vedel povedati, kako je imel prijatelja »iz valov« v Kopru. Se nikoli se nista videla, čeprav sta zmeraj klepetala skozi eter. Takrat pa je Koprčan prišel v Ljubljano. Božo ga je, razumljivo, čakal. In glej presenečenje! Predstavljal si je mladega fanta, pa stopi zdaj pred njega že prileten mož. Nič ne de. Kot stara znanca in vneta radioamaterja sta si prijateljsko močno stisnila roke. ...

Fantje iz podstrešne »primopredajne« radi pripovedujejo o vremenoslovcu s Kre darice, ki je bil tudi radioamater. Z njim so bili v dobrih odnosih, on pa jim je v zameno pošiljal vremenske napovedi iz »prve roke«.

Včasih se v etru od kdo ve kod pojavi tudi kakšna ženska amaterka. Te so zelo redke. Zato ima jasno vsaka brž celo vrsto »snubcev«, ki iščejo z njo zvezo... Pa čeprav samo »zračno«...

In še in še. Zgodbic in dogodivščin, ki jih spleta zanimivo življenje v skromni sobici pod streho IV. bloka v SN, ne zmanjka...

24-urna dirka

Pred dobrim tednom je bilo v »primopredajni« še posebno živahno. V čast Dne va armije so tekmovali med seboj vsi jugoslovanski radioamaterji. Naloga je bila, vzpostaviti v 24 urah čim več različnih zvez z našimi radioamaterji. Pri tem je bila važna tudi razdalja: čim večja — tem več točk je prinesla. — Ni bilo lahko. Da bi jih videli! V »primopredajni« je bilo vroče od segrelih aparatov. Božo pri enem aparatu, Djuro pri drugem. Drugi v rezervi. Tako 24 ur. Božo je molčal in resno, hitro tipkal po tasterju. Ko je odtipkal, je obrnil gumb in prisluhnil. V slušalko se je vsul plaz cvilečih, utripajočih, prepletajočih se zvokov. Hitro so polovili okoli 40 zvez. Potem pa je šlo počasneje. V zraku jih je bilo vedno manj. Vso noč so »lovili«. Vso noč in še dlje je pelo na podstrešju Morsovo tipkalo.

Jutro je naše radioamaterje našlo vse zaspane, razkuštrane, s slušalkami postrani na ušesih, kako čepe poleg aparatov in se pogovarjajo v šifrah... Djuro je ravno obrnil gumb, flegmatično potegnil iz že davno praznega ustnika, izpuhnil navidezni dim, in po tasterju je zaropotalo: TU YU3CNO! JAVI SE! JAVI SE! KLICHE YU3CNO! — In z daljnega Lovčena se mu je oglašil YU6ABL — Crnogorec Djuro ga je slišal. Oči so se mu nasmehnile. Tudi on je iz Črne gore...

TAVČAR M

Na naslov YU-3 CNO prihajajo »radio-vizit ke« iz vseh koncev sveta...

so le veselje do tega dela. In to je bilo dovolj. Klub ni shiral, kot je v začetku kazalo, ampak se je okreplil.

»Bili so časi,« mi pravi Božo, »ko ni bilo cvenka, da se nismo mogli niti zganiti. Od vojske smo potem z muko in z denarjem le priberačili star, že upokojen nemški vojaški sprejemnik. Zlodej pa je neprestano nagajal. Skoraj celega smo morali prenoviti. Zdalj dela, čeprav ga še vedno kdaj piči muha in nam na lepem mrkne.«

Radioklub je bil prej samostojen in zato tudi samostojen v finansiranju. To pa se ni preveč obneslo. Zato se je zdaj priključil SOLT-u, ki je s te strani res bolj molzna krava, kot pa so bili prej njihovi prazni žepi.

»Radioklub je šele zadnja leta res polnokrvno oživel,« mi Božo odgovarja na vprašanje, kako je s članstvom. »Članov ima letos okrog sto. Aktivnih je res samo slaba polovica, vendar to ni niti tako malo. Med člani je, razumljivo, največ študentov elektrotehniške fakultete. Delo v radioklubu je zanje najbolj koristna praksa in ne nazadnje, tudi konjiček, ki ti pride v kri, da ne moreš živeti brez njega...«

prst od nekega elektromagneta, je iz aparata priplaval utripajoči zvok. »Osciliraj,« je bil Tomo navdušen in molče je v priznanju ponudil Božu roko. — Tudi meni je v glavi začelo resno oscilirati, ko mi je Božo začel razlagati, na kakšnem principu deluje takšen sprejemnik. Nisem mu želel kratiti veselja in se s svojo zeleno laičnostjo o teh stvarih spraviti pri njem v slabo luč, zato sem ga molče poslušal do kraja. Pomenek je za tem spet zdrnil v razumljive kolesnice.

Naseljaške TV antene so njihove

Božo mi je resno razlagal o delu radiokluba. Dosti so že napravili. Še več ciljev pa so si zastavili v svojih načrtih. Tako jih čaka še ozvočenje študentskega tabora v Ankaranu. Njihova velika želja je, da bi se sčasoma lahko vrgli na specialne gradnje elektronskih in električnih aparatov. Skoraj malce z zavistjo v glasu mi Božo pripoveduje o robotu, ki ga je izdelal radioklub zagrebških študentov. Robot baje opravlja kar 20 operacij. Zagrebški kolegi se bodo postavili z njim tako, da bo robot (zna namreč govoriti!) pozdravil skorajšnji kongres Ljudske tehnike. — »Prav

Gradbeni inženir, arhitekt ali geodet so poklici, ki privlačijo mnoge mlade, ki se iz srednjih šol namerjajo na fakultete. Lani je bilo na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo kar 1130 študentov, to je okrog 11 odstotkov vseh ljubljanskih študentov.

FAKULTETA ZA ARHITEKTURO, GRADBENIŠTVO IN GEODEZIJU

Fakulteto najdeš na Aškerčevi ulici 9. Ze ime fakulteta pove, da je organizacijsko razdeljena na tri samostojne oddelke.

Oddeldek za gradbeništvo

STUDIJ — Tudi tu je študij stopenjsko urejen. V dveh stopnjah, to je v 4 letih, lahko postaneš diplomirani inženir. Študij na tem oddelku poteka vso prvo stopnjo po enotnem učnem načrtu. V drugem letu druge stopnje pa se deli v hidrotehnično, konstruktivno in prometno smer. — Status diplomanta prve stopnje (kar je splošen pojav na mnogih drugih fakultetah pri nas in v drugih republikah) je še zelo meglen. Praksa pravi, da nima njegovemu znanju ustreznih delovnih mest, zato se ga otepa. Večina študentov nadaljuje študij na drugi stopnji.

PREDMETI — V indeks vpisesh deset predmetov, in sicer: matematika, opisno geometrijo, osnove tehnične mehanike 1, visoke zgradbe, gradivo, geodezijo 1, tehnično risanje, gradbeno poslovanje, družbene vede in predvojaško vzgojo. Iz teh predmetov poslušaš 4 ur predavanj tedensko in z vajami vred. Gradbeniki držijo — in to gotovo ne brez vzroka — da ti še največ težav in dela utesnejo povzročati opisna geometrija, matematika, visoke zgradbe in osnove tehnične mehanike. Ti predmeti tudi najbolj »kosiijo« na izpitih.

KOLOKVJI — Nekateri so obvezni, drugi ne. Pišeš nekako štiri do šest kolokvijev na leto — iz matematike in iz osnov tehnične mehanike. Če pišeš vse kolokvije pozitivno, si oproščen pismenega dela izpita. Iz osnov tehnične matematike je pa sploh pogoj za frekvenco, to je, za vpis v naslednji semester, da pozitivno napraviš 25 odstotkov kolokvijev. Za opisno geometrijo imaš konec vsakega semestra po en usni kolokvij. Če odgovarjaš nanj s povprečno oceno 4, si izpita oproščen.

PRAKSA — Po prvem letniku imaš obvezno enomesečno prakso, v katero so vštete tudi 6-dnevne terenske vaje iz geodezije. Za prakso moraš poskrbeti sam. Navadno jo opraviš v podjetju, ki te stipendira.

VAJE — Značilnost študija na tej fakulteti je — mnogo vaj. Prvo leto imaš kar 16 ur vaj, in to skoraj iz vseh predmetov. Na vajah izdeluješ programe, vendar jih končno izrišeš in iztisaš šele doma.

ORODJE — Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo je fakulteta, kjer moraš mnogo risati in skicirati. Zato so grafos, šestilo, risalna deska in logaritmsko računalno stvar, ki jih pri risanju programov ne moreš pogrešati. Prej ko slej si jih moraš nabaviti, zato ne bo odveč, če o tem razmišljaš in ukrepaš že med počitnicami.

IZPITI — Vse izpite opraviš na koncu leta, v junijemskem in še v jesenskem roku. S študijskim letom 1960-61 je bilo uvedeno za prehod v višji letnik točkovanje po posameznih predmetih. Da opraviš pogoje za vpis v drugi letnik, moraš zbrati 22 točk za izpite in 18 točk za vaje. Točkuj se tako, da se ocena izpitov iz predmetov matematike, opisne geometrije in osnov tehnične mehanike pomnoži s faktorjem 2. Za nekoliko lažje predmete velja faktor 1,5, za še manj zahtevne pa faktor 1. Isti princip zbiranja točk velja tudi pri vajah. Izpitni režim ni najbolj blag. Ni jih tako malo, ki ne vzdržijo tempa in zaostanejo.

LITERATURA — Le bolj malo je je. Skripta so redka. Glavno pomagalo pri študiju so še zmeraj lastni zapiski, zato nikakor ne kaže ignorirati predavanj, če želiš resno študirati.

STIPENDIJE — Za študij gradbeništva ni najtežje najti, jih pa tudi ni več na pretek. V največ primerih so stipenditorji gradbeni podjetja in komunne. Pravčasno začni iskati stipendijo.

Oddeldek za arhitekturo

STUDIJ — Na oddelku za arhitekturo poteka v prvem letniku po enotnem učnem načrtu, v drugem pa se razdeli v tri smeri: v smer za industrijske zgradbe, za stanovanjske in družbene zgradbe ter v smer za opremo prostorov in industrijsko oblikovanje. V obeh letnikih druge študijske stopnje pa je študij usmerjen v pet različnih smeri: stanovanjske zgradbe, družbene zgradbe, industrijske zgradbe, urbanizem ter industrijsko oblikovanje, oprema prostorov in vizualne komunikacije.

PREDMETI — Deset predmetov moraš poslušati: razvoj arhitekture, arhitektonsko risanje, arhitekturne konstrukcije, modularno koordinacijo, prostoročno risanje, matematiko, opisno geometrijo, osnove tehnične mehanike, tehnologijo in predvojaško vzgojo. Vsega skupaj (z vajami vred — 18 ur) nanese tedensko 37 ur.

PRAKSA — Po prvem letniku imaš enomesečno obvezno počitniško prakso, ki jo organizira katedra.

OSTALO — Kar se tiče kolokvijev, vaj, programov, orodja, literature, velja podobno kot za oddeldek za gradbeništvo. Tu je le še poudarek na risanju, na estetskem risanju in oblikovanju. — Stipendija? Ni je najlažje dobiti, verjemi. Kar precej jih je, ki študirajo, pa jim je še ni uspelo uloviti.

Geodetsko-komunalni oddeldek

Študij na tem oddelku je od prvega semestra razdeljen v študij geodetske in študij komunalne smeri. Geodetska smer usposablja strokovnjake za geodetska dela — na prvi stopnji običajna dela, na drugi stopnji pa za naloge, za katere je potrebno poglobljeno znanje iz geodezije. Komunalna smer pa usposablja tehnične strokovnjake za delo v komunah, zato združuje ustrezne geodetske, gradbene in arhitektonske predmete, katerih znanje je potrebno za reševanje komunalne problematike. Ta smer je pri nas še mlada. Stipendijo zanjo je zato precej lahko najti.

Ta oddeldek je skoraj v vseh drugih stvareh enak gradbenemu.

PRAVILO ZA VSE TRI oddelke pa je, da je boljše zate, da se ne začneš jeseni »udinjati« na tej fakulteti, če nisi v dobrih odnosih z matematiko in če nisi bil nikoli več v risanju. Ne bti skregan z matematiko in risanjem, sta osnovna pogoja, ključa, ki ti bosta omogočala, da boš lažje in z večjim uspehom odpiral fakultetna vrata.

Srednješolcem

Posvetovanje o študentski ljudski tehniki

Pretekli teden je CO ZSJ v Beogradu organiziral posvetovanje o študentski ljudski tehniki. To je prvo tovrstno posvetovanje in je bilo organizirano v času, ko se študentje na tem področju najbolj uveljavljajo. Poleg študentov so se posvetovanja udeležili tudi člani predsedstva CO Narodne tehnike Jugoslavije in sekretarji glavnih odborov ljudske tehnike posameznih republik.

Na posvetovanje smo prišli s problemi, ki zavirajo nadaljnji razvoj te dejavnosti. Ker mesto študentske ljudske tehnike ni enotno določeno niti v Ljudski tehniki Jugoslavije niti v Zvezi študentov, je bilo odvisno od organizacije po republikah, v kolikšni meri jim je uspelo, pridobiti si svoj statut. Vendar takšna večtrina politika lahko samo škoduje.

Pohorski heroji odlikovani

Ko je Delo 29. novembra natisnilo tisto vest (ki so jo nekateri tako pričakovali, da jim ni bila niti novica), jo je nekdo izrezal, z rdečim svinčnikom podčrtal naslov in jo pripel na oglasno desko na fakulteti: Strojniška študentska brigada je bila letos že tretjič odlikovana z Redom dela z rdečo zastavo. Toda vsakokrat je to priznanje prišlo potem, ko so brigadirji že nekaj mesecev poslušali predavanja in so se najtoplejši spomini na delovno poletje mešali s prvimi skrbmi z izpiti. Tako tudi letos. Prav sprič te semestralne jeseni, se jih še enkrat letos spominimo — »Pohorskih herojev« — brigade, za katero mirne duše trdimo, da je najboljša med ljubljanskimi študentskimi brigadami.

Samo kratak življenjepis: Ustanovljena po kritičnem letu osemindesetem, ko so ljubljanski visokošolci zatajili na avtocesti med Ljubljano in Zagrebom. Takrat so strojniki in medicinske sestre z ljubljanske višje šole prvič dali svojo brigado. (Tu bi namesto pike hladnokrvno postavili itd., ker so se tega izkustva naslednja leta oklenili.)

Brigado so ustanovili pri legendarnih Treh žeblih na Pohorju, prejeli so zastavo in geslo, ko je Boris Čizmek — Bor brez patosa dejal: »Pri vašem delu nam vam bo zgled Pohorski bataljon. Od tod črpajte polet in borbenost.« Čeprav je kronika skopo branje, preberite!

— 1959 Brigada je na odseku Paračin—Niš v Bobovištu. Trikrat udarna, prav tolikokrat posebej pohvaljena.

Ker so delale študentske organizacije po splošni shemi Ljudske tehnike, v preteklosti niso imele veliko uspeha. Dosedanje oblike dela, manifestirane samo skozi klubsko dejavnost, so se pokazale kot nezadostne in to predvsem zaradi relativno visoke ravni znanja študentov, omejenega prostega časa, velike fluktuacije kadra itd.

Za še uspešnejše delo moramo upoštevati probleme, ki se pojavljajo na univerzi, ter jih reševati skupaj z ostalimi subjektivnimi silami.

Sodobno tehnična vzgoja mora biti množična; skozi naše organizacije morajo študentje vseh fakultet. Za študente netehničnih fakultet je to priložnost, da svojo osebnost izpopolnijo in tako dobijo praktično znanje, ki jim bo v življenju vsekakor koristilo.

Z druge strani pa naj bi bil program za študente tehničnih fakultet takšen, da bo uspešno dopolnilo k rednemu študiju. Boljši člani naj bi reševali tudi zahtevnejše znanstveno-tehnične probleme. Taka tendenca se že kaže in pričakujemo, da bomo imeli v bližnji bodočnosti več skupin, ki bodo v teh formacijah uspešno osvajači in tudi razvijali znanost. Pri tem pa bi odigrali častno vlogo odkrivanja talentov, ki gredo nemalokrat mimo. Se bolj pereče je vprašanje naših študentov — bodočih strokovnjakov. So številni diplomanti, ki po končanem študiju ne odhajajo na prava delovna mesta. V Sloveniji zasledimo, da je le 28,8 odst. diplomiranih študentov zaposlenih v gospodarstvu, kar je vsekakor premalo. — To se pravi, da se moramo sami in čim bolj neposredno seznaniti z dogajanjem v naši družbi že med študijem, ker se v tem primeru ne bomo izogibali delu za splošno korist, delu za progresivni razvoj proizvodnih sil.

Diskusija je tudi pokazala potrebo po večjem so delovanju z Jugoslovansko ljudsko armado. Tendence in možnosti so, da se v naših organizacijah deloma izvaja predvojaška vzgoja, ki bi — podana na bolj neposreden način — vsekakor več koristila.

Torej so tu specifični momenti, ki opravičujejo naše zahteve, da se nam v okviru Ljudske tehnike Jugoslavije dodeli status samostojne zveze; ta status bi naj dobili na kongresu Ljudske tehnike prihodnji mesec v Zagrebu.

Ob tej priliki pa smo tudi formirali začasni svet Zveze za tehnično vzgojo študentov Jugoslavije, ki pa bi v okviru ZSJ delal kot komisija. Ta svet bo skrbel za enakomeren razvoj organizacij v celi Jugoslaviji in bo tudi organizator naših akcij v zveznem merilu, kot je to za enkrat mednarodna razstava študentske fotografije.

Posvetovanje je popolnoma opravičilo svoj namen, potrdilo je nadaljnji razvoj študentske ljudske tehnike kot koristen za družbo, ter okarakteriziralo delavca na tem področju kot družbenega delavca.

Milan Mladenović

Ostala neplanirana priznanja: na brigadirskem festivalu v Aleksincu prvo mesto brigade in streljanju z zračno puško ter 1. in 2. mesto med posamezniki v tej disciplini, drugo mesto v odbojki.

Najdragocenejše: prvič Red dela z rdečo zastavo.

— 1960 Grdelička klisura. Momin kamen. Upam, da vam imeni povesta dovolj. Spet trikrat udarna in trikrat posebej pohvaljena; uspehi na festivalu v Leskovcu.

1961 Ponovno Grdelička klisura. Momin kamen. Stereotipno: trikrat udarna in trikrat posebej pohvaljena. Posebno odličje — trak revolucije ob 20-letnici vstaje, ob Dnevu republike pa Red dela z rdečo zastavo. Drugič. Mogoče je to naštevanje monotono, toda monotonijska, ki ne uspeva! Kajti letos: ista zavzetost, polet in odlični uspehi.

Poleg rednih pohval in priznanj še Zlata plaketa ob 20-letnici MDB in Red dela z rdečo zastavo. Tretjič!

Čeprav je tu kopica priznanj, bi pravo življenje brigade morali doživeti; tovarštvo, delavnost, disciplina — vedrost in močna, trdna skupnost v naselju in na delovišču (Brigada je imela verjetno najpestrejši nacionalni sestav). Sicer pa priznanj ne dele zgolj za presežene kubike: brigadni ciklostirani »Resni Pavliha«, v naselju radijske oddaje »Ljubljanski zmaja«, ki so spravile pol naselja pod zvonce, ostalega pol pa ni moglo tako blizu; predavanja; proslava dneva vstaje slovenskega naroda, ko so položili vence na skupno grobnico domoljubov v Kragujevcu — da, predvsem pa neposredni in bratski stiki s prebivalstvom!

Strojniška brigada Pohorskih herojev je v resnici to, kar od brigade pričakujemo in hočemo.

Simbol Pohorskega bataljona je brigada ponesla širom domovine.

Kordiš Tone
Lucijan Vuga

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE bo izdala v letu 1963 naslednja dela v zbirki

Kultura in zgodovina

- K. E. Gilhert — Kuhn: Zgodovina estetike
- A. Donini: Kratka zgodovina verstev
- Avdijev: Zgodovina starega veka

Kulturno posredovalni in zgodovinski tematski okvir zbirke je dovolj širok, da bodo knjige pritegnile tako strokovnjake, ki teži k znanstvenemu širjenju obzorij, kot slehernega izobraženca, ki si utrjuje splošne temelje omike ne glede na poklicno usmerjenost. Vse tri knjige bodo imele približno 1700 strani. Za naročnike velja cena: platno 7200 din (12 mesečnih obrokov po 600 din), polusnje 8400 din (12 obrokov po 700 din). Maloprodajna cena bo za posamezna dela 25 do 30 odstotkov višja. Plačevanje obrokov se začne z mesecem naročila.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE Ljubljana, Mestni trg 26

Trgovsko podjetje

M E S O

K a m n i k

želi ljubljanskim študentom

SREČNO NOVO LETO!

TRI BOLJ SRDITE AFRISKE ZGODBE

Globoko, globoko v gozdu je živela hijena. Hijena je bila zelo pametna in zelo zvita.

Nekega dne, ko je postopala po gozdu, je našla na gozdni poti mladiča in njena prva misel je bila, da bi ga pojedla. Ker pa je bila zelo pametna in zelo zvita, ga je samo zgrabila in odnesla v svoj brlig. Odločila se je, da ga bo navadila pokorščine, ker je bila poleg tega, da je bila zelo pametna in zelo zvita, tudi zelo dobrosrčna in je vedela, kako srečen bo lev, ko bo imel njo za svojega gospodarja.

Lev je zrasel in vzgoja je sijajno napredovala. Lev je preskrboval meso in hijena ga je največkrat sama vsega pojedla, da bi tako rešila leva prebavnih motenj. Kadar so prišle levu v glavo velike ideje o tem, kdo je kdo, ga je hijena vščipnila v rep in ga spomnila na njegovo srečo in dejstvo, da je osvobojen vseh prebavnih motenj, zaradi česar se mora ona žrtvovati sama pojesti večino mesa. To je spravilo leva v rahlo zadrego, ker je bil prilično počasen pri razumevanju takih stvari, toda prepričan je bil, da mora biti tako.

Nekega dne so se levu priplazile v glavo nevredne misli. Prisluškoval je pogovoru gospoda hijene z gospodično hijeno. Dobra gospa je predlagala, da bi moral gospod hijena boljše ravnati z levom. »Res«, je rekla, »lev zares ne more uživati, ko spi

so bili dalekovidni člani skupnosti ločeni od kratkovidnih, visoki od nizkih, modrooki od temnookih, tisti, ki so imeli laسه od plešcev, ljudje s ploskimi stopali od tistih z normalnimi.

Korak za korakom je rasla policija. Vsaki skupini so dali ločeno področje in čeprav so nekateri hiteli prelomiti zakon, so bile poroke med skupinami zmanjšane na minimum, medtem ko je kralj povečeval svoje ideje in govoril: »Razdeljeni stojimo, združeni pademo!«

Edina stvar, ki je še ostala, je bila ločitev moških od žensk. Kljub pesimističnim opozorilom, da bo ta poseg povzročil smrt naroda, je kralj v posvetovanju z svojimi sodelavci objavil, da je tako kritikarstvo delo agentov in da jih bodo vse takoj pogubili.

V DAVNIH CASIH, ko morala še ni bila takšna kot danes, je živel razbojnik, ki se je imenoval Nathaniel.

Nekega jasnega opoldneva je Nathaniel prihrumel na nek vrt na Visoki cesti Myo-

pije, da bi opravil svoj redni posel in meščani so se zbrali ob ograji, da bi videli, kako bo to opravil. Ko se je bližal vratom, ga je divjegledi pes zgrabil za goltanec in ga prisilil, da mu je zrahljal vse kosti zverinskega telesa.

Neustrašen in hraber v porazu je pes hlatal za petami vsakoga, ki se je hotel vmešavati. Izjavljal je, da ima samo on pravico stražiti. On je stražil, ko je razbojnik vstopil in nihče ga ne bo stražil, ko bo šel ven.

Ganjen nad to potezo heroizma je Nathaniel ponudil psu tovarništvo. Jokajoč nad tako plemenito gesto, je pes sprejel ponudbo in vse svoje življenje (ki ni bilo zelo dolgo) jedel s srebrnega pladnja, kajti Nathaniel je imel veliko srebra.

Cisto do konca življenja pes ni izpustil Nathaniela iz oči in ko je umrl, so mu napisali na grob: »Tukaj leži Natov dragi, zvest do konca. Našel je umetnost, kako sovražnika spremeniti v prijatelja. Kdo bo sedaj stražil? Kdo bo tako zvest kot on? Kdo, povejte mi, kdo bo tako zvest kot on?«

Prevedel Peter Breščak

NEUMNOST NI VEČ V MODI

O študentovskem gibanju v vzhodnih državah imamo na razpolago le malo podatkov. Objavljamo članek o madžarskih univerzah, z namenom, da bi bralece vsaj informativno seznanili s stanjem univerz v sosedni državi.

»Če bi bil še enkrat mlad in bi si izbral poklic, ne bi stremel po tem, da postanem znanstvenik ali profesor, prej bi se odločil za inštalaterja ali pouličnega prodajalca — upajoč, da si na ta način obvarujem po možnosti čim večjo neodvisnost, kakršno si pod današnjimi pogoji še sploh lahko predstavljamo. Tako se je izrazil Albert Einstein o družbenem redu v Ameriki.

Ako govorijo na Zahodu, v zvezi z našim režimom, o sovražnem razpoloženju v odnosu do inteligence — in s tem nas dostikrat obtožujejo — lahko navajamo mnogo tovrstnih stavkov in z njimi istočasno dokazujemo: največje »glave« zahodnega sveta se ne trapijo več z iluzijami o položaju inteligence v svoji lastni družbeni ureditvi. »Ako so tvoji možgani nekoliko manj razviti, boš verjetno srečen in boš tako tudi dalje živel, ne muči te dolgočasje, niti nespečnost, celo svoj avtomobil boš boljše vozila — je n. pr. pred kratkim pisal ilustrirani »Collier« v nekem sestavku z naslovom: »Biti neumen, pomeni biti moderen«.

Del obtožb, ki letijo na naš rovaš, izvira iz nepoznavanja razmer oziroma iz nesporazumov, na drugi strani pa iz nepoštenega obravnavanja.

Politična moč je eno, strokovno vodstvo produkcije pa drugo. Zdaj pa se dostikrat zamenjuje problem zavzemanja mesta, ki ga ima inteligenca v sistemu socialne produkcije, s problemom politične in gospodarske moči. Inteligenca ni samostojen razred, ker ne zavzema samostojnega položaja v socialni proizvodnji. Inteligentje se formirajo iz najrazličnejših razredov — večina seveda iz pripadnikov tistih vrst, ki ima politično moč, ki je lastnik sredstev za proizvodnjo. V meščanski državi izvira inteligenca iz vrst meščanstva (vsaj pretežno), v socialistični pa iz vrst delav-

cev in kmetov. Dodajmo še to, da tisti razred, ki prevzame politično moč, istočasno izvede dalekosežni program za formiranje svoje lastne inteligence.

Poglejmo natančneje, kako je s tem vprašanjem na Madžarskem. Statistika ministrstva za kulturo ceni število tistih, ki se ukvarjajo z intelektualnim delom v letu 1930 na cca 250.000, v letu 1949 na 490.000. To pomeni tudi tiste, ki se ukvarjajo z istim delom ob nekoliko nižji kvalifikaciji. Popolnoma jasno je, da lahko prištejemo v to kategorijo tiste, ki opravljajo poklicno duševno delo. Z gotovostjo se približamo resnici, če cenimo to število za predvojna leta na 200.000 in za 1949 250.000. Navajamo podatke iz leta 1949 predvsem zato, ker je bilo takrat in v letu 1960 število prebivalstva.

Na podlagi takratnih podatkov in teh iz preteklih dveh let, cenijo število inteligence na 550.000 — 600.000.

Ako smatramo šolsko izobrazbo kot izhodišče, najdemo točneje in zadovoljivejši odgovor. Po zanesljivih podatkih iz leta 1949 je znašalo število diplomantov na univerzah in visokih šolah približno 93.000, po podatkih iz leta 1960 pa je to število povzpelo skoraj dvakrat večje — 170.000. V letu 1949 je končalo srednjo šolo 250.000 oseb, v letu 1960 pa 390.000 15 odstotkov prebivalcev, starih nad 15 let, je leta 1941 imelo vsaj osnovnošolsko izobrazbo — osem razredov, leta 1949 — 21 odstotkov, leta 1960 33 odstotkov. Se več je bilo takih, ki so končali višje šole. 9 odstotkov prebivalcev, starih nad 18 let, je končalo 1960 leta najmanj popolno srednjo šolo (odstotek v letu 1949 je znašal samo 6 odstotkov) in 3 odstotke oseb, starih nad 25 let, je razpolagalo z akademsko izobrazbo ali diplomno visoke šole. Kot zanimiv statistični podatek naj omenimo, da se je leta 1960 število intelektualcev, zaposlenih v proizvodnji, v primerjavi z letom 1949 približno podvojilo, nasprotno pa se je število navadnih delavcev le polagoma dvignilo za 54 odstotkov.

Tako lahko vsak odgovori na vprašanje: ali družba, v kateri se je število duševnih delavcev v enem desetletju (oz. nekaj več) podvojilo, lahko sovraži inteligenco?

Nekateri bi dejali: to vse drži, toda omejimo se na vprašanje meščanske — sta

rejše inteligence. Ali se ne da trditi, da se oblast obnaša ravno proti njej nekoliko zadržano, celo nezaupljivo?

Kdor to vprašanje objektivno pretresa, tega ne more trditi. Jasni sta mu namreč obe vodilni smeri tega vprašanja. Ena, cilj naše politike v odnosu na inteligenco, formiranje socialistične inteligence; ravno na tem področju smo naredili velik korak naprej in vprašanje starejše in novejšje inteligence je ob tem problemu podrejenega pomena. Drug dokaz je v tem, da je 24 odstotkov inteligence tiste, ki je končala študij pred letom 1945 — tako imenovana »juridična inteligenca«, od katere je večji del zaposlen v državnem aparatu oziroma v upravnih organih. S tem pa se položaj dejansko zavozlja.

Tukaj moramo še opozoriti, da stojijo, kljub temu, da je v poslednjih dvanajstih letih tri in pol krat več študentov končalo tehnično fakulteto, kot istočasno pravno, inženirji za pedagogi, ozirajoč se pri tem na skupno število, oziroma da so leta 1958 dosegli drugo mesto. Število pravnikov s svojimi 26.350 še vedno daleč presega število zdravnikov, ekonomistov in agronomov. V procesu socialistične izgradnje se mnogo hitreje povečuje število pripadnikov tistih skupin, na katerih sloni v prvi vrsti razvoj znanosti in tehnike, dvig kulturne ravni množic in vodstva higijene prebivalstva. Vodilna mesta v upravnih organih so podelile volitve in ta razvoj se nadaljuje tako, da se del pravniške inteligence, ki je deloval v upravljanju Horty — jevega režima, zmanjšuje, istočasno pa se zmanjšuje tudi število advokatov tam, kjer se zaposlujejo pravniki. Tukaj ne gre za antipatijo režima proti tej skupini starejše inteligence — spreminja se samo življenje in ta sloj izobražencev se mora tem spremembam prilagoditi.

Enotna socialistična inteligenca je sestavljena iz štirih plasti: marksistično — leninistično izobrazena inteligenca iz predvojnih let, stara meščanska inteligenca, nekdanji delavci in kmetje, ki izpolnjujejo (po odgovarjajočem šolanju) krog inteligence, in končno mladina, ki je končala srednje oziroma visoke šole ziroma je pred tem. Tako se je stara meščanska inteligenca organsko včlenila v novo — socialistično.

In prav zato, ker ste to videli, ne stremite, da bi bili po poklicu inštalater oziroma poulični prodajalec, tudi se ne nagibajte k življenju z manj razvitimi možgani, da bi lahko bolje vozili svoj avtomobil!

Priredil. A. Stern

na blatnem bregu reke, kamor ga prikleniš in to, da ga hraniš z dietno hrano, z bananami, lahko postane nevarno.« »Neumnost«, je rekel g. hijena. »Ne poznaš leva tako dobro kot jaz. Hoče, da ga trdo držim«. Gospodična hijena je v to še vedno dvomila in menila je, da bi bile hijene med levi zelo popularne, če bi jim nudile kolikor toliko udobno posteljo in toliko mesa, da bi bili srečni. Seveda pa ni predlagala ničesar v zvezi z osvoboditvijo leva, ker je vedela, da to zanj ne bi bilo dobro. Seveda pa nista niti gospod hijena niti gospodična hijena vprašala leva, kaj misli o tem, ker, seveda, levi ne znajo misliti, saj so neumna bitja.

Lev je začel razmišljati o tem, kako zelo umazane so hijene, toda njegova ugotovitev je bila povsem zgrešena. Kmalu je spoznal, kako dobre so hijene — veliko boljše kot banane.

NEKOČ je bilo kraljestvo Ethanaria in zgodilo se je, da je grozil pogin vsem velikim čednostim človeštva, kot so: napuh, sebičnost, domišljavost in sovraštvo. Vse te čednosti so bile v nevarnosti, da povsem izginejo, predvsem zaradi nediskriminiranih porok in združevanj.

Kot prvi korak je bilo zapovedano, da morajo ostati dolgonosi ljudje ločeni od tistih, z nosom manj opremljenih ljudi, ker je bil narod v nevarnosti, da bi zgubil sposobnost pravega razločevanja. Potem

VPISOVALI SMO SE

gubilo 269 študentov (171 rednih in 98 izrednih), vpisalo pa se ni več 693 študentov. Osipanje te generacije v celoti znaša 37,2 odstotka (29,9 odstotka + 56,7 odstotka). Od tega je bilo študentov, ki so končali gimnazijo — 29,6 odstotka, študentov, ki so končali strokovne šole, pa 84,2 odstotka. V letošnjem letu je torej redno napredovalo manj študentov kot v lanskem, saj znaša razlika več kakor 6 odstotkov. Število študentov, ki so odpadli ali se niso mogli vpisati v višji letnik, ker niso izpolnili pogojev, pa je letos več-

Božji mlini meljejo počasi, a gotovo. Nekaj podobnega bi lahko rekli tudi za statistično službo pri tajništvu univerze. A vendarle! Podatki o rezultatih vpisa v študijsko leto 1962-63 so pred nami in nam dajejo bolj ali manj realno sliko o študijskem uspehu študirajočih generacij in posredno tudi sliko o takšnih ali drugačnih vzrokih za prikazano stanje.

Sumarni vpis

Vpis v letošnje študijsko leto je v celoti, tako pri rednih kot tudi pri izrednih študentih manjši, kot je bil v lanskem študijskem letu. V vse letnike in na vse stopnje se je vpisalo le 8617 študentov, kar je za 651 ali za 7 odstotkov manj kot lani, ko se je vpisalo 9.268 študentov. Letošnji vpis je celo nekoliko manjši kot v letu 1960/61.

Manjši vpis gre predvsem na račun študentov, ki niso izpolnili zahtevnih pogojev za vpis v višje letnike in so tako izgubili status študenta. Prav tako je precej vplival tudi manjši vpis izrednih študentov, ki le v majhnem številu zmorejo držati korak z rednimi študenti. Drži pa tudi ugotovitev, da je večina starejših kandidatov v zadnjih dveh letih izkoristila pravico izrednega študija, ki je po prej ni imela. Tako se dotok izrednih študentov zmanjšuje (9 odstotkov manj kot lani) in počasi prehaja na normalno število.

Ker so podatki računani po stanju, kakršno je bilo konec oktobra, ne držijo povsem natančno. Po podatkih fakultet se je v novembru naknadno vpisalo še okrog 330 študentov in bi s tem bilo število vpisanih študentov le še za 3,5 odstotka manjše kot lani.

Vpis novincev

Zanimivo je, da se vpis novincev ni zmanjšal, kot so nekateri glede na populacijsko šibko letnika 1942 in 43 pričakovali, ampak se je celo povečal od lanskih 2.941 na 3.198.

Največ novincev (742) se je vpisalo na filozofsko fakulteto, na FNT se je vpisalo 631 novincev, na ekonomsko fakulteto 535, na pravno fakulteto 499 na FAGG 315, na fakulteto za strojništvo 252, na fakulteto za elektrotehniko 246, na biotehniško fakulteto 227 in na medicinsko fakulteto 207 novincev. Izrednih študentov se je v prvi letnik največ vpisalo na pravni fakulteti (177), najmanj pa na biotehniški fakulteti (6).

V primerjavi z lanskoletnim vpisom novincev je ta najbolj padel na medicinski fakulteti, kjer je bilo lani vpisanih le 533 študentov.

Ce primerjamo vpis na družbeno-humanistične fakultete z vpisom na tehnične fakultete, ugotovimo, da se je 1938 novincev odločilo za prve in le 1671 za tehnične.

Vpis posameznih generacij

Statistična služba tajništva univerze je že lani uvedla evidentiranje študentov po vpisnih generacijah, kar omogoča primerjanje uspehov posameznih generacij v celoti. Primerjava lanskega in letošnjega študijskega leta pokaže predvsem naslednje značilnosti:

Od 3859 študentov (2692 rednih in 1167 izrednih), vpisanih v študijskem letu 1960/61, je do tretjega letnika redno napredovalo le 1057 študentov (1019 rednih in 38 izrednih). Eno študijsko leto je zaradi neizpolnjenih pogojev izgubilo 137 rednih in 75 izrednih študentov, dve študijski leti pa 33 rednih študentov. Po prvem letniku pa se sploh ni več vpisalo kar 522 študentov (421 rednih in 101 izrednih). Osipanje te generacije torej znaša v celoti 52,7 odstotka (44,02 odstotka + 81,03 odstotka). Od tega je bilo študentov, ki so končali gimnazijo 41,6 odstotka, diplomantov strokovnih šol pa 67,5 odstotka.

Od 3.914 študentov (2839 rednih in 1075 izrednih), vpisanih v študijskem letu 1961/62, je redno napredovalo do drugega letnika 1495 študentov (1358 rednih in 137 izrednih). Eno študijsko leto je iz-

je za približno 7 odstotkov. Razmeroma malo pa je študentov, ki imajo eno ali dve leti zaostanka — tej je le 8 odstotkov vseh vpisanih.

Na slabši rezultat v letošnjem letu je vplival v precejšnji meri tudi pogoj, ki velja na vseh fakultetah, razen na FNT da je potrebno za prehod v drugo stopnjo imeti končano 1. stopnjo v celoti, čeprav so fakultete večinoma tudi v tem pogledu popuščale in dovoljevale pogojne vpise. To dokazujejo tudi podatki o rednem napredovanju v višje letnike v lanskem in letošnjem študijskem letu:

V študijskem letu 1961/62 je iz 1. v 2. letnik prešlo 61,6 odstotka, iz drugega v tretji letnik 57,1 odstotka in iz tretjega v četrti letnik 39,2 odstotka vpisanih študentov.

V študijskem letu 1962/63 pa je prešlo iz prvega v drugi letnik 47,8 odstotka, iz drugega v tretji letnik 37,9 odst., iz tretjega v četrti letnik 51,9 odstotka.

Redno napredovanje redno vpisanih študentov

Zgornji podatki, razčlenjeni za posamezne fakultete posebej, pa kažejo predvsem naslednje značilnosti:

Na vseh fakultetah je v letu 1962-63 pri prehodu iz prvega v drugi letnik opaziti slabši rezultat, kakor je bil lani. To poslabšanje je na nekaterih fakultetah in oddelkih še posebno občutno. Za univerzo pa znaša v celoti po prehodu v drugi letnik 13,8 odstotka, pri prehodu v 3. letnik pa kar 19,2 odstotka.

Izjemo predstavlja le prehod v drugi letnik na fakulteti za strojništvo in na biotehniški fakulteti, kjer je bil letos dosežen boljši rezultat kakor lani. Pri prehodu v tretji letnik pa je letos boljši rezultat od lanskega le na fakulteti za elektrotehniko in na medicinski fakulteti. Pri tem je predvsem potrebno upoštevati dejstvo, da je generacija 1959/60 zadnja, ki še študira po starih študijskih načrtih statuta iz leta 1958. Zato je bila ta generacija nekoliko bolj prizadeta kot ostale, bila pa je tudi na fakultetah glede prestopnih pogojev nekoliko blažje tretirana. Izjemo predstavljajo le fakultete za naravoslovje in tehnologijo, fakulteta za elektrotehniko in biotehniška fakulteta.

Izredni študenti

Od izrednih študentov, vpisanih v študijskem letu 1961/62, je iz letnika v letnik redno napredovalo 13,6 odstotka. V študijskem zaostanku za eno leto je 3,6 odstotka, v študijskem zaostanku za dve leti pa je 0,1 odstotka; odpadlo 82,7 odstotka vseh izredno vpisanih študentov.

Od izrednih študentov, vpisanih v študijskem letu 1962-63, je redno napredovalo iz letnika v letnik 9,1 odstotka. V študijskem zaostanku za eno leto je 3,9, v študijskem zaostanku dve leti pa je 0,1 odstotka; odpadlo 86,0 odstotka vseh izredno vpisanih študentov.

Ti podatki predvsem kažejo, da so študijski uspehi izrednih študentov precej slabši od uspehov rednih študentov, kar je do neke mere razumljivo. Vendar je uspeh tudi ob upoštevanju vseh objektivnih okoliščin, ki vplivajo na uspeh izrednega študija, še vedno zelo skromen.

Uspehi zadnjih dveh generacij izrednih študentov (1960/61 in 1961/62) so relativno slabši kakor uspehi prejšnjih generacij, čeprav so se zadnja leta uvažale na vseh fakultetah najrazličnejše oblike pomoči izrednim študentom. Vendar je potrebno pripomniti, da so študijski uspehi izrednih študentov vseeno nekoliko boljši, ker nekatere naše tehnične fakultete ne izkazujejo v svojih statistikah tistih izrednih študentov, ki so v skladu z uvedenim študijskim režimom vpisani že dru-

Pri vpisu so vrste tako dolge kot v menzi...

go leto v isti letnik (sistem leto za semester), zaradi česar se vodijo v kategoriji odpadlih študentov.

Vpis na posamezne usmeritve

Podatki o vpisu kažejo, da je tudi v letošnjem letu vpis na nekatere, že tradicionalno slabo zasedene oddelke pa tudi na nekatere, na novo uvedene študijske usmeritve, dokaj šibak.

Na filozofski fakulteti so na etnologiji vpisani le 4 študente, na skupini srbski in hrvatski jezik 6 študentov, na klasični filologiji 2 študenta in na primerjalnem jezikoslovju 1 študent.

Na pravni fakulteti so na upravno-pravni usmeritvi vpisani le 4 študente, na družbeno politični usmeritvi pa le eden študent.

Na ekonomski fakulteti ima statistični oddelke le 2 redna študenta, finančna smer 5 študentov, socialno zavarovalna 2 in individualno zavarovalna smer 6 študentov.

Na skupini fizika z matematiko na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo je v 3. letniku vpisan le 1. študent, kemija v tretjem letniku 8 študentov, skupina kemija s fiziko je brez študentov, prav tako pa tudi paleontologija, mineralogija in petrografija.

Na geodetskem odseku so v tretjem in četrtem letniku le po trije študenti. Na fakulteti za elektrotehniko sta v oddelku za šibki tok od petih usmeritev aktivni le dve: za splošno elektroniko in za avtomatiko. Brez vpisa pa so smer za telegrafijo, in telefonijo, smer za mikrovalovno tehniko in smer za industrijsko elektroniko.

V sadjarsko-višogradniško-vrtnarski smeri oddelka za agronomijo, je v tretjem letu študija vpisanih le še 6 študentov.

V tretjem letniku gozdno-tehnične smeri na dodddku za gozdarstvo, je vpisan le eden študent.

Na veterinarskem oddelku predvidevajo, da bo v letnem semestru od treh smeri, na katere se na 2. stopnji deli veterinarski študij, aktivna le ena smer, in to smer splošnega veterinarstva.

Diplomanti prve stopnje

Na prvi stopnji je doslej diplomiralo 510 študentov. Od tega je bilo 467 rednih in 43 izrednih. Iz generacije 60/61 je diplomiralo 440 študentov, 70 pa jih je diplomiralo na agronomiji — 46,4 odstotka in biologiji — 46,2 odstotka, najmanj pa na elektrotehniški, kjer je diplomiralo le 0,8 odstotka.

Na FNT ni iz generacije 60/61 doslej diplomiral še nihče, ker je tam na podlagi statutarne določila možen vpis na drugo stopnjo brez diplome prve stopnje.

Od 510 diplomantov prve stopnje se jih le 92 ni vpisalo na drugo stopnjo. Med temi je 55 diplomantov iz starejših generacij, ki so večinoma že zaposleni, in le 37 iz generacije 1960/61.

Število diplomantov 1. stopnje pa se ne ujema s številom študentov, ki so vpisani v tretji letnik, ker so fakultete pri letošnjem vpisu odstopale od doslednega izvajanja določil, po katerih je potrebno imeti za vpis na drugo stopnjo opravljene vse spite in ponekod tudi diplomsko nalogo prve stopnje.

Nekaj zaključkov

- navedeni podatki in rezultati ne dajejo povsem realne slike, ker se nanašajo na stanje 31. oktobra 1962 in ker ne upoštevajo fiktivnega vpisa. Zato bi morda kazalo v prihodnje kot izhodišče vzeti stanje na pričetku zimskega semestra.

- podatki so dokaj izkrivljeni tudi zaradi skorajda neresnega podaljševanja vpisnih rokov na večini fakultet, s čimer se ni t. oliko ustreglo študentom kot profesorjem, ki so s tem do neke mere prikrili slabosti in nerealnosti v učnih načrtih in zahtevnosti prestopnih pogojev.

- selekcija med letniki je ostrejša in zahtevnejša, znanje študentov, ki redno prehajajo iz letnika v letnik pa je čedalje solidnejše. Število študentov, ki so v študijskem zaostanku, stalno pada.

- razlogi za slab rezultat pri prehodu iz 1. v 2. stopnjo so različni. Predvsem so to razlogi vsebinske narave, zaradi česar so fakultete ubrale pot najmanjšega odpora in odstopale od rigoroznih zahtev za prestop med stopnjama.

- Število izrednih študentov pada, ker ne izpolnjujejo pogojev za nadaljnji vpis in ker je tudi dotok novih izrednih študentov na univerzo čedalje šibkejši. Za izredni študij je potrebno še nadalje iskati nove oblike pomoči in ga ocenjevati z drugačnimi organizacijskimi merili kot rednega.

- ob slabem vpisu na posamezne usmeritve se postavlja vprašanje, ali so te usmeritve študentom dovolj prezentne in kaj je izdaja informativne brošure o možnostih študija na ljubljanski univerzi, ki jo že dalj časa pripravlja Društvo visokošolskih učiteljev. Rezultati vpisa ne bi smeli biti razlog za paniko in ukinjanje usmeritev, ki so predvidene v statutih.

- diplomanti 1. stopnje, ki so šli v prakso, so prebili led. Koristno bi bilo zasledovati njihovo uveljavljanje in delovanje v praksi in potem preko organiziranega sodelovanja s prekso težiti k izpopolnjevanju učnih načrtov in profilov strokovnjakov, ki jih šolajo naše fakultete.

- izdelala naj bi se za vso univerzo enotna metodologija evidentiranja študentov in metodologija pedagoškega dela.

- dokončno bi bilo potrebno urediti vprašanje naslovov za diplomante prve in druge stopnje visokošolskega študija, ki že nekaj časa terja rešitve.

- Čeprav je stanje nekoliko slabše od lanskega, nikakor ne sme biti povod za negativno ocenjevanje reforme. Rezultati naj bodo samo resno opozorilo na neskladje med učnimi načrti in programi ter pogoji za njihovo izvajanje. Še bolj bi bilo potrebno proučiti in analizirati vzroke za trenutno situacijo.

- Izpopolnjevanje je potrebno metode pedagoškega dela, ekovomčno izrabljati razpoložljivi čas in prostore, enakomerno po letih in semestrih porazdeliti preverjanje znanja študentov in mobilizirati študenta za aktivni študij takoj po prihodu na univerzo.

- še nadalje posvetiti skrb intenzivnemu izdajanju učbenikov in skript.

- Spoštovati je potrebno statute in paziti, da se trenutne slabosti pri izvajanju reforme ne bodo izrabljale za njeno neobjektivno kritiko in s tem dajale podporo njenim nasprotnikom tako med profesorji in študenti kakor tudi zunaj vrat univerze.

List iz sodobne svetovne lirike

Karl Krolow – Niko Grafenauer

Usta, odprta v modrem zraku

Usta, odprta v modrem zraku,
ki lahko staplja rdeče svode,
dehteč kakor oranžna skorja
pred zimo v motni čaši vode.

Za vekami je skrčeno obzorje
do nemih solz, ki so se zbrale v sij;
na sadnem vrtnu nežna vertikala
in med očmi.

In črni letni čas, od juga
veseli lov črne divjadi
gotovo zdaj brez žalosti
odnaša veter, ki v nasladi

vročično igro mišičja hladi.
Meridian brez sence, svetli čad
še seva iz kristala: bodalo

KARL KROLOW (r. 1915 v Hannovru) je izdal že večje število pesniških zbirk in je prejel vrsto nacionalnih književnih nagrad. Prvotni čutno podloženi liriki se v zadnjem času odmika in se približuje abstrakciji, kjer se uveljavlja lepota asociacije.

Günter Seuren – Niko Grafenauer

Prazgodovinski trenutek

KUŠCARJI, LETARGIČNO SKRITI
ZA PREPREKAMI GOŠČAVE;
NJIHOVE HRBTNE LUSKE; NJIH TELES –
ZAVRŽENI EKSPERIMENTI.

PROTI POLDNEVU:
POSLEDNJI
KLJUNCAJOČI SE ARCHAEOPTERIXI.

V LETALISCNH RESTAVRACIJAH
GLEDAJO LJUDJE NOGAVICE STEWARDES.
SLEHERNI POLET JE EKSPERIMENT,
TUDI CE LETALSKA DRUŽBA TO ZANIKA.

HIEROGLIFI HRUMCEGA LETALA
IN PRAZGODOVINSKI GOLOB
SO MED SEBOJ IDENTIČNI.

KOT KAŽE SMO MI
NAJBOLJSI MODEL.

GÜNTER SEUREN je zahodnonemški pesnik. Po poklicu je časnikar. Ukvarja se z recenzijo in filmsko kritiko. Piše liriko in prozo. Njegova poezija je primer intelektualistične lirike, ki značilno razkriva duhovni svet sodobnega izobraženca.

STEPHEN SPENDER

LAWRENCE FERLINGHETTI

JESUS LOPEZ PACHECO

NAZIM HIKMET

LANGSTON HUGHES

KARL KROLOW

GÜNTER SEUREN

pretrga z vsem tem
in reče
(s čisto preprostimi besedami)
Leziva nekje
otročiček

LAWRENCE FERLINGHETTI (42 let) je ameriški pesnik. Pripada Beat Generation, skupini, ki se je v Ameriki uveljavila že z nekaj kvalitetskimi deli, in je tudi njen založnik. Njegova poezija je zelo neposredna, saj je njen ton in izraz izločen iz vsakdanjega življenja. Označujeta jo velika satirična ostrina in izredna lirčna lepota.

Jesus Lopez Pacheco – Miroslav Košuta

Prerokba

PRISSEL BO NARODNI POTOP DREKA,
MNOGO DNI Z NJIHOVIMI NOČMI
BO RASLO MORJE TEGA, KAR SEM REKEL,
IN NAJVIŠJI STOLPI BODO POTO NILI,
NE DA BI JIH MOGLI RESITI. VSE,
KAR SE ZDAJ BLESCI, BO POGREZNJENO V
TRENUTKU.

FINANČNIKI PRODUKTIVNE LAKOTE,
GLASNIKI STRAHU IN ODPOVEDI,
BAHACI Z NAPERJENIM OROZJEM,
PARAZITI PREPOLNI VERZOV,
MRACNI PROFESORJI NOCI,
ČASNIKARJI S PRODANIM JEZIKOM,
REJENI ZASTOPNIKI S TELEFONOM,
UPRAVNI DIREKTORJI Z NASMEHOM...
S TEM VAS OPOZARJAM, DA SE BLIŽA
— OSTANITE V NASLANJACIH, JE VSE ZAMAN —
VELIKI NARODNI POTOP DREKA.
V NAGLICI ODIDEM IZ OČETI,
V KATERIH SO LUCI CELO PO TLEH,
DA SE MORDA SE PRAVOČASNO SNIDEM,
V NJEGOVI BARKI, S PRIJATELJEM SVOJIM,
KI SE IMENUJE NOE IN JE MIZAR.
PREVEDEL MIROSLAV KOŠUTA

Mladi generaciji, ki je prenovila špansko književnost, pripada Jesus Lopez Pacheco (1930). Prve, surrealistično navdahnjene pesmi, je izdal 1952, štiri leta pozneje pa roman Central Electrica. 1961 je v Italiji izdal revolucionarno zbirko Pongo le mano sobre España, zaradi katere je sedaj v madridskih zaporih.

Nazim Hikmet – Miroslav Košuta

Havana

Toplota se mi lepi na hrbet kot majica
s potom prepojena,
s 24. nadstropja hotela gledam mesto v noči.
Vidim morskno dno, ki v njem se odseva sonce,
slepi me blesk rumenih, modrih, svetlo oranžnih in
zelenih rib
in velikanskih morskih sadov iz bele bisernice
in skal z rdečimi cvetovi, ki so rasline pol in pol
živili

z dolgo dlako.
S 24. nadstropja hotela poslušam mesto v noči
tone v pesmih
pesmi v zemlji, kamen, list
pesmi v zemlji kamen list kot drhteča toplota
pesmi v zraku na primer dušik
pesmi, meča sadja, olupek, jedro sadja
pesmi, vonji rož
pesmi, Španija Arabija Afrika
pesmi v očeh žena, na njihovih bokih
pesmi, tople moške roke
pesmi, noge, življenja, ramena, plesi.
prevedel Miroslav Košuta

Nazim Hikmet, veliki turški pesnik in revolucionar, se je rodil v Carigradu 1902. Studiral je v Moskvi; po vrnitvi v domovino je bil 1938 zaradi ilegalnega delovanja obsojen na 28 let ječe, 1950 pa je bil izpuščen. Od takrat živi v glavnem v SZ. Poleg številnih pesniških zbirk je napisal tudi nekaj jedkih komedij.

Langston Hughes – Miroslav Košuta

Fantazija v vijoličastem

Tolčite zame bobne tragedije,
Tolčite bobne tragedije in tišine.
In zbor naj zapoje viharo pesem,
da v njej mi poslednje hropenje premine.

Tolčite zame bobne tragedije,
naj nežno trepečejo bele violine,
a trobenta zveneče zaigraj noto sonca,
ki naj me spremlja,
ko odidem
v temine.

Ameriški črnski pesnik, pisatelj in dramatik Langston Hughes (1902) je v mladosti opravljal razne poklice, odkar je zaslovel kot pesnik, se je popolnoma posvetil književnosti. Piše tudi filmske scenarije, radijske in TV igre itd. Hughes je važen prenovitelj črnske poezije.

Stephen Spender – Niko Grafenauer

Padec mesta

Vsi plakati na stenah,
vsi letaki po cestah
so pohabljeni, uničeni ali gnijoči v dežju,
njihove besede so izprane s solzami,
koža odstopa z njihovih teles
v zmagovalnem viharju.

Vsa imena junakov v dvorani, kjer so grmeli
koraki in se krohotala bronasta žrela,
kjer sta bila Fox in Lorca razglašena kot zgodovinar
na stenah, so zdaj srdito izbrisana,
ali se vdaja prahu njihov prah,
daleč od zlote slave.

Vsi znaki in pozdravi
ki so jih strgali z obšivov in z rok,
so odvrženi hkrati s človeškimi vrečami,
ki so jih nosili, ali v najglobljem leglu
duba izprazni z nasmehom,
kakršni spodbuja zmagovalce, ko zmagojujejo.

Vse lekcije smo se naučili ali se jih nismo
naučili; mladina, ki se je učila brati,
zdaj slepi svoje oči z arhaičnim filmom;
prostak se povrne k spotikljivi pesmi,
posnemajoč oslovsko riganje;
samo to pripomore k pozabi.

A ponekod kaka beseda pritiska
na visoka vrata lobanje in v kotu
neuklonljivega očesa razburja otroka
spomin nekega starega moža —
iskra iz dni energije.
In otrok to hrani kot bridko igračo.

STEPHEN SPENDER je angleški pesnik (r. 1909). Studiral je na oksfordski univerzi in v Londonu. Veliko je potoval po Evropi. Bil je tudi v Španiji, kjer je med državljansko vojno delal za republikance. Piše pesmi, krajše zgodbe, romane in kritike. Njegove pesmi označujeta velika duhovna sproščenost in prodornost doživetja, ki imata svoj oblikovni ekvivalent v zelo plastičnem pesniškem jeziku.

Lawrence Ferlinghetti – Niko Grafenauer

Smešne fantazije

niso nikoli tako resnične
kot romance v starem stilu
kjer ima junak
junakinjo
z dolgimi črnimi kitami
ki ne dovoli
nikomur
da bi jo poljubil
in vsakdo si ves čas prizadeva
prebiti z njo
in junak je zmeraj pripravljen
izvleči meč
in se bosti z mlino na veter
in ji zagotavlja večno ljubezen
in ima samo plemenite namene
in plemenite misli
in nihče mu nikoli v ničemer ni kos
toda nazadnje
nekega dne
ona ki je bila zmerom tako
plaha

Socialistična Eva je razočarala

V svoji težnji po aktualnosti je Mestno gledališče ljubljansko uprizorilo komedijo makedonskega pisatelja Kole Čašula. Premijera je bila obenem tudi krstna uprizoritev.

Makedonska književnost je razmeroma mlada, vsekakor najmlajša med jugoslovanskimi književnostmi. Zato smo z zanimanjem pričakovali premiero. Kole Čašula je znan kot prozaist in dramatik, vendar so boljše njegove novele kot drame, zlasti tiste z vojno tematiko.

Avtor je imenoval svoje delo »vedro igró iz sodobnega življenja«. Naj bi ta definicija morda omilila malo preveč pretenciozen naslov Socialistična Eva?

Pričakovali smo, da nam bo avtor povedal nekaj resnice o ljudeh, in ne nazadnje nekaj o sodobni ženski. Toda serviral nam je le stari operetni zapetljaj v novi preobliki.

Samski inženir si želel udobno, trosobno stanovanje v bloku, ki ga je zgradilo njegovo podjetje. Toda stanovanje dobi, kdor je oženjen. In tako se inženir odloči za navidezno poroko. Ona, študentka, se strinja. Po enem letu se hosta ločita. Dohitaj stanovanje, mine leto, odnosi med njima so samo poslovní. Spoznava se direktorja in sekretarja partijske organizacije. Ona se noče ločiti.

Navedeni mož najame huličana, ki naj bi ženo zapeljal, da bi bilo prešušivo očito in zadeva bi bila rešena.

Toda kaj, ko je ona zaljubljena vanj, on pa na koncu le spozna, da jo ima rad. Padeta si v objem. Happy end na celí črti!

Pri vsem tem zaslišimo z odra včasih težke besede kot »lik komunista«, »etika« in drugo.

Kaj nam je hotel avtor s tem povedati? Je morda načel stanovanjski problem? Je hotel razkriti kati družbo? Predstavil nam je nekaj povsem nezanimivih ljudi z napakami, ko so v bistvu čisto poštení. Takim ljudem se ne moremo smejati, že manj jih obsojati.

Dialog skuša biti duhovit, tu pa tam skriva kako bodico. Nič več kot pisarniški dvopit.

Avtor je v svojem pisnu, objavljenem v gledališkem listu, želel, da bi bila predstava sarmantna. Tudi to žal ni bila. Ob bolj posrečeni izbiri glavne igravke bi lahko bila igra vsaj prijetna, če ne zanimiva.

Čas je pač tak, da ljubimo smeh in satiro, toda ta ljubezen nas naj ne preslepi. Ni vsak vic satira.

Škoda, da nas je srečanje z makedonsko dramatično razočaralo.

Evelina Umek

Vse študente, ki se zanimajo za koncert Dubravke Tomšič, obveščamo, da so preostale vstopnice na razpolago v študentskem naselju. Tam jim lahko dobite ob 26. decembra do 5. januarja. Na koncertu bodo izvajana dela Bacha, Beethovena, Liszta, Prokofjeva in Chopina. – Koncert bo v veliki dvorani Slovenske filharmonije 8. januarja 1963 ob 20.15.

Uredništvo »TRIBUNE«

PREVAJALSTVO – NOVA SMER ŠTUDIJA

Izraziti razvoj znanosti v zadnjih desetletjih postavlja tudi prevajanje v povsem nov položaj. Danes ni naroda, pa naj bi se številčno še tako močan, ki bi se lahko brez škode za lasten napredek in razvoj zaprl v nacionalne meje in ne bi črpal iz svetovne zakladnice vedno novih odkritij in spoznanj. Svet postaja vse manjši in manjši, nove misli in odkritja pa last vsega človeštva. Žal pa je jezikovna neenotnost v tem procesu močna ovira in če jo hočemo do neke mere omiliti, se je pač treba posluževati prevajanja, dela, ki ni niti lahko niti enostavno in zahteva poleg vsaj delnega poznavanja stroke, iz katere se prevaja, tudi odlično obvladanje tujega jezika in prav tako odlično poznavanje materinsčine. To pa so zahteve, ki jim ni mogoče ugoditi brez organiziranja in sistematičnega tovrstnega izobraževanja. Številne jezikovne skupnosti širom sveta se problema že dalj časa zavedajo in imajo zelo dobro urejeno izobraževanje prevajalcev, tako za pasivno kot za simultano prevajanje. Poglejmo kar k najbližjim, k Avstrijcem in Švicarjem, ki nas tudi po številčnosti mnogo presegajo. V Zenevi in na Dunaju že dalj časa delujeta posebni prevajalski šoli, ki se ukvarjata izključno z vzgojo prevajalskega kadra. Podobno je tudi v drugih državah. Povsod posvečajo temu problemu precej pozornosti, vsekakor pa več kot pri nas. Sodeč po skrbí, ki jo posvečamo vzgoji prevajalcev, bi lahko rekli, da tovrstnega kadra sploh ne potrebujemo. Res je sicer, da imamo kar precej prevajalcev, toda samo število se ne zagotavlja kvalitete in nam zato premnogokrat pridejo v roke prevodi, ki ne ustrezajo najosnovnejšim zahtevam prevajanja: vsebinski aдекватnosti in v duhu slovenskega jezika formuliranemu tekstu.

Da bi že vendar tudi na tem področju napravili korak naprej in preprečili dotok tako zelo raznovrstnega kadra z zelo različnimi sposobnostmi prevajanja v prevajalsko službo, je fakultneti odbor filozofske fakultete predlagal osnovanje oddelka za prevajanje v sklopu filozofske fakultete. Razumljivo je, da na zelo široko zasnovan, samostojen oddelček zaenkrat ni mislili, saj so, kot ponavadi, spet največja ovira materialne težave – denar, prostori in pa seveda tudi problem kadra. Čeprav bi bila mogoča zelo tesna koordinacija med že obstoječimi filološkimi oddelki, kot so: germanistika, slavistika, romanistika in orientalistika, in med predlaganim, bodo personalne potrebe zaradi večje obremenitve vsaj nekoliko narasle, gotovo pa ne toliko, da bi zaradi tega z rešitvijo problema še nadalje odlašali.

Fakultneti odbor, ki je dal iniciativo za ustanovitev prevajalskega oddelka, sta vodila dva osnovna motiva – velika potreba po kvalitativnih prevajalcih in pa veliko zanimanje med študenti filozofske fakultete za ta poklic. Z anketo, na katero so odgovarjali študentje filoloških oddelkov, je bilo ugotovljeno, da si je majhen procent bodočih diplomantov izbral pedagoški poklic. Od 232 anketiranih jih je na vprašanje »ali bi se bil odločil za študij prevajalstva, če bi bila ob vpisu možnost za to?« kar 181 odgovorilo z »da« in le 51 odgovorilo je bilo negativno. Če se izrazimo v procentih, bi rekli, da se več kot 78 odstotkov bodočih germanistov, slavistov in romanistov ne želi zaposliti v pedagoškoprosvetni službi. Zaskrbljujoče dejstvo, ki pa nas hkrati opozarja, da izključno pedagoška orientacija se zdaleč ne zadoša. Drži sicer, da prosvetna služba zaenkrat potrebuje še precej diplomantov I. in II. stopnje, toda na tak način jih prav gotovo ne bo dobila.

Po razgovoru predstavnika fakulturnega odbora z dekanom in po predložitvi že omenjenega pismenega predloga je dekanškal sestanek s predstojniki filoloških oddelkov, na katerem je bila formirana tudi komisija, ki naj prouči vse možnosti za ustanovitev prevajalskega oddelka oz. usmeritve. Poglejmo, kaj mislijo o pobudi fakulturnega odbora predstojniki filoloških oddelkov.

Najprej tov. dr. J. Stanek, predstojnik oddelka za germanske jezike in književnosti:

»Že sam sem o tem dal časa razmišljati in sem se zato tudi vključil v odbor društva prevajalcev. Tudi na oddelku smo o tem že razpravljali in imamo posebna predavanja iz teorije prevajanja in vaje v prevajanju iz slovenščine v angleščino. Pri sedanjem personalnem stanju ne moremo napraviti kaj več. Problem predstavlja tudi pomanjkanje prostorov in materialnih sredstev za osnovanje samostojnega oddelka. Dokler ne bomo imeli na germanistiki avdiovizualnega in magnetofonskega centra, se ne bo dalo nič napraviti. Sem absolutno za osnovanje prevajalskega oddelka, vendar pa menim, da je zaenkrat težko skočiti toliko naprej. Veliko naših diplomantov je opravilo prevajalske diplome v inozemstvu in menim, da bi morali stopiti v stik s prevajalskimi šolami v svetu. Ker gre ob tem problemu za vrsto stvari, kot so: odnos prevajalca do avtorja, stanje prevajalstva v svetu, tehnika simultane prevajanja, vprašanje mednarodnega prava idr., o katerih bi morali študentje kaj več zvedeti, bomo o tem spregovorili na svobodnih katedrah. Tako bomo ugotovili, kaj vse nam še manjka.

Povsod po svetu je pogoj za vpis na prevajalsko šolo diploma o znanju ujeja jezika, zato bi tudi pri nas morali študentje opraviti najprej I. stopnjo in bi študiiral prevajalstvo šele na II. stopnji. Potrebe po prevajalskem kadru so zelo velike in bodo tudi v bodoče. Zato se mi zdi, da ne bi bilo smiselno ustanavljati posebne prevajalske šole v okviru rektorata, ker bi stala mnogo več, pa tudi primernih kadrov nam močno primanjkuje.«

Predstojnik oddelka za slovanske jezike in književnosti, tov. dr. B. Paterni je na vprašanje, kaj misli o ideji o prevajalskem oddelku, takole odgovoril:

»Mislim, da je najprej treba ugotoviti stvarno zadležje ideje o posební, prevajalski smeri študija na filozofski fakulteti.

dij prevajalstva, če bi bila ob vpisu možnost za to?« kar 181 odgovorilo z »da« in le 51 odgovorilo je bilo negativno. Če se izrazimo v procentih, bi rekli, da se več kot 78 odstotkov bodočih germanistov, slavistov in romanistov ne želi zaposliti v pedagoškoprosvetni službi. Zaskrbljujoče dejstvo, ki pa nas hkrati opozarja, da izključno pedagoška orientacija se zdaleč ne zadoša. Drži sicer, da prosvetna služba zaenkrat potrebuje še precej diplomantov I. in II. stopnje, toda na tak način jih prav gotovo ne bo dobila.

Po razgovoru predstavnika fakulturnega odbora z dekanom in po predložitvi že omenjenega pismenega predloga je dekanškal sestanek s predstojniki filoloških oddelkov, na katerem je bila formirana tudi komisija, ki naj prouči vse možnosti za ustanovitev prevajalskega oddelka oz. usmeritve. Poglejmo, kaj mislijo o pobudi fakulturnega odbora predstojniki filoloških oddelkov.

Najprej tov. dr. J. Stanek, predstojnik oddelka za germanske jezike in književnosti:

»Že sam sem o tem dal časa razmišljati in sem se zato tudi vključil v odbor društva prevajalcev. Tudi na oddelku smo o tem že razpravljali in imamo posebna predavanja iz teorije prevajanja in vaje v prevajanju iz slovenščine v angleščino. Pri sedanjem personalnem stanju ne moremo napraviti kaj več. Problem predstavlja tudi pomanjkanje prostorov in materialnih sredstev za osnovanje samostojnega oddelka. Dokler ne bomo imeli na germanistiki avdiovizualnega in magnetofonskega centra, se ne bo dalo nič napraviti. Sem absolutno za osnovanje prevajalskega oddelka, vendar pa menim, da je zaenkrat težko skočiti toliko naprej. Veliko naših diplomantov je opravilo prevajalske diplome v inozemstvu in menim, da bi morali stopiti v stik s prevajalskimi šolami v svetu. Ker gre ob tem problemu za vrsto stvari, kot so: odnos prevajalca do avtorja, stanje prevajalstva v svetu, tehnika simultane prevajanja, vprašanje mednarodnega prava idr., o katerih bi morali študentje kaj več zvedeti, bomo o tem spregovorili na svobodnih katedrah. Tako bomo ugotovili, kaj vse nam še manjka.

Povsod po svetu je pogoj za vpis na prevajalsko šolo diploma o znanju ujeja jezika, zato bi tudi pri nas morali študentje opraviti najprej I. stopnjo in bi študiiral prevajalstvo šele na II. stopnji. Potrebe po prevajalskem kadru so zelo velike in bodo tudi v bodoče. Zato se mi zdi, da ne bi bilo smiselno ustanavljati posebne prevajalske šole v okviru rektorata, ker bi stala mnogo več, pa tudi primernih kadrov nam močno primanjkuje.«

Predstojnik oddelka za slovanske jezike in književnosti, tov. dr. B. Paterni je na vprašanje, kaj misli o ideji o prevajalskem oddelku, takole odgovoril:

»Mislim, da je najprej treba ugotoviti stvarno zadležje ideje o posební, prevajalski smeri študija na filozofski fakulteti.

dij prevajalstva, če bi bila ob vpisu možnost za to?« kar 181 odgovorilo z »da« in le 51 odgovorilo je bilo negativno. Če se izrazimo v procentih, bi rekli, da se več kot 78 odstotkov bodočih germanistov, slavistov in romanistov ne želi zaposliti v pedagoškoprosvetni službi. Zaskrbljujoče dejstvo, ki pa nas hkrati opozarja, da izključno pedagoška orientacija se zdaleč ne zadoša. Drži sicer, da prosvetna služba zaenkrat potrebuje še precej diplomantov I. in II. stopnje, toda na tak način jih prav gotovo ne bo dobila.

Po razgovoru predstavnika fakulturnega odbora z dekanom in po predložitvi že omenjenega pismenega predloga je dekanškal sestanek s predstojniki filoloških oddelkov, na katerem je bila formirana tudi komisija, ki naj prouči vse možnosti za ustanovitev prevajalskega oddelka oz. usmeritve. Poglejmo, kaj mislijo o pobudi fakulturnega odbora predstojniki filoloških oddelkov.

Najprej tov. dr. J. Stanek, predstojnik oddelka za germanske jezike in književnosti:

»Že sam sem o tem dal časa razmišljati in sem se zato tudi vključil v odbor društva prevajalcev. Tudi na oddelku smo o tem že razpravljali in imamo posebna predavanja iz teorije prevajanja in vaje v prevajanju iz slovenščine v angleščino. Pri sedanjem personalnem stanju ne moremo napraviti kaj več. Problem predstavlja tudi pomanjkanje prostorov in materialnih sredstev za osnovanje samostojnega oddelka. Dokler ne bomo imeli na germanistiki avdiovizualnega in magnetofonskega centra, se ne bo dalo nič napraviti. Sem absolutno za osnovanje prevajalskega oddelka, vendar pa menim, da je zaenkrat težko skočiti toliko naprej. Veliko naših diplomantov je opravilo prevajalske diplome v inozemstvu in menim, da bi morali stopiti v stik s prevajalskimi šolami v svetu. Ker gre ob tem problemu za vrsto stvari, kot so: odnos prevajalca do avtorja, stanje prevajalstva v svetu, tehnika simultane prevajanja, vprašanje mednarodnega prava idr., o katerih bi morali študentje kaj več zvedeti, bomo o tem spregovorili na svobodnih katedrah. Tako bomo ugotovili, kaj vse nam še manjka.

Povsod po svetu je pogoj za vpis na prevajalsko šolo diploma o znanju ujeja jezika, zato bi tudi pri nas morali študentje opraviti najprej I. stopnjo in bi študiiral prevajalstvo šele na II. stopnji. Potrebe po prevajalskem kadru so zelo velike in bodo tudi v bodoče. Zato se mi zdi, da ne bi bilo smiselno ustanavljati posebne prevajalske šole v okviru rektorata, ker bi stala mnogo več, pa tudi primernih kadrov nam močno primanjkuje.«

Predstojnik oddelka za slovanske jezike in književnosti, tov. dr. B. Paterni je na vprašanje, kaj misli o ideji o prevajalskem oddelku, takole odgovoril:

»Mislim, da je najprej treba ugotoviti stvarno zadležje ideje o posební, prevajalski smeri študija na filozofski fakulteti.

dij prevajalstva, če bi bila ob vpisu možnost za to?« kar 181 odgovorilo z »da« in le 51 odgovorilo je bilo negativno. Če se izrazimo v procentih, bi rekli, da se več kot 78 odstotkov bodočih germanistov, slavistov in romanistov ne želi zaposliti v pedagoškoprosvetni službi. Zaskrbljujoče dejstvo, ki pa nas hkrati opozarja, da izključno pedagoška orientacija se zdaleč ne zadoša. Drži sicer, da prosvetna služba zaenkrat potrebuje še precej diplomantov I. in II. stopnje, toda na tak način jih prav gotovo ne bo dobila.

Po razgovoru predstavnika fakulturnega odbora z dekanom in po predložitvi že omenjenega pismenega predloga je dekanškal sestanek s predstojniki filoloških oddelkov, na katerem je bila formirana tudi komisija, ki naj prouči vse možnosti za ustanovitev prevajalskega oddelka oz. usmeritve. Poglejmo, kaj mislijo o pobudi fakulturnega odbora predstojniki filoloških oddelkov.

Najprej tov. dr. J. Stanek, predstojnik oddelka za germanske jezike in književnosti:

»Že sam sem o tem dal časa razmišljati in sem se zato tudi vključil v odbor društva prevajalcev. Tudi na oddelku smo o tem že razpravljali in imamo posebna predavanja iz teorije prevajanja in vaje v prevajanju iz slovenščine v angleščino. Pri sedanjem personalnem stanju ne moremo napraviti kaj več. Problem predstavlja tudi pomanjkanje prostorov in materialnih sredstev za osnovanje samostojnega oddelka. Dokler ne bomo imeli na germanistiki avdiovizualnega in magnetofonskega centra, se ne bo dalo nič napraviti. Sem absolutno za osnovanje prevajalskega oddelka, vendar pa menim, da je zaenkrat težko skočiti toliko naprej. Veliko naših diplomantov je opravilo prevajalske diplome v inozemstvu in menim, da bi morali stopiti v stik s prevajalskimi šolami v svetu. Ker gre ob tem problemu za vrsto stvari, kot so: odnos prevajalca do avtorja, stanje prevajalstva v svetu, tehnika simultane prevajanja, vprašanje mednarodnega prava idr., o katerih bi morali študentje kaj več zvedeti, bomo o tem spregovorili na svobodnih katedrah. Tako bomo ugotovili, kaj vse nam še manjka.

Povsod po svetu je pogoj za vpis na prevajalsko šolo diploma o znanju ujeja jezika, zato bi tudi pri nas morali študentje opraviti najprej I. stopnjo in bi študiiral prevajalstvo šele na II. stopnji. Potrebe po prevajalskem kadru so zelo velike in bodo tudi v bodoče. Zato se mi zdi, da ne bi bilo smiselno ustanavljati posebne prevajalske šole v okviru rektorata, ker bi stala mnogo več, pa tudi primernih kadrov nam močno primanjkuje.«

Predstojnik oddelka za slovanske jezike in književnosti, tov. dr. B. Paterni je na vprašanje, kaj misli o ideji o prevajalskem oddelku, takole odgovoril:

»Mislim, da je najprej treba ugotoviti stvarno zadležje ideje o posební, prevajalski smeri študija na filozofski fakulteti.

dij prevajalstva, če bi bila ob vpisu možnost za to?« kar 181 odgovorilo z »da« in le 51 odgovorilo je bilo negativno. Če se izrazimo v procentih, bi rekli, da se več kot 78 odstotkov bodočih germanistov, slavistov in romanistov ne želi zaposliti v pedagoškoprosvetni službi. Zaskrbljujoče dejstvo, ki pa nas hkrati opozarja, da izključno pedagoška orientacija se zdaleč ne zadoša. Drži sicer, da prosvetna služba zaenkrat potrebuje še precej diplomantov I. in II. stopnje, toda na tak način jih prav gotovo ne bo dobila.

Po razgovoru predstavnika fakulturnega odbora z dekanom in po predložitvi že omenjenega pismenega predloga je dekanškal sestanek s predstojniki filoloških oddelkov, na katerem je bila formirana tudi komisija, ki naj prouči vse možnosti za ustanovitev prevajalskega oddelka oz. usmeritve. Poglejmo, kaj mislijo o pobudi fakulturnega odbora predstojniki filoloških oddelkov.

Najprej tov. dr. J. Stanek, predstojnik oddelka za germanske jezike in književnosti:

»Že sam sem o tem dal časa razmišljati in sem se zato tudi vključil v odbor društva prevajalcev. Tudi na oddelku smo o tem že razpravljali in imamo posebna predavanja iz teorije prevajanja in vaje v prevajanju iz slovenščine v angleščino. Pri sedanjem personalnem stanju ne moremo napraviti kaj več. Problem predstavlja tudi pomanjkanje prostorov in materialnih sredstev za osnovanje samostojnega oddelka. Dokler ne bomo imeli na germanistiki avdiovizualnega in magnetofonskega centra, se ne bo dalo nič napraviti. Sem absolutno za osnovanje prevajalskega oddelka, vendar pa menim, da je zaenkrat težko skočiti toliko naprej. Veliko naših diplomantov je opravilo prevajalske diplome v inozemstvu in menim, da bi morali stopiti v stik s prevajalskimi šolami v svetu. Ker gre ob tem problemu za vrsto stvari, kot so: odnos prevajalca do avtorja, stanje prevajalstva v svetu, tehnika simultane prevajanja, vprašanje mednarodnega prava idr., o katerih bi morali študentje kaj več zvedeti, bomo o tem spregovorili na svobodnih katedrah. Tako bomo ugotovili, kaj vse nam še manjka.

Povsod po svetu je pogoj za vpis na prevajalsko šolo diploma o znanju ujeja jezika, zato bi tudi pri nas morali študentje opraviti najprej I. stopnjo in bi študiiral prevajalstvo šele na II. stopnji. Potrebe po prevajalskem kadru so zelo velike in bodo tudi v bodoče. Zato se mi zdi, da ne bi bilo smiselno ustanavljati posebne prevajalske šole v okviru rektorata, ker bi stala mnogo več, pa tudi primernih kadrov nam močno primanjkuje.«

Predstojnik oddelka za slovanske jezike in književnosti, tov. dr. B. Paterni je na vprašanje, kaj misli o ideji o prevajalskem oddelku, takole odgovoril:

»Mislim, da je najprej treba ugotoviti stvarno zadležje ideje o posební, prevajalski smeri študija na filozofski fakulteti.

Prvič, najni so čimbolj zanesljivi podatki, koliko poklicnih prevajalcev z visoko izobrazbo naša družba v resnici potrebuje in za katerega strovanja področja predvsem.

Drugič, potrebno je ugotoviti, kolikšno je zanimanje za to smer univerzitetnega študija med sedanjimi in eventualnimi bodočimi slušatelji univerze.

Če se pokaže, da so potrebe realne, bo edino prav, da jim fakulteta ustrezno ugodi. Toda po vsej verjetnosti bo nujno, da se prevajalska smer univerzitetnega študija sprva uvede šol po zaključeni diplomí I. stopnje, to se pravi pedagoško organizirane stopnje, ter s pogojem, da ima kandidat že na I. stopnji eno izmed tistih študijskih skupin, ki zajemajo poleg tujega jezika in književnosti tudi slovenski jezik s književnostjo.

In končno se predstojnik oddelka za romanse jezike in književnosti, tov. dr. A. Grad:

»S pobudo študentske organizacije se popolnoma strinjam. Vidim, da si realizacijo te ideje podobno predstavljamo. Študij prevajalstva naj bi bil samo na drugi stopnji in bi študentje vpisovali šli samo en tuj jezik. Vendar naj bi se odločili za ta poklic samo dobri študentje, tisti, ki so z vsaj prav dobrim uspehom opravili diplomó I. stopnje. Tovrstni študij je zelo zahteven in zahteva poleg daru za učenje tujega jezika še precejšnjo mero pridnosti, resnosti, vztrajnega dela. Neki kriteriji za sprejem na prevajalski oddelki bi bili potrebni tudi zaradi pomenbnosti in odgovornosti prevajalca. To je pomembna služba, saj se z njo do neke mere reprezentiramo pred tujci in zato ni vseeno, kdo se bo odločil za ta poklic.

Koristo bi bilo pritegniti priznane prevajalce – domače in tuje ki pa bi imeli samo posamezna predavanja ali cikluse predavanj o prevajanju iz tujega jezika v slovenščino in obratno. Morda bi kazalo s tem začeti že sedaj, v okviru svobodnih kateder. Študentje bi poklic, za katerega so se v anketi tako množično odločili, temeljitje spoznali.«

Tako torej predstojniki. Mnogo koristnih misli in predlogov. Kljub nekoliko različnim gledanjem lahko izluščimo enotno jedro. Potrebe po prevajalcih z visoko izobrazbo so velike, treba jih bo samo čim bolj natančno ugotoviti, kar bo najlažje opravila fakulteta, ki si je med drugim zadala tudi nalogo, da bo zbrala podatke o možnostih zaposlitve svojih diplomantov in o potrebah po tem kadru na sploh. Tudi zanimanje za prevajalski poklic je izredno, čeprav je treba pripomniti, da bo študij prevajalstva prej težji kot lažji v primerjavi s sedanjim. Tisti, ki bi šli v to smer samo zaradi tega, da bi si, s tem, ko bi se rešili pedagoških predmetov študij olajšali, si bodo morali seveda premisliti. Vendar pa menimo, da oblika, kakršno si uvedel oddelček za germanske jezike in književnosti, torej dodatna predavanja iz teorije prevajanja, še zdaleč ne more nadomestiti prevajalskega oddelka oz. študijske usmeritve v prevajanju na II. stopnji, in to zaradi dveh razlogov:

1. Takšna predavanja predstavljajo za študente dodatno obremenitev, dejansko je pa sprito sedanje intenzifikacije študijskega napore, da bi lahko kdo še dodatno študiral.

2. Prevajalstvo ne zadoša samo obvladanje tujega jezika, četudi odlično, saj mora prav tako dobro, če ne celo bolje, poznati tudi svoj jezik. Torej rešitev, ki ni rešitev. Zavedamo se težke materialne situacije, vendar pa brez dvoma drži eno – prevajalski oddelki ne more biti del katerega že obstoječih oddelkov in zato ne moremo postavljati pogojev, da bi najprej izpopolnili te in šele v naslednji fazi pristopili k formiranju prevajalskega. Obstajajo sicer velike možnosti sodelovanja z že obstoječimi oddelki, ali to bo le sodelovanje in še to z vsemi filološkimi oddelki. Če posamezni oddelki še niso tako opremljeni kot bi morali biti, še ne pomeni, da naj se s prevajalstvom počaka za določen čas. S pripravi mi je treba pričeti čimprej

1. Takšna predavanja predstavljajo za študente dodatno obremenitev, dejansko je pa sprito sedanje intenzifikacije študijskega napore, da bi lahko kdo še dodatno študiral.

2. Prevajalstvo ne zadoša samo obvladanje tujega jezika, četudi odlično, saj mora prav tako dobro, če ne celo bolje, poznati tudi svoj jezik. Torej rešitev, ki ni rešitev. Zavedamo se težke materialne situacije, vendar pa brez dvoma drži eno – prevajalski oddelki ne more biti del katerega že obstoječih oddelkov in zato ne moremo postavljati pogojev, da bi najprej izpopolnili te in šele v naslednji fazi pristopili k formiranju prevajalskega. Obstajajo sicer velike možnosti sodelovanja z že obstoječimi oddelki, ali to bo le sodelovanje in še to z vsemi filološkimi oddelki. Če posamezni oddelki še niso tako opremljeni kot bi morali biti, še ne pomeni, da naj se s prevajalstvom počaka za določen čas. S pripravi mi je treba pričeti čimprej

1. Takšna predavanja predstavljajo za študente dodatno obremenitev, dejansko je pa sprito sedanje intenzifikacije študijskega napore, da bi lahko kdo še dodatno študiral.

2. Prevajalstvo ne zadoša samo obvladanje tujega jezika, četudi odlično, saj mora prav tako dobro, če ne celo bolje, poznati tudi svoj jezik. Torej rešitev, ki ni rešitev. Zavedamo se težke materialne situacije, vendar pa brez dvoma drži eno – prevajalski oddelki ne more biti del katerega že obstoječih oddelkov in zato ne moremo postavljati pogojev, da bi najprej izpopolnili te in šele v naslednji fazi pristopili k formiranju prevajalskega. Obstajajo sicer velike možnosti sodelovanja z že obstoječimi oddelki, ali to bo le sodelovanje in še to z vsemi filološkimi oddelki. Če posamezni oddelki še niso tako opremljeni kot bi morali biti, še ne pomeni, da naj se s prevajalstvom počaka za določen čas. S pripravi mi je treba pričeti čimprej

1. Takšna predavanja predstavljajo za študente dodatno obremenitev, dejansko je pa sprito sedanje intenzifikacije študijskega napore, da bi lahko kdo še dodatno študiral.

2. Prevajalstvo ne zadoša samo obvladanje tujega jezika, četudi odlično, saj mora prav tako dobro, če ne celo bolje, poznati tudi svoj jezik. Torej rešitev, ki ni rešitev. Zavedamo se težke materialne situacije, vendar pa brez dvoma drži eno – prevajalski oddelki ne more biti del katerega že obstoječih oddelkov in zato ne moremo postavljati pogojev, da bi najprej izpopolnili te in šele v naslednji fazi pristopili k formiranju prevajalskega. Obstajajo sicer velike možnosti sodelovanja z že obstoječimi oddelki, ali to bo le sodelovanje in še to z vsemi filološkimi oddelki. Če posamezni oddelki še niso tako opremljeni kot bi morali biti, še ne pomeni, da naj se s prevajalstvom počaka za določen čas. S pripravi mi je treba pričeti čimprej

1. Takšna predavanja predstavljajo za študente dodatno obremenitev, dejansko je pa sprito sedanje intenzifikacije študijskega napore, da bi lahko kdo še dodatno študiral.

2. Prevajalstvo ne zadoša samo obvladanje tujega jezika, četudi odlično, saj mora prav tako dobro, če ne celo bolje, poznati tudi svoj jezik. Torej rešitev, ki ni rešitev. Zavedamo se težke materialne situacije, vendar pa brez dvoma drži eno – prevajalski oddelki ne more biti del katerega že obstoječih oddelkov in zato ne moremo postavljati pogojev, da bi najprej izpopolnili te in šele v naslednji fazi pristopili k formiranju prevajalskega. Obstajajo sicer velike možnosti sodelovanja z že obstoječimi oddelki, ali to bo le sodelovanje in še to z vsemi filološkimi oddelki. Če posamezni oddelki še niso tako opremljeni kot bi morali biti, še ne pomeni, da naj se s prevajalstvom počaka za določen čas. S pripravi mi je treba pričeti čimprej

1. Takšna predavanja predstavljajo za študente dodatno obremenitev, dejansko je pa sprito sedanje intenzifikacije študijskega napore, da bi lahko kdo še dodatno študiral.

2. Prevajalstvo ne zadoša samo obvladanje tujega jezika, četudi odlično, saj mora prav tako dobro, če ne celo bolje, poznati tudi svoj jezik. Torej rešitev, ki ni rešitev. Zavedamo se težke materialne situacije, vendar pa brez dvoma drži eno – prevajalski oddelki ne more biti del katerega že obstoječih oddelkov in zato ne moremo postavljati pogojev, da bi najprej izpopolnili te in šele v naslednji fazi pristopili k formiranju prevajalskega. Obstajajo sicer velike možnosti sodelovanja z že obstoječimi oddelki, ali to bo le sodelovanje in še to z vsemi filološkimi oddelki. Če posamezni oddelki še niso tako opremljeni kot bi morali biti, še ne pomeni, da naj se s prevajalstvom počaka za določen čas. S pripravi mi je treba pričeti čimprej

1. Takšna predavanja predstavljajo za študente dodatno obremenitev, dejansko je pa sprito sedanje intenzifikacije študijskega napore, da bi lahko kdo še dodatno študiral.

2. Prevajalstvo ne zadoša samo obvladanje tujega jezika, četudi odlično, saj mora prav tako dobro, če ne celo bolje, poznati tudi svoj jezik. Torej rešitev, ki ni rešitev. Zavedamo se težke materialne situacije, vendar pa brez dvoma drži eno – prevajalski oddelki ne more biti del katerega že obstoječih oddelkov in zato ne moremo postavljati pogojev, da bi najprej izpopolnili te in šele v naslednji fazi pristopili k formiranju prevajalskega. Obstajajo sicer velike možnosti sodelovanja z že obstoječimi oddelki, ali to bo le sodelovanje in še to z vsemi filološkimi oddelki. Če posamezni oddelki še niso tako opremljeni kot bi morali biti, še ne pomeni, da naj se s prevajalstvom počaka za določen čas. S pripravi mi je treba pričeti čimprej

1. Takšna predavanja predstavljajo za študente dodatno obremenitev, dejansko je pa sprito sedanje intenzifikacije študijskega napore, da bi lahko kdo še dodatno študiral.

2. Prevajalstvo ne zadoša samo obvladanje tujega jezika, četudi odlično, saj mora prav tako dobro, če ne celo bolje, poznati tudi svoj jezik. Torej rešitev, ki ni rešitev. Zavedamo se težke materialne situacije, vendar pa brez dvoma drži eno – prevajalski oddelki ne more biti del katerega že obstoječih oddelkov in zato ne moremo postavljati pogojev, da bi najprej izpopolnili te in šele v naslednji fazi pristopili k formiranju prevajalskega. Obstajajo sicer velike možnosti sodelovanja z že obstoječimi oddelki, ali to bo le sodelovanje in še to z vsemi filološkimi oddelki. Če posamezni oddelki še niso tako opremljeni kot bi morali biti, še ne pomeni, da naj se s prevajalstvom počaka za določen čas. S pripravi mi je treba pričeti čimprej

1. Takšna predavanja predstavljajo za študente dodatno obremenitev, dejansko je pa sprito sedanje intenzifikacije študijskega napore, da bi lahko kdo še dodatno študiral.

2. Prevaj

Marjanca Bidovec

Sava Kolerič

Oton Vilčnik

Marko Arko

Marija Košorok

Franci Pivec

Metka Poličar

Jože Šter

DVANAJST MESECEV —

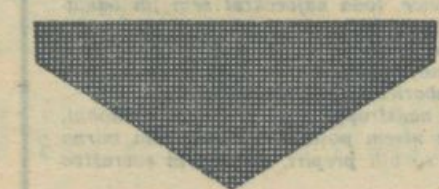
Popoldnevi so na fakultetah zmeraj nekaj posebnega. Vsakdo sedi za svojo knjigo v kakem skrivnem kotu hodnika in ne želi si, da bi ga kdo obiskal. Študij. Spet pa pridejo trenutki, ko si zaželiš pogovora s kolegi, ko rad v družbi pokadiš cigareto. Predavanj je popoldne manj, zato se čuti kar olajšanje po vsem tistem dopoldanskem hrupu.

Hoteli smo govoriti s študenti o kulturi; zato smo si izbrali filozofsko fakulteto. Pa ne, da bi ostale fakultete podcenjevali! Izbrali smo jo, ker se nam je zdela, da v kulturo najgloblje posega že s svojimi študijskimi programi. Nikakor pa ne moremo reči, da se študentje te fakultete kulturnih prireditev bolj redno udeležujejo, ali da bolj sodelujejo pri študentskem kulturnem življenju.

Pogovarjali smo se z dvanaajstimi. (»Kot je v letu dvanaajst mesecev,« smo si dejali.) Pogovarjali smo se na hodnikih, v odmoru med predavanji, v času akademske četrti, v predavalnicah. Tega ali onega smo celo naprosili, naj »zamudi« predavanje.

Kulturno življenje na filozofski fakulteti je v primerjavi z ostalimi dokaj živo, vendar menimo, da še vedno ne tako kot bi moralo biti. Cel kup vzrokov vpliva na to: vse od prenatrpanosti študijskih programov, pa do čisto individualnih težav. In vendar: smo sredi uveljavljanja študijske reforme, ne pozablajmo na kulturno življenje naših fakultet.

Nismo obiskali študentov, katerih dolžnost, ki so jim jo zaupali ostali študentje, je, da se ukvarjajo s kulturno problematiko. Iz pogovorov s študentkami in študenti smo hoteli izluščiti približno sliko življenja študentov filozofske fakultete. Sicer pa — naj vam povedo sami!

Marjanca Bidovec, imaš morda pet minut časa?

»Oprostite, ampak predavanje imam. Pot petih je že.«

»Pa vseeno?«

»Dobro, zamudila bom... Ampak čisto malo!«

Marjanca Bidovec je študentka germanistike, drugi letnik. Studira angleščino in francoščino. V Ljubljano se vozi. Od kje, smo pozabili vprašati. In vendar je zanjo to pomembno: Drame na primer ne more obiskovati, kakor bi hotela. In koncerti?

»Vesela sem bila, ko sem prebrala, da vaše uredništvo organizira koncert Dubravke Tomšič. To je poseben način, kako študentom približati vrhunske ustvarjalce-umetnike.«

»Kaj misliš o kulturnem življenju na vašem oddelku. Morda o svobodnih katedrah?«

Nasmehnila se je in ni odgovorila.

Potem je pohitela na predavanje.

Sava Kolerič, kolegica iz Trsta, najprej ni hotela z nami. To je bilo za njeno skromnost preveč. Na pogovor je pristala šele s posredovanjem njene kolegice.

»...vsak čas se bo začelo predavanje,« so bile njene prve besede. Vendar se je odločila, majhna zamuda ne bo škodila.

»Prav posrečeno se mi zdi,« pravi, ustanavljanje prevajavskega centra na naši fakulteti. Se bomo vsaj naučili prevajati?

»Prišla si iz Trsta. Ali bi nam lahko povedala kaj o kulturnem življenju tržaške mladine?«

»Gimnazijci še kar uspešno izdajajo svoje Literarne vaje. Drugače pa zdaj, odkar sem v Ljubljani, nisem dobro seznanjena s kulturo na Tržaškem.«

»Zakaj si se odločila za študij v Ljubljani?«

»Slovenka sem. Tukaj sem se počutila bolj domače...«

S prav rahlim nasmehom se je poslovila. »Nasvidenje...«

Pred vstopom v sobo smo na vratih zagledali napis: Študijska soba. Tišina! To je slavični seminar v drugem nadstropju stavbe filozofske fakultete. Ker sva se vsaj dva, ki sva stopila v to sobo, počutila v njej nekoliko doma (peto leto namreč drgneva slaviščne klopi), smo kar naglas spregovorili.

Marija Košorok je v drugem letniku.

»Kako si zadovoljna s kulturnim življenjem na našem oddelku in ali imaš morda kakšne konkretne predloge?«

»Imeti bi morali več literarnih večerov. Potrebna je bila dramska skupina, ki bi vse skupaj poživila in dala cel filozofski malo zgleda.«

»Kako se udeležuješ splošnega kulturnega življenja?«

»V Drami imam abonma, včasih grem v filharmonijo.«

»Bereš Tribuno?«

»Da. Preveč je športa; fotografije in karikature so odlične, premalo je literarnega gradiva, preveč poročil.«

Tanja Vetrovec

Darko Dolinar

OTONA VILČNIKA

Čistega filozofa smo ujeli na hodniku med odmorom v družbi kolegov. Vsi so bili zeleni, oprostite — novinci. Če bi sodili po njih, bi lahko rekli, da filozofi radi govorijo. Seveda pa ne smemo po-

Potem so se začeli kolegi, ki so v seminarju študirali, nejevoljno ozirati in mežikati ob bliskanju fotoaparata. Grnada knjig, revij in časopisov na klopih so čakale pridnih rok, ki jih bodo morale prelistati — če bodo hoteli nekoč aktivno posegati v kulturno življenje na Slovenskem. Ali pa naj bi že sedaj?

Diskretno je molčala ob svoji — niti ne toliko starejši — kolegici Metki Poličar, brucka na slavištki. Kakor da bi hotela več povedati s svojimi lepimi očmi in seveda s tem — da je na univerzi prvo leto. Hoteli pa smo še kaj več.

Ko smo jo vprašali, kako bi ona odgovorila na vprašanje, ki smo ga zastavili že njeni kolegici, je rekla samo, da se z njo strinja. Ali pa: »Da, ravno tako.«

»Čemu pa si se odločila za študij slaviš-

stike?«

»Iz veselja do profesorskega poklica...«

»Tj je Tribuna všeč?«

»Rada jo berem...«

»Od kod pa si doma?«

»Iz Kranja...«

»Zelimo ji veliko sreče pri študiju slavi-

stike. (In še nekaj na uho... lahko bi bila malo bolj zgovorna.)

sploševati. Moramo pa reči, da se je z njimi lahko pogovarjati.

»Kako si zadovoljen s študijem na fakulteti?«

»V srednji šoli sem si vse tako predstavljaj, kakor zdaj vidim.«

»Sodeluješ na kak način pri študentskem kulturnem življenju?« »Prav zdaj ustanovljamo na oddelku študijske skupine, kjer bomo o marsikaj razpravljali. Seveda pa smo že do zdaj po skupinah proučevali osnutek ustave. Ravno nocoj pa je ustanovni sestanek Društva filozofov in sociologov. Upam, da bo to precej popestrilo naše delo.«

»Obiskuješ kulturne prireditve?«

»Gledališče, če hočeš priti do malo bolj šega sedeža, je za študenta občutno predrago. In kino tudi...«

»Kaj pa misliš o Akademiku?«

»To je pa kočljivo vprašanje. Zelo se občuti pomanjkanje prostorov in morda tudi časa. Tisti nastop v Unionu je bila polomija. Tak nastop bi morali temeljiteje pripraviti. Ne bi smeli misliti, da je za študente vse dobro.«

»Prav bi bilo, da dobimo študentje Festivalno dvorano. Problem prostorov bi bil rešen...«

»Kaj bi lahko rekli o našem časopisu?«

»Včasih je Tribuna premalo načelna, premalo ostra; poročila bi morala obravnavati dogodke bolj načelno, je rekel Jože Šter, iz prvega letnika filozofije. Kul-

Niko Grafenauer

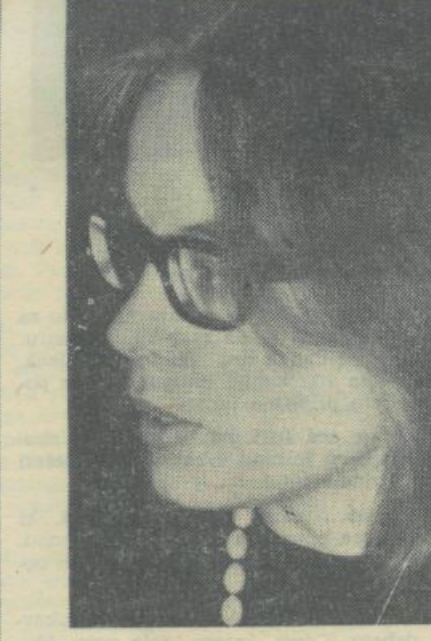
turnega življenja se udeležuje kakor vsi ostali študentje tega oddelka. Predlogi in kritike našega časopisa nam bodo lahko precej koristili. Razmislili bomo o razgovoru z branci na različnih fakultetah in s tem prikazali list, obrazložili naše težave in še kaj...«

Franci Pivec, filozofija, prvi letnik, sodeluje pri Akademiku v dramski skupini. Pripravljajo »Rdečega Budov. Čudno se mu zdi, da ga študirajo že drugo leto, zdi se mu, da skupina nekaj časa dela, potem pa delo spet zastane. Pravega veselja do dela ni. Manjka tudi igravcev. Najbolj se mu zdi izdelana folklorna skupina. Še večkrat bo moral Akademik med študente. Prireditve za študente bi morale biti tudi drugod, ker vsi ne vedo za prireditve v Naselju.

Marko Arko, prav tako filozof je Ljubljancan. Še zmeraj je delno povezan z gimnazijo, kjer je včasih pomagal pri delu literarnega krožka. Pisanje v Tribuni se mu zdi preveč anonimno. Nastopati bi morala bolj radikalno, ostreje.

Marko je bil še najbolj podoben filozofu. Govoril je ostro, odsekano. Ves čas je stal v ozadju...

Tudi njemu — in seveda tudi vsem

Bojana Lesjak

ostalim filozofom — želimo veliko uspeha pri študiju.

»Bojana Lesjak, študentka umetnostne zgodovine, tretji letnik,« se nam je predstavila. Prižgali smo cigarete in se začeli pogovarjati. Ko smo se dokončno sporazumeli o tem, da pri umetnostnih zgodovinarjih izvenštudijsko delo obsega v glavnem zanimanje za stroko, smo ji zastavili nekaj vprašanj.

»V Dramo hodiš. Kaj meniš o Administrativni baladi?«

»Balada je izrez našega časa. Ob vseh polemikah o njej je zanimivo to, da so predstave vedno zelo obiskane. Vprašanje pa je, če tako delo spada v Dramo. Ne bi bilo Mestno gledališče primernejše?«

»Pisatelj, ki ga najbolj ceniš?«

»Svetovni klasiki. Če pa povem čisto po pravici, trenutno berem Georgesa Simenona. Veliko študiram in kadar je človek izmučen, je tako branje najprimernejše.«

»Kaj meniš o Tribuni?«

»Dobim jo in preberem.«

»Kulturni dogodek v Ljubljani v tem letu, ki te je najbolj zadovoljil?«

»Ali je bil sploh kakšen zelo velik? Zdi se mi, da so večje stvari šle samo skozi Beograd in Zagreb.«

Potem je povedala še nekaj besed o dvostopenjskem študiju; besede so ji kar privrele na dan in videli smo, da je na njihovem oddelku res prečel problem. Zapišem se to: »Po prvem letu stopenjskega študija sva samo dva naredila pogoje. Najhuje je, ker ni pogodnega vpisa; zato naj bi omilili pogoje, ali pa omejili vpis v prvi letnik.«

Nasvidenje! Študentom umetnostne zgodovine pa želimo v novem letu pri premagovanju študijskih sovira več sreče.

Po predavanju smo se srečali in pohiteli v prazno predavalnico. Zunanje je bila že trda tema in vsem se nam je mudilo. Zato smo se pogovarjali le nekaj minut. Pripombe Tanje Vetrovec, Nika Grafenauerja in Darka Dolinarja so bile tehtne in čeprav smo bili skupaj le malo časa, smo izvedeli veliko zanimivega.

»Kakšna je po vašem mnenju vloga študentskega tiska?«

Tanja: »Predvsem naj obravnava študentsko življenje, zgodbe iz našega življenja. Seznanjati nas mora z novostmi drugih univerz in študentskega življenja po svetu, ali pa v vsaj v jugoslovanskem merilu.«

Darko: »Študentski časopis naj bi bil list, pri katerem bi se študentje uveljavljali na splošno; prav tako naj bi bil neke vrste odskočna deska za nadaljnje posredovanje in afirmacijo v drugem tisku. Preko študentskega tiska bi morali aktivno posegati v javno kulturno življenje.

V kulturnem življenju bi moral izoblikovati svoja stališča.«

Niko: »S tem se povsem strinjam. Dodal bi, da je povsem na mestu tudi kritika. Sedaj, ko so prebrodne težave s tedenskim izhajanjem Tribune, se včasih pokaže, da so kriteriji marsikdaj prenizki — po vsebinski in tehnični plati pisanja.«

»Kako bi popestrili študentsko kulturo in s kakšnimi težavami se spoprijemate pri tem na vašem oddelku?«

Darko: »Pri nas je študij bolj individualističen, študentje se srečujejo samo na predavanjih.«

Tanja: »Pred leti smo imeli zelo zanimiva predavanja v okviru svobodne katedre. Predavanja so pritegnila tudi slušatelje ostalih oddelkov. Kazalo bi nadaljevati s tem.«

Niko: »Recitacijski večeri, kjer bi predstavljali tuje in domače avtorje, bi bili zelo dobra oblika dela. Morali bi poskusiti.

Tekst: JOŽE PREŠEREN

PETER BREŠČAK

Foto: JOCO ŽNIDARŠIČ

Obvestilo

Uredništvo kulturne rubrike »Tribuna« namerava v letu 1963 izvesti med študenti ljubljanske univerze obširnejšo anketo o kulturni problematiki naše študirajoče mladine.

V ta namen vabimo k sodelovanju predstavnike vseh fakultet.

Začetek dela bomo obenem z anketo v našem listu posebej objavili.

Obenem se obračamo na svoje bralce, da s konkretnimi predlogi in članki posegajo v kulturno življenje naše univerze, ker menimo, da bomo lahko na ta način poživili delo in obenem vzbudili pozornost za kulturno problematiko med vsemi študenti.

Interpretacije

Povabil sem se k direktorju hotela Slon v Ljubljani. Sedla sva za zeleno mizo v njegovi pisarni in tovariš Janko Havliček mi je pripovedoval vtise o svojih gostih. Spraševal sem o cenah, adaptacijah in stroških, o personalu in davkarji, pa še o tem, kaj misli o študentih. Z vsemi podatki mi je prav rad postregel, tako da sem na koncu dobil plastično sliko o tem, kaj se dogaja v hiši. Tako oborožen sem se lahko lotil INTERPRETACIJ, ki bodo bralce vsaj malo zanimale. Naj mi Slon ne zameri, če sem tokrat vzel na piko ravno njegove prostore...

Čas kosila

S Titove ceste kreneš na desno in se spustiš po stopnicah v klet. Pred vhodom obvezno oddaš garderobo. Na vratih te včasih prijazno pozdravi »šef sales«... Slonova klet zaenkrat ni preveč znana, kdor pa ve zanjo, lahko pove, da so cene zmerne.

Cas kosila je. Gostje prihajajo in zamenjajo prazno mesto. Čeprav si želijo obedovati v tem prijetnem ambijentu, se morajo obrniti in si v kakšnem drugem lokalu poiskati pristojočo stoličico. Pogledam po kleti, če je res že vse zasedeno. Da, je. Pri sosednji mizi sedijo štiri študentje in dva imata pred sabo prazno skodelico kave, ki se ji je dno že zdavnaj posušilo, ostala dva pa se še silita z radensko vodo. Natakarije vlijuden in jim ničesar ne reče... Oni imajo skripta pred sabo in še kar vneto študirajo. Včasih si povedo kaj čez mizo, potem pa se spet zapičijo v knjige. Najbrž so ti štiri eni izmed tistih študentov, ki imajo mrzle sobe in so njihove študijske čitalnice že zasedene... Mogoče. Končno je res prijetno sedeti v mehkelem zelenem usnju in zraven študija imeti na očesu še ves spektakel javnega lokala.

Morda le nisem bil edini, ki je premišljeval o trgovcu, ki je imel polno trgovino blaga, pa ga ni mogel prodajati, ker je žena zaklenila vrata trgovine in odšla na trg po zelenjavo. Naši štiri gostje tudi niso hotelu storili največje usluge. Tisto radensko bi pač lahko popili tudi v kavarni, kjer je več prostora saj so zgoraj tudi mehki naslonjači. To je menda tudi želja kolektiva hotela...

Kadencia

Slaščičarno malo naprej od vogala pač vsi poznamo. Živahnosti v tem (premajnem) prostoru ni nikdar konca. Če se pač »najlepša dekleta ljubljanska« ne zberejo pri »Petričku«, jih najdeš tu. Od zgoraj te diskretno opazujejo in zdi se ti, da si v gledališču in da bo galerija vsak čas zaploskala. Tortice in turška kava dajejo

Ex funkcionar

Zdaj pogostokrat sedi v teh lokalih, nasklanjajo si glavo v dlani in prižiga cigareto za cigareto. Poznava se. Dobro! Odkar so mu nekaj storili, se je zapustil in nima niti toliko volje več, da bi se vsaj študija oprijel. In kaj so mu storili? To veva samo midva in njegovi prijatelji. Krivica... Pod navideznim »levom« se skriva premehko srce, ki ni moglo pretrpeti in prenesti udarca. Mu bodo še kdaj dali priložnost, da se izkaže? Kdo? Tisti, ki so mu dali pečat depasiranega člana neke organizacije...?

Priča ali izjemen primer

Pod večer se v recepciji hotela oglasi tujec, ki bi »...rad prenočil« v hotelu. Prosi za sobo s kopalnico. Zraven njega stoji deklica z lasmi neopredeljive barve in se ga oklepa. Gotovo je Ljubljanka s ceste, čeprav ne črne ne bele ne črne. Tujec je imel morda lep načrt...

Vse se ustavi pri prenočitvi. Scena je mučna, čeprav govorijo v tujem jeziku. Vrata nikakor noče pristati na to, da bi jima dal skupen ključ... Pri pultu že čakajo naslednji gostje... Gentlemansko izvleče tujec še zadnji atribut, ki povsod vžge: denar. Korektno ga pomoli vratarju v bližino roke, ki jo je imel na pultu. Z receptorjem se z nasmehom spogledava, le da je moj nasmeh negotov, njegov pa pomilovalen. Tudi novi par je odnehal, ko je uvidel, da ne bo šlo. Tujec je deklo pospremil do vrat in tam sta se še nekaj menila, potem pa sta sedla v »Alfa Romeo« in se odpeljala (najbrž) drugam.

Mirno sem vprašal vratarja, kako je s »temi rečmi«. Rekel je, da bi zaradi tega lahko enkrat že izgubil službo. Če bi onadva v miru spala, bi on ne mogel...

Obrni skodelico in povem ti, kaj te čaka

Z dobro ali slabo kavo ti postežejo v kavarni. Okrog petih popoldan se čuti večji priliv gostov.

Kavica in časopisje za popoldansko razpoloženje...

Sumljivi znaki

Gost pride po stopnicah v kavarno in na vrhu se vanj zapiči vsaj pedeset parov oči. Če si zanimiv, te te oči spremljajo, do kler ne sedeš. Vržeš plašč čez najbližjo stoličico, sedeš, naročiš kavo in se predaš listanju revij in časopisov. Revije imajo najlepše fotografije že cenzurirane. Nekateri jih odrežejo celo s škarpami, drugi pa grobo odtrgajo še del teksta zraven. Ura pa teče... Ko postanejo še revije dolgočasne, delaš kot drugi: opazuješ druge in drugi gledajo tebe. Nekam pač moraš gledati in človek je pač najbolj zanimivo bitje, saj se njegova koža na obrazu stalno premika, čemur pravimo mimika. Sem spada tudi koketiranje.

Ko vstaneš in si zavežeš pas pri plašču, se spomniš, da si neustvarjalno ustvarjal tri ure. Zdaj greš morda lahko še na večerjo...

bolj one tri, ker tujca o šlagerjih nimata pojma. Petje pč ni njun business... To spada k drugim poklicem.

Končno je vse domenjeno. Najprej vstane »bionda« z obrobjenimi očmi in z malce povešeno zadnjico. Ostali dve še enkrat pogledata v ogledalo, če je na njenem bledem obrazu dovolj šminke.

»Quando ci vediamo?« je še zadnje vprašanje za njih.

»Alle sei e mezza,« reče tista, ki je v tej trojki imela glavno besedo, in vse tri se odzibajo proti stopnišču.

Trgovca še trenutek posedita. Ko deklet ni več videti, dregne plešasti mlajšega s komolcem:

»E!«

Napetost na obrazu jima popusti in popraskata se po bradi. Do pol sednih ni več daleč...

V bar

prikolovartijo precej okajeni gostje. Danes so pač praznovali in zabava se nadaljuje. Zdaj so gospodarji položaja. Zahtevajo slivovico. Nekdo naroči bovlo. Natakarije odkimava. »Postrežem vam lahko samo z brezalkoholnimi pijačami«, jim pojasni. Oni pa vzamejo ta stavek za šalo.

»Dajte no«, mu cmokajoče pravi nekdo, »saj je zabavni program že mimo. Zdaj se ne bomo več hecali... Če ne date za pit, bomo šli pa kam drugam«, mu zagrozi s konkurenco.

In so tudi šli. Najbrž je prav zato neka gostja od veselja vrgla kozarec ob tla. Posnemala jo je še ena. Potem so poklicali snažilko, ki je pometla črepinje. Ko je končala, so ji nekateri neokusno zaploskali. Barska pevka v zelenem križu je spet zapela. Tokrat za Jelko, ki je s prijateljicami prišla v bar zapiti »dekliščin«, da ne bi bila tako žalostna...

Del naše zabave

Mnogo je študentov, ki se srečujejo v kavarni, pa tudi v slaščičarni. To so tudi njihovi družabni prostori... Interpretacije so tudi njim namenjene, saj nikdar ne veš, kdo je študent in kdo ni. Da pa bi se mladina tudi kje drugje shajala, je prišel predlog od samega kolektiva hotela Slon. Nameravajo namreč preurediti prostore, ki so poleg kavarne. Tam bi namestili novo opremo in dali prostoru mikaven izgled. Upajo, da se bodo tudi študentje odslej sestajali v tem prostoru, ki bo dobil videz kluba. O tem se je vodstvo hotela pogovarjalo tudi z Mestnim gledališčem in Klubom mladih. Tod bodo člani mestnega gledališča za mladino prirejali zabavne prireditve...

Načrti so lepi...

Kakšna interpretacija pa bo le ostala...

Tadej Munih

Hotel, restavracija, kavarna, bar... Vse na kupu in v središču

mačilen vonj v tem zadimljenem ambijentu.

Obiskovalci so standardni: nekaj lepotev in gruča deklet se vda za razpravo, ki nimajo nikdar konca, niti cilja, še manj pa konstruktivne vsebine. Debata, ki meri na ponošen ekstitencializem, je tipično kavarniška. Družba, ki ji včasih »predseduje« tudi kakšen filmski zvezdnik, se po dopoldanski diskusiji razide in si objubi, da se popoldan spet snide. Če ne tu, pa kje drugje... Ljubljana je res tako majhna, da se ne morejo zgrešiti...

Za mizo sedijo štiri ljubljanske starejše dame. Med sabo ves čas šušljajo. Nedaleč stran je prisedel njihov znanec iz iste ulice. Povabil je prijateljico na turško kavo. One štiri so za hip brez besed in osupljene, a kmalu staknejo glave. Potem gre kot mitraljez... Med čekanjem komaj ujamem nekaj besed:

»... še en izpit...«

»... je bil v Angliji in je gor...«

»... hodi že spet z drugo...«

»... je rekla gospa, da je rekla ona...«

Ko je tematika že prevečkrat obrnjena, se lotijo družabne igre: prerokovanje iz kavnega ostanka. Zdelo se mi je preneumno, da bi še poslušal.

Ekskluzivno

V modrem poliviniu v kavarni sedijo za mizo tri deklice, ki so vsak večer v baru. Družbo jim delata dva trgovca iz Milana. One tri za silo lomijo italijanščino in pogovor teče približno takole:

»Zdaj je ura štiri. Potem bomo šli skupaj k večerji in nato v bar,« pravi plešati petinštiridesetletnik.

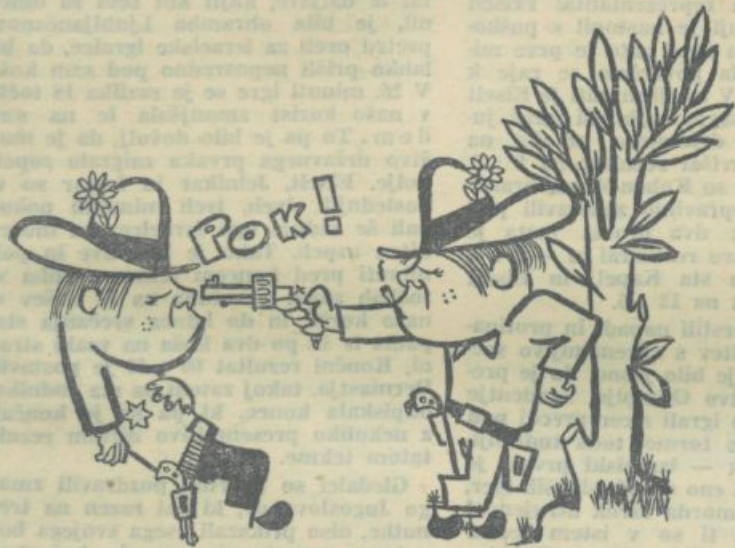
»Io devo dormire oggi,« reče tista, ki sta ji tujca posvečala najmanj pozornosti. Onadva pa sta gentlemansko: »Ne, tudi vi boste šli z nami!«

Potem se nestrokovno spustijo v strokovno debato o tem, katera lepše poje: Milva ali Connie Francis. Pogovarjajo se le

FLORIJAN KROJI HI-STORIJE

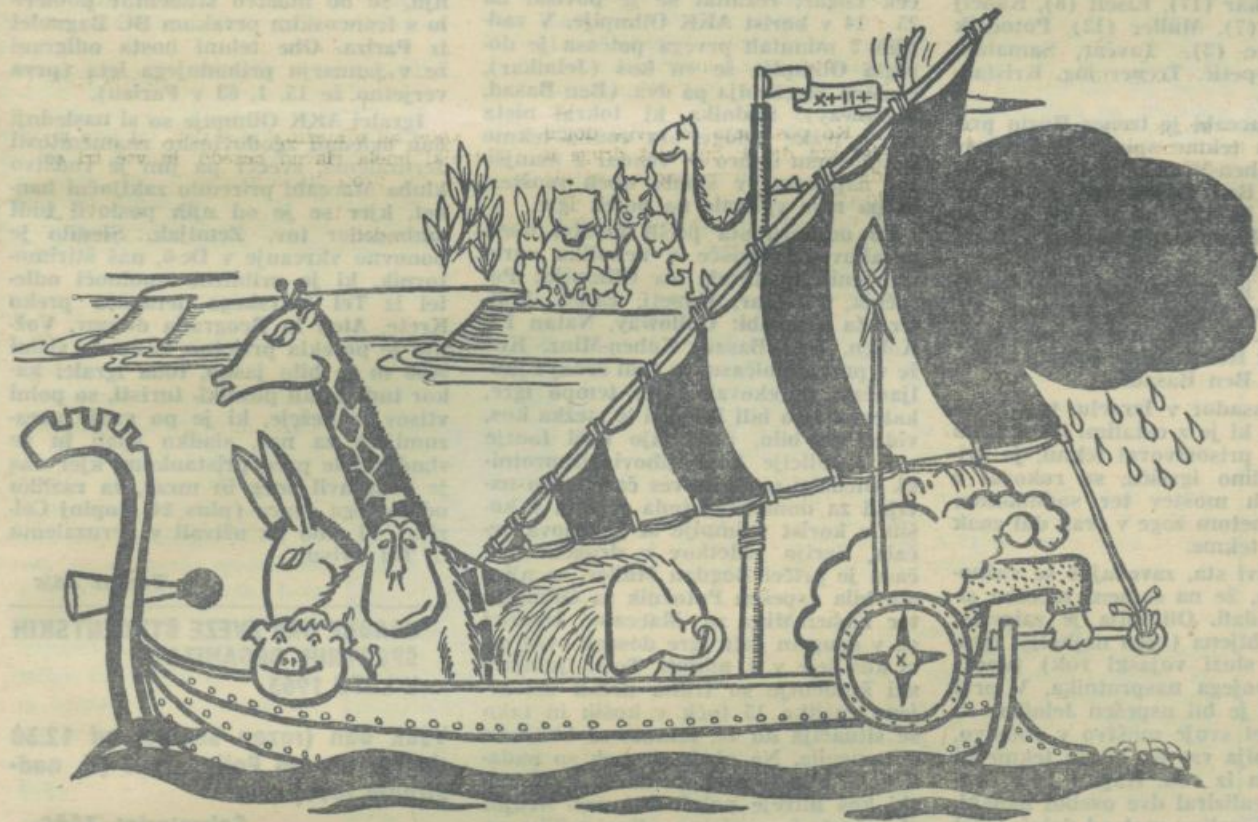
Kajn in Abel

Danes bomo obravnavali zelo važno poglavje. Srečali se bomo s prvim človekom, ki se je rad šalil. Kar takoj vam povem, da je to svoje nagnjenje zelo drago plačal. Takole je bilo: bila sta dva brata, Abel in Kajn po imenu. Prvi je bil pastir. Ta se ni pretegnil, ležal je v senci, ovce pa so pridno mulile travo. Drugi pa je bil poljedelec; v znoju svojega obraza si je prideloval vsakdanji kruh. Njegovo kmetovanje ni bilo kaj prida napredno in je bil zelo navezan na muhavosti zemlje in neba. Tako bi ga lahko skoraj uvrstili med prve socialiste, saj jih podobne težave še danes tarejo širom sveta. A njegov moralni lik je bil skrajno negativen. Grdo zavisten je bil, ker je narava ob družbeni delitvi dela odmerila bratu senco in pohlevne ovce.

Zal tudi Abel ni bil brez napak. Nekateri viri navajajo, da je Kajna zlorabljal zato, da mu je pravil stare vice. Škoda; če bi vice pravil ovcam, bi morda še danes živel. Tako pa se je Kajn spozabil in mu pričel puščati kri. Pipe je odvil do konca. No, da tudi mene ne zadene podobna nesreča, vam povem nekaj novega.

Zgodovina se ponavlja. Res je tako. Zatečimo se po primer kar k filmu. V vsakem količnjak dobrem westernu se obdelava farmerji-poljedelci in pa kavboji-živalorejci. Za hladitev hude krvi imajo priročne naprave na šest strel. Ob prežvekanju alkohola se zmerjajo in hvalijo, kdo bo koga prej napolnil s svincom. No, nekaj jih potem stegne peté. Po navadi so to Kajni. Pozabiti ne smemo, da film vpliva na mladino. No, in sedaj še ena prilika je bližnje preteklosti, sedanosti in prihodnosti. Spet sta na svetu dva brata: Kain Adams in Abel Adamovič. Zgodovina se je tako zakomplikirala, do nihče ne ve, koga bo hudič vzel. Človek je že tako napredoval, da se je celo ovčar navzel Kajnovih ubijalskih misli. Obadva imata nekakšne žrtvenike, iz katerih lansirata rakete pod nebo. Kajnu večkrat katera zataji in se mu zato Abel posmehuje. Razlika od prvih vzornikov pa je v tem, da je Set (tretji brat, ki šele kasneje nastopi) že prisoten in bo tudi »gor plačal«, če se bosta druga dva spoprijela.

NOE

Pričelo se je s trganjem v križu in kolenih. To poznamo danes kot revmo. Bolečine pa naznanjajo spremembo vremena — na slabše seveda. Take občutke je imel Noe, prvi ladjedelnik in mornar. Od ljudi sorodnih poklicov današnjih dni ga loči predvsem to, da je barko izdelal pravočasno, zato je tudi uspel pogubi. Potem je prišlo deževje in barka je zaplaval. Še prej je na njej zbral precej živali, še več pa jih je pozabil. Tako so (k sreči) današnji učbeniki zoologije nekoliko tanjši. Ker so pa nekateri ljudje tečni in vtikajo nos v stvari, ki jih nič ne brigajo, imamo danes tudi vedo paleontologijo, ki teh rajnih živali ne pusti pri miru. Vse to gotovo že veste, torej nestrno pričakujete, da vam povem priliko. Evo je: Dvajset let je tega, ko smo tudi mi skoraj zapodili pogubi. V povodnji, ki je obetala vse odnesti, smo si prisilili barko in z njo pripluli v današnji čas. Preveč verno smo sledili staremu vzoru in ponovili napako. Vkrkali smo tudi nekaj »črnih potnikov«. Takih, ki bi bili vredni rešitve, nismo pustili na bregu. No, oglejmo si nekaj primerkov.

Pujsi so med dolgotrajno plovbo in takoj po pristanku večkrat vrgli okusne kolone. Zdaj pa preveč rinejo h koritu. Treba jih bo po rilcih! Učene sove so vožnjo preživele v temnih, skritih kotih. Tam so mnoge ostale še danes. Niti vedo ne, da smo se ostali že izkrcali. Cebram je večkrat uspelo izmakniti sivo barvo, da so se pobarvale v dobrodrušne dolgo-uhce, a svoje prirode niso mogle zatajiti. Dež jih je k sreči vedno opral in nam jih znova predstavil v značilni obleki. Sakali, hijene in drugi smrdljivi kojeti so se dolgo časa prikrivali v volčjem tropu. Njihova podobnost volkovom je pre-motila marsikoga, ki ni bil na barki in ni spoznal njihove strahopetljivosti in drugih mrhovinarskih navad. Zirale so le malo boljše. Najbrž še sedaj ne vedo, da so dobile prostor na barki zato, da bi popestrile živalske vrtove. Marsikateri lev je zavil na stranpot, zlorabil je Noetovo nekdanjo naklonjenost. Golob, ki je med plovbo večkrat iskal varen pristan, je, žal, še danes velik revež. Z vsakega leta se vrne oskubljen. K sreči mu niso postrigli peruti, nekaterim fantalinom pa so že vzeli frače in puške na šibre.

Na hitro moram opraviti še z eno zmotno teorijo. Nekateri trdijo, da je bil Noe Slovenec, ker si je prvi privoščil sok vinske trte. Z vinom si je večkrat sladil urice po srečnem pristanku. Res je sicer, da je prvi vozil barko, a čez mero si ga gotovo ni privoščil. No, malo mu lahko spregledamo, saj je bil vesten krmar. Če bi pa bil Slovenec, bi ga pa pil tako, da ga za nas gotovo ne bi nič ostalo. Dandanes nekateri mislijo, da so Noeti, ker vohajo ponoven potop. V ta namen hodijo s čolni na visoke planine. Lahkoverneži jim sledijo. Žal diže od posnemanja vinogradniških sposobnosti Noetovih ne pridejo.

P. S.: Danes skrojena historija ni najbolj uspela. Blago je bilo dobro, le stranke so me preveč priganjale. Rokodetec, kakršen pač sem, sem njihovi želji formalno zadovoljil, žal na račun lepote odelja.

ŠKOR PIJON ČKI

ZAPISNIK S SEJE: Ugotovljeno je, da sta do sedaj izšli samo dve številki. Ocena situacije: tretja številka lahko izide iz naslednjih razlogov:

1. Vse tožbe zaradi prvih dveh izdaj so umaknjene. (Vzrok: ni trinajste plače za advokate.).
2. Florijan se je specializiral za izvirni greh, Eve in take »štose«, tako dela v redakciji Škorpjončkov ne bo več motil. Zato bo dobil mali pelinkoveček in plaketo. Hvala mu.
3. Razno. Pod to točko se uredništvo Škorpjončkov usede za pisalni stroj in spiše številko. Prisotni: Joahim in Čomi.

DOGODKI DOMA IN PO SVETU: Iz afriško obvešč-nih krogov smo izvedeli, da si je nekdo kupil papige. Ob vrnitvi v Ljubljano so mu sostanovalec zagrozili: »Ti — ali pa papige!« Kako je izbral, nam ni znano.

IZ NASIH KRAJEV: Nekdo iz odbora koprskih študentov je povabil nekoga iz UO na skupščino takole: »Pridi na skupščino. Pela bo Ivanka Kraševac.« Izjave načelno ne komentiramo, rahlo pa se nam zdi, da so določeni ljudje preveč pevsko orientirani. (Pri besedi p e v s k o v a r i a j e i n i.)

IZ BOLJ ODDALJENIH KRAJEV: Citiramo mariborski Večer: »Novosti v Katedri« (mariborski študentski list): »Tudi tokrat najdemo v časopisu nekaj zanimivih sestavkov in reportaž, med drugim razgovor s filmsko igralko Spelo Rozin in kulturna razglabljanja o vzgoji mladine.«

Zelo ekskluziven razgovor s Spelo Rozin, brez dvoma, dopis iz Makedonije izključno za Katedro. Pa se spominjamo kuverte, ki je prispela na Tribuno z istim intervjujem in pripisom: »Ekskluzivno za Tribuno.« Da, nekateri so za kopije! Pa še tole: kulturna razglabljanja o vzgoji mladine... Poznamo tudi nekulturna razglabljanja o vzgoji mladine?

FILM: NEKATERI SO ZA VROČE: Na primer — na sociologiji. Osemnajst bivaajočih in eksistirajočih se je odločilo za izpit iz statistike. Trije so padli, ostalim pa je bilo sugerirano, naj si premislijo, odpovejo izpit. Ker ga niso, so pač — padli.

Nekaj podobnega z ekonomije: trideset prijavljenih in od njih samo eden zveličan.

TISK IN PISK: Problem Problemov nenadoma ni več problem. Da bi bili Problemi vsaj malo problematični, je uredništvo sklenilo problem še malo pogreti. V ta namen so objavili tudi članek »(Men)te(o)rorizem v akciji«, ki je bil prvotno menda namenjen uredništvu Škorpjončkov.

VREMENSKA NAPOVED: Nad arhitekturo se je pred nedavnim rahlo razvedrilo, vendar kljub temu na pohodu padavine! Malo pozno — vendar iz srca.

POSEBNE VESTI IZ NASELJA: Naš stalni, opolno-močni in pooblaščen dopisnik iz Študentskega naselja, tako imenovani ilegalce, poroča: Pred nekaj dnevi sem zjutraj šel v kavarno Naselja, kjer zajtrkujem. Zelo avtoritativna oseba za pultom me je vprašala:

- »Kaj bi pa rad?«
- Rekel sem: »Kruh.« Morda sem to rekel zato, ker sem v nekem časopisu prebral, da Jugoslovani živimo od kruha. Ali pa zato, ker sem bil lačen.
- »Kakšnega, belega ali črnega?« me je vprašala.
- »Belega, prosim,« sem rekel.
- »Nimamo,« je dejala.

NOVA IMENOVANJA: Zaradi svojega brucovanja so se kemiki proglasili za samostojno fakulteto. Priredite-lje povsem razumemo, saj so stare bajte in se jim je v mesecih odsotnosti izoblikoval nov pojem.

POSEBNO OBVESTILO: Trinajste štipendije letos izjemoma ne bo, ker smo sredstva porabili za dviganje cen trolejbusom, mleku, kruhu itd.

INDEKS IN...

ATLETSKA STEZA

Danes vam predstavljamo dr-
žavnega rekorderja v disciplini
tek na 3000 m čez ovire — Slav-
ka SPANA. Slavko je absolvent
agronomije in se je rodil pred
24 leti v Krškem. Je že nekaj let
srečno poročen in tudi že oče
dveletne hčerke Barbare.

■ Kako deluje študentska or-
ganizacija na tvoji fakulteti? —
Na področju reševanja študij-
skih problemov, posebno se zdaj
v času nove reforme študija je
naša študentska organizacija ve-
liko napravila. Osebnostno z njo
nimam v zadnjem času več tesnej-
šega stika (absolvent).

■ Kako si razdeliš svoj čas? —
Dopolndne študiram, popoldne pa
treniram. Dnevno treniram po-
vpredno skozi vse leto po tri ure.
Seveda moram dodati k temu še
številna tekmovalja, ki so v se-
zoni skoraj vedno vsak konec
tedna.

■ Ali imaš zaradi športa teža-
ve pri študiju? — Kakih posebnih
težav nimam, profesorji na
fakulteti me razumejo in kar me
še posebno veseli, zanimajo se
za moje atletske dosežke, kar je
nedvomno lepo priznanje zame.

■ Tvoji načrti za prihodnost? —
Že sedaj treniram za novo se-
zono, ki se bo sicer pričela šele
čez nekaj mesecev, a bo zelo raz-
gibana. V tej sezoni bom moral
doseči na atletske tekmovalje
doma, a tudi v tujini, dobre re-
zultate, ker sem kandidat za
Olimpiado leta 1964 v Tokiju in
brez dobrih rezultatov udeležba
na tej največji atletske športni
prireditvi na svetu ne bo mogo-
ča. Pripravljam pa se vestno in
sem glede mojega sodelovanja
na olimpijskih igrah optimistič-
no razpoložen.

■ Kaj pa telesna vzgoja med
študenti? — Študentje se veliko
ukvarjajo s telesno vzgojo, ne v
okviru univerze, temveč večinoma
po klubih, saj je veliko štu-
dentov športnikov. Kar se tiče
športnega življenja na posame-
znih fakultetah, menim, da to še
zdaleč ni dovolj živahno, da bi
lahko govorili o njem v pravem
pomenu besede. Poglejmo si sa-
mo primere v drugih deželah.
Tam so medfakultetna športna
srečanja ne le na visoki športni
ravni, temveč tudi zelo obiska-
na. Sicer pa se lahko študent tu-
di pri nas udeležuje v kateriko-
li športni disciplini, seveda če se
hoče, kajti možnosti za to obsta-
jajo.

■ Koliko znaša tvoj državni
rekord v teku na 3000 m z zapre-
kami? — Tri minute, 39 sekund
in 6 desetink. Tečem pa še na
1500 m in sem tudi v tej disci-
plini že bil državni reprezentant;
moj najboljši čas na tej progi
pa je 3 min, 49 sekund.

■ V katerih državah si doslej
že vse tekel? — Skorajda po
vseh Evropi, razen v Albaniji,
Spaniji, Angliji, Rusiji, Luxem-
burgu in Nizozemski.

■ Kakšno vlogo igra »šporina
sreča« v atletiki? — Mislim, da
pri teh srečanjih ne igra velike vlo-
ge, vendar je smola, ki jo imaš,
tem večja, kajti zastoj so bili
»prigaranje kilometri, ki si jih
pretekel še z večjo muko kot
zmagovalec.

I. KOLO TEKMOVANJA ZA POKAL EVROPSKIH PRVAKOV

ZMAGA OLIMPIJE V IZRAELU

Poročilo našega posebnega dopisnika
tekme Olimpija : Maccabi.

Posebni avion Avio-Adria prometa
z ljubljanskimi košarkarji in ostalimi
potniki - turisti, se je po 5 in pol ur-
nem letu v petek ob 17. po lokalnem
času spustil na pristajalno pisto leta-
lišča v Tel Avivu. Tu so nas sprejeli
člani jugoslovanskega poslaništva, ka-
kor tudi predstavniki košarkarskega
kluba BC Maccabi. Po opravljenih ca-
rinskih formalnostih se je moštvo na-
šega državnega prvaka odpeljalo v ho-
tel; še isti večer pa so imeli fantje
trening na stadionu, ki nosi ime Mac-
cabi-Holon in je približno 14 km od-
daljen od Tel Aviva. Dan kasneje je
bil ta stadion prizorišče tekme prvega
kola tekmovanja za Pokal evropskih
prvakov. Čeprav je Izrael uradno azijs-
ka država, mu je mednarodna košar-
karska zveza (FIBA) dovolila nasto-
pati v družbi ostalih najboljših evrop-
skih moštev.

V soboto dopoldan so si igralci in
spremljevalci ogledali Tel Aviv, popoldne
pa je sledil obvezen počitek.

Košarkarski stadion, kjer se je ob
20. uri po lokalnem času (1 uro prej
po našem) pričela tekma med držav-
nima prvakoma Jugoslavije in Izraela,
je bil že uro prej skoraj popolnoma
zaseden. Izraelska policija na konjih
je pred vhodi vzdrževala red.

Nekaj minut po 20. uri sta obe mo-
štvi burno pozdravljeni od približno
3 tisoč gledalcev, med katerimi je bi-
la tudi mala skupina Jugoslovancev, ki
so prileteli v Izrael z istim letalom
kot košarkarji, prišli pod vodstvom
sodnikov Dimoja iz Grčije in Celicoli-
ja iz Turčije na igrišče.

Tehnično vodstvo Olimpije je prija-
vilo za tekmo sledečih 12 igralcev: Dr-
mastja (kapetan ekipe — dosegel je 3
koše), Jelnikar (17), Eiselt (8), Kapelj
(6), Logar (7), Müller (12), Potočnik
(5), Vrhovec (2), Tavčar, Samaluk,
Bassin, Vavpetič. Trener ing. Kristan-
čič.

Za BC Maccabi je trener Rozin pre-
dal vodstvu tekme spisek 12 igralcev
z imeni: Kohen-Minz (kapetan ekipe —
19 košev), Ben Basad (6), Golloway
(9), Natan El (2), Amar (6), Edelist
(4), Hasid, Eisenbaum, Avidan, Kohen,
Frisch, Klein.

Olimpija je začela tekmo s petor-
ko: Jelnikar, Dermastja, Vrhovec, Ei-
selt, Kapelj. Za Maccabi pa so nasto-
pili najprej: Kohen-Minz, Frisch, Gollo-
way, Klein, Ben Basad.

Naš ambasador v Izraelu, tov. Zem-
ljak Dušan, ki je z ostalimi člani člani
poslaništva prisostvoval tekmi, je pri-
šel na sredino igrišča, se rokoval z
igralci obeh moštev ter sodnikom,
nato pa z metom žoge v zrak dal znak
za začetek tekme.

Obe moštvi sta, zavedajoč se važno-
sti srečanja, že na samem začetku si-
lovito napadali. Olimpija je zaigrala,
čeprav oslabiljena (njen najboljši igra-
lec Danec služi vojaški rok) precej
bolje od svojega nasprotnika. V prvi
minuti igre je bil uspešen Jelnikar in
tako povedel svoje moštvo v vodstvo,
ki ga Olimpija vse do konca tekme ni
več izpustila iz rok. Kapelj je v dru-
gi minuti realiziral dve osebni napaki,
nato pe je Eiseltov met od daleč zadel

v črno in že je bilo 6 : 0 v našo ko-
rist.

Izraelci se niso zmedli in takoj za-
tem je njihov najboljši igralec — 203 cm
visoki Kohen-Minz — znižal na 6 : 2
(Kohen-Minz je državni reprezentant in
letos najboljši športnik Izraela.) Po-
leg njega sta v moštvo Maccabija na-
stopila še dva reprezentanta: Frisch
in Klein. Slednji je nastopil s poško-
dovano roko in igral zato le prve mi-
nute igre. Toda povrnimo se raje k
poteku tekme. V tretji minuti je Eiselt
— poleg Jelnikarja najboljši igralec ju-
goslovanskega državnega prvaka na
tej tekmi — zvišal rezultat na 8 : 2.
V protinapadu so Kohen-Minza branil-
ci Olimpije nepravilno zaustavili pod
svojim košem; dva prosta meta je
slednji zanesljivo realiziral in — 8 : 4.
V protinapadu sta Kapelj in Eiselt
zvišala rezultat na 12 : 5.

Tako so se vrstili napadi in protina-
padi obeh moštev s spremenljivo sre-
čo. Vsakomur je bilo jasno, da je pre-
vladovalo moštvo Olimpije. Studentje
iz Ljubljane so igrali sicer precej pod
svojo najboljšo formo, toda tudi nji-
hov nasprotnik — izraelski prvak, je
to pot prikazal eno svojih slabših iger,
čemur je bila morda vzrok utrujenost
igralcev, kajti ti so v istem tednu
odigrali 3 tekme z moštvom Poljske,
ki je tudi gostovalo v Izraelu (dvakrat
so zmagali, tretjič pa doživeli poraz).

V 10. minuti je Logar v hitrem pro-
tinapadu dosegel koš in na semaforju
se je zasvetil rezultat 15 : 10. Za njim
je dosegel koš Kapelj, nato Kohen-
Minz in zopet je sledil koš za Olimpi-
jo, s tem pa zvišanje rezultata na 7
točk razlike 19 : 12. Dobrih pet minut
pred koncem prvega polčasa je Jelnik-
kar, ki je bil najboljši igralec na tere-
nu, dosegel dva lepa koša iz skoka,
za njim je bil ponovno uspešen Tin-
ček Logar; rezultat se je povišal na
25 : 14 v korist AKK Olimpije. V zad-
njih 2 minutah prvega polčasa je do-
segla Olimpija še en koš (Jelnikar),
moštvo Maccabija pa dva. (Ben Basad,
Golloway). Sodnika, ki tokrat nista
imela težke naloge, sta vodila tekmo
v splošnem dobro — vendar z manjši-
mi napakami v škodo obeh moštev,
ki pa niso vplivale na potek igre.

Po odmoru sta prišli moštvi obeh
prvakov na igrišče v nekoliko spre-
menjenih postavah. Za Olimpijo: Po-
točnik, Jelnikar, Kapelj, Eiselt, Mül-
ler. Za Maccabi: Golloway, Natan El,
Kohen, Ben Basad, Kohen-Minz. Kot
že v prvem polčasu, so tudi sedaj Ljub-
ljanci narekovali hiter tempo igre,
kateremu so bili Izraelci le stežka kos,
videti je bilo, da imajo naši fantje
več kondicije kot njihovi nasprotni-
ki. Gledalci so sicer ves čas burno na-
vijali za domačine, toda razlika v ko-
ših v korist Olimpije se je znova ve-
čala. Serijo zadetkov v drugem pol-
času je pričel Bogdan Müller, za njim
sta bila uspešna Potočnik za Olimpijo
ter Kohen-Minz za Maccabi. Izraelci
so v drugem delu igre dosegli svoj pr-
vi koš šele v 4. minuti. Toda ljubljans-
ki študentje so trdno držali ustvar-
jeno razliko 15 točk v koših in tako
se situacija do 12. minute ni bistveno
spremenila. Na obeh straneh so pada-
li koši, le s to razliko, da se je izrael-
ski koš hitreje polnil kot naš. Svojih
»5 minut« in verjetno edino priliko za

ugodnejši rezultat te tekme so imeli
Izraelci od konca enajste minute na-
prej. Pri rezultatu 47 : 28 za Olimpijo
se je pričela serija zadetkov za Mac-
cabi. Otvoril jo je Amar z lepim me-
tom od daleč. Za njim so bili uspešni
še Edelist, Kohen-Minz, Golloway in
znova kar trikrat Edelist, ki je me-
tal iz daljave, kajti kot sem že ome-
nil, je bila obramba Ljubljancev
pretrd oreh za izraelske igralce, da bi
lahko prišli neposredno pod sam koš.
V 16. minuti igre se je razlika 18 točk
v našo korist zmanjšala le na se-
dem. To pa je bilo dovolj, da je mo-
štvo državnega prvaka zaigralo zopet
bolje. Eiselt, Jelnikar in Logar so v
naslednjih dveh, treh minutah poka-
pali še zadnje upe Izraelcev za more-
biten uspeh. Tako je bila dve in pol
minuti pred koncem tekme razlika v
točkah zopet povečana na 11 košev v
našo korist in do konca srečanja sta
padla le še po dva koša na vsaki stra-
ni. Končni rezultat 60 : 46 je postavil
Dermastja, takoj zatem pa sta sodnika
odpiskala konec, ki pa se je končal
z nekoliko presenetljivo nizkim rezul-
tatom tekme.

Gledalci so športno pozdravili zma-
go Jugoslovancev, ki žal razen na tre-
nutke, niso prikazali vsega svojega bo-
gatega repertoarja znanja košarke;
krivec za to pa je bilo moštvo Macca-
bija, ki ni igralo v polni formi.

Po končani tekmi je trener Kristan-
čič dejal, da je s svojimi varovanci
zadovoljen in da ga povratna tekma v
Ljubljani (5. jan. 63 na Gospodarskem
razstavišču) ne skrbi. Pač pa, da se
bodo igralci skrbno pripravljali za sle-
deče tekme v tekmovanju državnih
prvakov posameznih držav za Evropski
pokal.

V drugem kolu, seveda če računamo
na zmago Olimpije v povratnem sreča-
nju, se bo moštvo študentov pomeri-
lo s francoskim prvakom BC Bagnolet
iz Pariza. Obe tekmi bosta odigrani
že v januarju prihodnjega leta (prva
verjetno že 15. 1. 63 v Parizu).

Igralci AKK Olimpije so si naslednji
dan ogledali zgodovinske znamenitosti
Jeruzalema, zvečer pa jim je vodstvo
kluba Maccabi priredilo zaključni ban-
ket, kjer se je od njih poslovil tudi
ambasador tov. Zemljak. Sledilo je
ponovno vkrcanje v De-6, naš štirimor-
tnik, ki je približno opolnoči odle-
tel iz Tel Avivskega letališča preko
Krete, Aten in Beograda domov. Vož-
nja je potekla prijetno, nebo na višini
5000 m je bilo jasno, toda igralci ka-
kor tudi ostali potniki - turisti, so polni
vtisov iz dežele, ki je po svoje nera-
zumljiva za nas, sladko spali in se
zбудili šele pred pristankom, kjer nas
je pozdravil sneg in mraz, za razliko
od toplega sonca (plus 24 stopinj Cel-
zija), ki smo ga uživali v Jeruzalemu
in Tel Avivu.

Tomaž Zajc

**URADNE URE ZVEZE ŠTUDENSKIH
ŠPORTNIH ORGANIZACIJ
V LETU 1963**

Vsak dan (razen sobote) od 12.30
do 14. ure na Poljanski 6 (II. nad-
stropje levo).

Sekretariat ZŠŠC

Najbrž še ne veste, da...

... je v deželi 20.000 jezer — Finski, ki ima nekaj več kot 4,5 mi-
lijona prebivalcev, vsak tretji prebivalec včlanjen v športno
društvo. Na prvem mestu so lahkoatletska društva, saj znaša
članstvo v njih nič manj kot 320.000 aktivnih atletov. Na drugem
mestu smučarski klubi s skupno 300.000 smučarskimi tekači in
skakalci. Na tretjem mestu so telovadna društva itd.

... je po mnenju teniških strokovnjakov najboljši igralec tenisa
vseh časov William Tilden. Edini konkurent tega mojstra reketa,
ki je kraljeval tako na travnatih, kakor tudi na peščenih igriščih
pred zadnjo vojno, je profesionalni igralec Pancho Gonzales,
ki je danes najboljši profesionalni igralec tenisa na svetu.
Je član znanega »Kramerjevega teniškega cirkusa« in skupno z
ostalimi igralci, ki igrajo seveda le za velike denarje, potuje po
svetu in kaže svoje teniške vrline. Znano je, da so profesionalni
teniški igralci precej boljši od amaterskih. Sami pa so bili nek-
daj amaterji in ko so dosegli najvišjo kvaliteto stopnjo, jih je
zvalila moč denarja na stran profesionalizma.

... v Braziliji in drugih južnoameriških državah z velikim uspehom
prikazujejo film o življenju najboljšega igralca nogometa na
svetu — Peleja. Najbolj zanimiv je konec filma, ko se ob zvokih
glasbe napadalec NOGOMETNEGA MOŠTVA »Santos« — črni bi-
ser Pele — tako rekoč spreha z žogo na nogi med igralci na-
sprotnega moštva, preigra še zadnjega obrambnega igralca ter
mojstrsko z vso eleganco brne žogo v mrežo.

Gledalci pa ob tem seveda ter navdušeno ploskajo pa čeprav
so v kinu, ne pa na nogometni tekmi.

T. Z.

ŠAHOVSKI BRZOTURNIR

V soboto, 22. t. m., so v šahovskem domu v Ljubljani
odigrali v počastitev dneva JLA medfakultetno prvenstvo
v brzopoteznem šahu. Nastopilo je osem ekip, od katerih
so bile štiri, gradbena, kombinirana filozofska in tekstilna,
elektro fakulteta in Akademski kolegij med seboj zelo iz-
enačene. Zato je bila borba za prvo mesto vse do konca
tekmovalja napeta in neodločena, tako da je končni vrst-
ni red odločilo poleg znanja tudi nekaj sreče. V prvih štiri-
h kolih je najmočnejše zaigrala kombinirana ekipa filo-
zofske in tekstilne fakultete, ki je nabrala kar 13 točk; sle-
dili so ji elektro fakulteta z 11 točkami, Akademski kole-
gij in strojna fakulteta z 10,5 točke. Gradbena fakulteta
je z 9,5 točke zaostala na petem mestu, vendar je do tedaj
odigrala že vse najtežje dvoboje. V petem kolu je prišlo
do pomembnega preobrata. V medsebojnem dvoboju je
Akademski kolegij odpravil filozofe s 3 : 1, zaradi česar
se je elektro fakulteta po zmagi 4 : 0 nad medicinci pre-
bila na prvo mesto. Gradbeniki so si v obračunu s strojno
fakulteto (3:1) priborili četrto mesto. V naslednjih kolih
se je gradbena fakulteta približala čedalje bolj proti vrhu,
medtem ko so filozofi vedno bolj držali po lestevici navzdol.
Končni vrstni red: 1. Akademski kolegij (Rotajc, Topalović,
Musič, Kunej) 19,5 točke, 2.—3. gradbena in elektrofakul-
teta 19 točk, 4. filozofska in tekstilna fakulteta 18 točk, 5.
strojna fakulteta 15 točk, 6. VSSD 11,5 točke, 7. medicins-
ka fakulteta 9 točk in 8. biotehnična fakulteta 1 točka.

Ingo Paš

Najboljši jugoslovanski jazz glasbeniki

Redakcija lista »Telegram« je sestavila prvo eksperimentalno jakostno lestvico jazz godbenikov, da bi v čimvečji meri pripomogla k razvoju resničnega jazza pri nas.

Prav tako kot vse druge umetnosti, je tudi jazz živa umetnost, ki se afirmira preko stalnih reprodukcij, obenem pa vpliva na kvaliteto interpretacij tudi vedno novi tehnični izumi.

Jakostna lestvica ima vlogo stimulansa, istočasno daje entuziastu kvalitativno sliko godbenikov v nekem določenem obdobju. Vsekakor je tak način tekmovanja plemenit in koristi izvajalcem pa njihovem nadaljnjem delu. Lestvica je sestavljena na osnovi rezultatov III. jugoslovanskega festivala jazza in na njej zato ne boste našli imen, kot so: trobentar Duško Gojković, bobnar Spasov, ki so trenutno šolanji v Ameriki. Pri pregledu jakostne lestvice tudi ne boste zasledili razporeda za instrumente: bariton, saksofon, kitaro klarinet, flavto, vibrafon. Ne vsebuje niti velikih orkestrrov niti vokalnih interpretov, pač zaradi premajhne udeležbe izvajalcev na teh instrumentih. Zaradi tega, ker so izvajalci sodelovali v več zasedbah, tako da so pogosto menjavali slog igranja, pa tudi solo točke v velikih orkestrih precej krajše kot v malih. Tudi kvaliteten ansambel Dragutina Dikića ne boste nikjer zasledili, pač zato, ker je nastopil z nonetom. To pa je že tolikšno število izvajalcev, da niti combo niti veliki orkester. Ker je bil edini s tako zasedbo, je seveda izpadel.

Jakostno lestvico je sestavila petčlanska žirija, ki so jo sestavljali glasbeni kritiki in strokovnjaki v poznavanju jazza, in sicer: Žika Dimitrijević, glasbeni urednik RTV Beograd, Angelo Vlatković, glasbeni urednik radia Novi Sad, Mitja Kos, glasbeni urednik radia Koper, Miro Križić, glasbeni kritik, Zagreb in Nenad Turkalj, glasbeni kritik, urednik »Telegrama«.

Pri sestavljanju jakostne lestvice torej ni sodeloval niti eden glasbeni strokovnjak ali kritik iz Ljubljane. Ljubljanci so zavrnili prošnjo za pomoč pri sestavljanju jakostne lestvice iz razumljivega razloga, kajti vsa organizacija festivala leži v njihovih rokah in se niso hoteli vmešavati. Ali drugače povedano, če bi prišlo do konfliktov oz. protestov posameznikov,

ne bi bil vmešan organizator festivala, temveč druga redakcija. S tem pa so si zagotovili udeležbo na prihodnjih jazz festivalih.

Jakostna lestvica najboljših jugoslovanskih jazz godbenikov.

■ ALT SAKSOFONI:

1. Ati Sos (Ljubljana)
2. Dragoljub Davidović (Beograd)
3. Edvard Sadžil (Beograd)

■ TENOR SAKSOFONI:

1. Ozren Depolo (Zagreb)
2. Milivoj Marković (Beograd)
3. Bogdan Dimitrijević (Novi Sad)
4. Milan Stojanović (Beograd)

■ TROBENTE:

1. Marjan Domić (Zagreb)
2. Urban Koder (Ljubljana)
3. Predrag Krstić (Beograd)
4. Franjo Jenč (Beograd)

■ POZAVNE:

1. Ivica Kelemen (Zagreb)
2. Jurica Cukac (Zagreb)
3. Franc Puhar (Ljubljana)
4. Ljubiša Milić (Beograd)

■ KLAVIR:

1. Davor Kajfeš (Zagreb)
2. Aleksander Subota (Beograd)
3. Saša Radojčić (Beograd)
4. Mirko Souc (Beograd)

■ KOTRABASISTI:

1. Krešo Remeta (Zagreb)
2. Miljenko Prohaska (Zagreb)
3. Miloje Đorđević (Beograd)
4. Ladislav Rebek (Novi Sad)

■ BOBNARJI:

1. Silvijski Glojnarji (Zagreb)
2. Branislav Kovačev (Beograd)
3. Lazar Tošić (Beograd)

■ MALI (COMBO) SESTAVI:

1. Zagrebški jazz kvartet (Zagreb)
2. Ljubljanski jazz ansambel (Ljubljana)
3. Mali ansambel RTV Beograd (Beograd)
4. Kvartet Radana Bosnera (Zagreb)
5. Ansambel Mojmir Sepeta (Ljubljana)

Urban Koder se je proslavil na Bledu kot odlični solist Ljubljanskega jazz ansambla. Priznanje sta mu bila velik aplavz in visoko mesto v jakostni lestvici jugoslovanskih trobentarjev.

GLASBENE MEDITACIJE

Glasba ne ustvarja pri nas nekega novega sveta, temveč kaos. (Oscar Wilde)
Jazz je zmaga črncev nad belci. (Lina Frlan)

Glasba! To je glasbeni esperanto. (Jules Levy)

Pevci se dele v tri kategorije: najprej so tisti, ki imajo glas, a ne znajo peti, potem so tisti, ki nimajo glasu, pa znajo prepevati, in končno tisti, ki nimajo glasu in ne znajo prepevati. (Gioachino Rossini)
Glasba je najdražja in tudi ustvarja najneugodnejši ropot. (Theophile Gautier)

Dejali smo, da je glasba najdražja od vseh ropotov. Dodali bi še, da je tudi najbolj vsiljiva od vseh umetnosti. Nastavlja se nam v hiši, ob ograjah, na tleh in ob zidovih. (Jacques Normand)

Avstrija je dala tri Strausse, a črna Afrika več kot stotisoč jazz glasbenikov. Kod je bolj muzikalen? (Joe Matošić)

Kar se tiče teh norcev (glasbenih kritikov), nam ne preostane nič drugega kot pustiti jih, da govorijo. (Ludwig van Beethoven)

Srce je kot ona »lisičja« naprava gramofon: ponavlja z zvestim glasom ono, kar so nekaj govorili pesniki in sanjači (Erich Kaestner)

Glasbene matineeje RTV Ljubljana

Preteklo nedeljo je bila že tretja uspešna matineja za abonente reda Z — zabavna glasba. Redaktorju Aleksandru Skaletu je uspelo izdelati koncept oddaje, oddaje, ki naj služi mladini. Mesečno je na programu ena, v kateri se nam predstavi plesni orkester RTV, solisti, vokalni interpreti — domači — in gostje iz sosednjih republik. Zelo pametna je odločitev, da pri vsaki oddaji nastopi tudi po en mladi in perspektivni pevec.

Mladina je z navdušenjem sprejela odločitev glasbenega vodstva RTV, ki je pripravilo matinejske zabavno-glasbene oddaje. Dokaz za to je vedno prepolna dvorana Slovenske filharmonije. Topel aplavz je odkritosrčno priznanje nastopajočim. Resnično smo pogrešali podobne oddaje že prej, toda... Vsi nekdanji tako odmaknjeni ljubljenci mladih so postali iznenada dobri znanci. Visoke cene vstopnic in pozne večerne ure so bile včasih rešitev, a sedaj so vse to zamenjale nizke cene in dopoldanske ure. Prav to velja tudi za matinejske koncerte resne in narodne glasbe. Glasbenemu vodstvu RTV gre priznanje in zahvala vseh ljubiteljev glasbe, saj jo pričeli kot prvo sistematično vzgajati in glasbeno izobraževati mladino.

Po treh javnih zabavno-glasbenih koncertih so se predstavili in želi obilo aplavza plesni orkester RTV Ljubljana z vse mi instrumentalnimi solisti, vokalisti, predvsem pa z Marjano Deržaj in Majdo Sepe ter Ninom Robičem. Tudi novinci niso razočarali. Jožica Svete in bratje Boštjančiči so perspektivni interpreti in jim taki nastopi lahko samo koristijo. Male instrumentalne zasedbe, Ljubljanski jazz ansambel — Kampičev, Sepetov in Privškov sestav, so bile še posebno toplo sprejete. Upamo, da nam bo glasba na redakcija še naprej sestavljala podobne kvalitetne programe in tako odigrala važno vlogo v vzgoji glasbenega občinstva.

Pričujoča zgodba je ena izmed tistih, ki jih zaradi grozljivosti niso dovolili prirediti Hitchcocku za televizijo. Zgodba pripoveduje o divjačini in tovu — posebne vrste. Da pa ne bi svojih bralcev po nepotrebnem razburjali, smo se odločili, da bomo zgodbo objavljali v nadaljevanjih. Tako bodo naši bralci po koščkih spoznali to najnevarnejšo divjačino in telefoni na klinikah in bolnišnicah za živčne zlo-me ne bodo zvonili.

Piše:
Richard
Conell

»In če jaz zmagam?« je začel vročično Rainsford. »O tem se bom preprčal šele takrat, če vas ne bom našel do polnoči tretjega dne«, je rekel general Zarov. »Moja jahta vas bo odpeljala na celino, blizu nekega mesta.«

General je bral na Rainsfordovem obrazu, kaj mi sli.

»Oh, lahko mi zauptate,« je pristavil Kozak. Dal vam bom svojo gentlemansko besedo kot gentleman in sportnik. Seveda pa se boste morali tudi vi strinjati s tem, da ne boste nobenemu črhnilo o obisku tukaj.«

»Z ničemer takšnim se ne strinjam,« je rekel Rainsford.

»Oh,« je rekel general, »v tem primeru... Toda zakaj bi sedaj o tem razpravljala. Čez tri dni bova o tem govorila pri steklenici vina, dokler...«

General si je nalil čašo. Potem ga je poživilo poslovno vzdušje. »Ivana,« je rekel Rainsfordu, »vam bo preskrbel obleko za lov, hrano in nož. Svetujem vam, da nosite mokasine; puščajo manjšo sled. Svetujem vam tudi, da se izogibljate velikemu močvirju na južnem delu otoka. Imenujemo ga Močvirje smrti. Tam je živi pesek. Neki nori fant je tam poskušal. Obžalovanja vredno je bilo to, da ga je Lazar sledil. Lahko mislite, kaj je čutil, mr. Rainsford. Rad sem imel Lazara. Bil je najboljši pes v mojem tropu. Dobro, sedaj se vam moram opravičiti. Po kosilu vedno po-

čivam. Bojim se, da boste vi komaj imeli kaj časa za počitek. Startali boste kar takoj, brez dvoma. Do mraka vam ne bom sledil. Ponočni lov je veliko bolj razburljiv kot dnevni, mar ni tako? Au revoir, mr. Rainsford, au revoir.«

General se je z globokim, vpludnim poklonom umaknil iz sobe.

Skozi druga vrata je prišel Ivan. V rokah je nesel lovsko obleko khaki, torbo s hrano in pas z dolgim lovskim nožem. Njegova desna roka je počivala na rdečem pasu s pištolo.

x

Rainsford je dve uri tekkel skozi goščavo. »Moram obdržati živce, moram obdržati živce«, si je rekel skozi zobe. Ni bil povsem priseben, ko je zapustil grad in so se za njim s truščem zaprla vrata. Njegova prva misel je bila — čim večja razdalja med njim in generalom in zato se je pogl naprej, kot da ga poganja ostroga, ki je zelo podobna paniki. Ko se je obvladal, se je ustavil in pretehtal svoje misli in položaj.

Uvidel je, da je pot naravnost nesmiselna; prav gotovo bi se srečal z morjem. Bil je na otoku, torej obkrožen z vodo, toda njegove operacije ne smejo biti obkrožene z vodo.

»Dal mu bom sled, da bo šel za meno,« je Rainsford mrmral, in šel po poti, ki je vodila v divjino. Izvršil je vrsto zamotanih zank. Znova in znova je naredil isto sled in si prikliceval v spomin vso znanost lova na lisice in vse sleparstvo lisice. Noč ga je našla trudnega. Čutil je bolečine v nogah, rokah in na obrazu, ki ga je grmičevje prebicalo. Vedel je, da bi bilo nespametno tavati okoli v temi, če tudi bi imel še toliko moči. Rabil je počitek in zato je razmišljal: »Igral sem lisico, sedaj moram igrati mačko«. Veliko drevo z debelim deblom in razprostrtimi vejami je bilo blizu, zlezel je nanj in skrbno pazil, da ne bi pustil niti najmanjšega znamenja. Zlezel je v krošnjo. Poiskal je primerno vejo in nekako počival. Počitek mu je prinesel novo samozavest in skoraj občutek varnosti. Celo tako vnet lovec kot je general Zarov, me ne bi mogel tukaj zaslediti, si je rekel. Samo sam vrab bi lahko šel ponoči za tako zamotano sledjo v džungli.

Toda, mogoče je bil general vrab... Noč, polna sumničenja, se je počasi priplazila kot kača, a Rainsforda spanec kljub tišini mrtvega sveta v džungli ni obiskal. Proti jutru je nebo prekrila umazana sivina in takrat je zaslišal nenavaden krik neke ptice. Rainsford je prislunil v smer, od koder je prišel. krik. Nekaj je prihajalo skozi goščavo, prihajalo počasi, previdno, prihajalo po isti poti, kot je prišel Rainsford. Nagnil se je

proti tlom in skozi vejevje, ki je bilo skoraj tako gosto kot stenska preproga, opazoval.

Stvar, ki se mu je bližala, je bil človek.

Bil je general Zarov. Hodil je po poti z očmi, uprtimi v tla. Ustavil se je skoroda pred drevesom, počepnil in proučeval tla. Rainsforda je prešinilo, da bi skočil kot panter, toda v generalovi desni roki je zagledal nekaj majhnega in metalnega — avtomatično pištolo.

Lovec je nekajkrat zmajal z glavo, kakor da bi bil v zadregi. Potem se je vzravnil in vzel iz svoje doze eno izmed svojih črnih cigaret; njen oster, kadilni podoben duh je zaplaval do Rainsfordovih nosnic. Rainsford je zadržal dih. Generalove oči so zapustile tla in potovale, centimeter za centimetrom po drevesu. Vsaka Rainsfordova mišica je bila pripravljena za skok. Toda ostre lovčeve oči so nehale preiskovati, predno so prespele do veje na kateri je ležal Rainsford. General je puhniti zelo spretno krožec dima v zrak. Smeh se je razprostrl na njegovem rjavem obrazu. Potem se je obrnil proč in previdno stopal po poti po kateri je prišel. Selesenje grmičevja in njegovih stopinj je vse bolj pojemale.

Zadrževan zrak je planil iz Rainsfordovih prsi. Njegova prva misel ga je naredila bolnega in odrevenelega. General je lahko sledil po gozdovih ponoči, lahko je sledil najtežjim sledem. Imeti mora grozljive sposobnosti. Bila je izredna sreča, da ga Kozak ni zapazil, svoje divjaki.

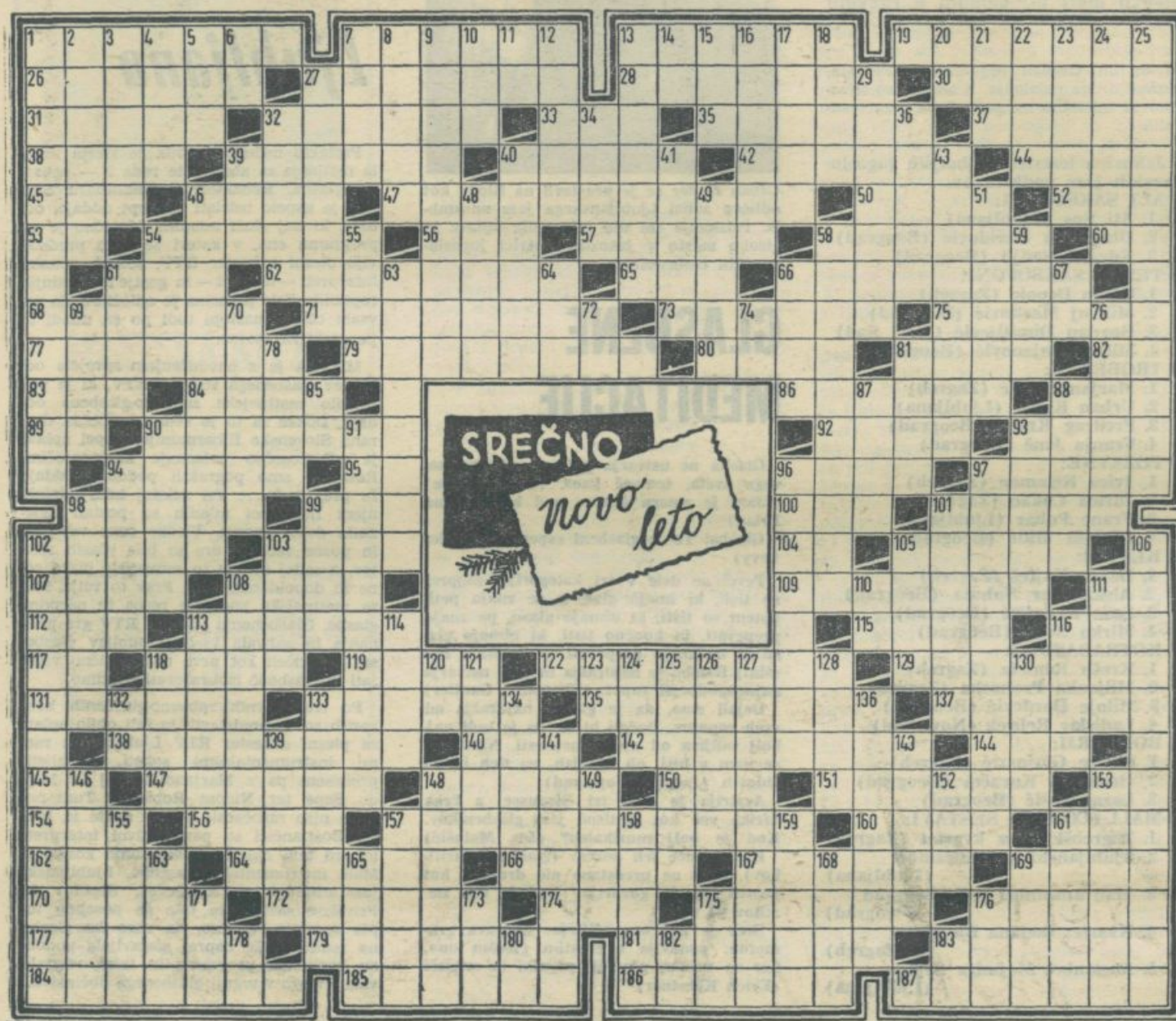
Rainsfordova naslednja misel je bila še bolj strašna. V grozi je zatrepetal po vsem telesu. Zakaj se je general smehljal? Zakaj se je obrnil nazaj?

Rainsford ni mogel verjeti, da bi bil razlog, ki ga je slutil, pravilen, toda resnica je bila tako jasna kot sonce, ki je sedaj sijalo skozi jutranje meglice. General se je z njim igral! General ga je prihranil za naslednji dan! Kozak je bil maček, on pa miš. Rainsforda je prešinil občutek popolne groze.

Se nadaljuje

Najnevarnejša divjačina 6

Nagradna križanka

VODORAVNO: 1. drugo največje bolgarsko mesto (v dolini reke Marice), 7. nemški dramatik 19. stoletja (Friedrich), 13. letni čas, 19. letos umrli slovenski filmski režiser (Mirko), 26. tenek kos, režanj, 27. slavnostni sprevali, 28. spodnji del človeškega obraza, 30. zelo hud strup, s katerim mažejo Indijanci svoje puščice, 31. posameznik, individuum, 32. suh, dolg

človek, 33. kraljevič iz indijskega epa »Mahabharata«, 35. bebec, slaboumež, 37. sovjetski kozmonavt, ki je letos obiskal tudi Ljubljano, 38. sotočnica Drine, 39. srbski pisatelj (»Pop Čira in pop Spiraa«), 40. odmor, 42. bojni strup, ki so ga v I. svetovni vojni začeli uporabljati Nemci, 44. čista teža blaga, 45. ime italijanskega pisatelja Foscola, 46. nizozemski slikar,

poleg Rembrandta največji predstavnik meščanskega baroka (Frans), 47. ostrast, 50. ptica (latinsko), 52. najdaljša afriška reka, 53. ovčji glas, 54. madžarski atlet, pred nekaj leti evropski prvak v metu kladiva, 56. kratka ameriške organizacije »Central Landowners' Association«, 57. tropska rastlina z mesnatimi listi, 58. slovenski umetnostni zgodovinar (Viktor, 1868–1946), 60. naše ime za tujo črko, 61. velika riba, 62. čuvar reda, stražnik, 65. med vojno umrli ameriški humoristični pisatelj (George), 66. ličiti obraz z mazili, 68. predstojnik univerze, 71. optična naprava na podmornici, 73. današnje predmestje Dunaja, kjer je bil Napoleon leta 1809 prvič premagan, 75. splošno kemično ime za radikale alkanov, 77. skupek dveh ali več strojev, 79. prirodoslovni poklic, 80. preproste vodne rastline, 81. cunj, zaplata, 82. tuj dvočlanski, 83. kratka za narodnoosvobodilno borbo, 84. drag, 86. televizijski zasloni, 88. romanska nikalnica, 89. kemično znamenje za cian, 90. kuhinjska posoda, 92. mejna reka med Poljsko in Demokratično republiko Nemčijo, 93. nebesno telo, 94. reka v Toskani, pritok Ombrona, 95. arabski žrebec, 96. žitarica, 97. šaljivost, 98. nepravilen, popačen lik, 99. ime hrvaškega književnika Kršnjačeva, 100. voznikova potrebščina, 101. ozka deščica, 102. italijanska filmska igralka (Sofia), 103. obrtnik, 104. števnik, 105. del klavirja, 107. malajska blaznost, 108. poveljstvo večje vojaške enote, 109. natežnost, 111. japonska družabna igra, 112. ime hrvaškega pesnika Ujevića, 113. prozorna snov za šipe, 115. univerzitetno mesto v Demokratični republiko Nemčiji, 116. slovenski zgodovinar (Josip), 117. sosednji črki v abecedi, 118. mestni nasad, 119. nekdanji emirat v jugozahodni Arabiji, 122. sveti hrošč starih Egipčanov, 129. spomini kot literarno delo, 131. obloge zavornih bobnov in čeljusti pri vozilih, 133. mitološki libijski orjak, ki ga je premagal Herakles, 135. mestna hiša v starogrških državah, 137. svetlikanje, blišč, 138. pripadniki velike srbohrvaške jezikovne skupine (po značilni vprašalnici), 140. teppec, norček, 142. nenraven, 144. špansko: reka (v zemljepisnih imenih), 145. začetnici utemeljitelja heliocentrične teorije, 147. sveta knjiga starih Perzov, 148. uži-

ten morski rak, 150. ime grafika Justina, 151. prislednik, 153. začetnici sodobnega slovenskega dramatika in literarnega zgodovinarja (»Kranjski komedijanti«), 154. rodna hiša, 156. tovarna alkoholnih pijač v Ljubljani, 157. naziv za Benetke v času njihove največje slave, 160. pripadnik starozidovske verske sekte, 161. zemeljska ožina na Malaki, 162. mlada jugoslovanska filmska igralka (Inge), 164. luknjica, 166. črnilo, 167. vrsta superlativa v slovnicu, 169. mesto v francoskem departmaju Pas-de-Calais, kjer živi mnogo slovenskih izseljencev, 170. skvarjen nemški jezik, ki ga govore in pišejo Židje, 172. krvnik, 174. močna svetloba, sij, 175. bodalce, 176. barijeva ruda, 177. pripadnik bajeslovne naroda velikanov v južnem Kanaanu, 179. deklica iz »Kekca«, 181. ceremoniar, 183. gozdne jase, 184. hrvaški pisatelj in publicist, ki so ga 1. 1941 ustrelili ustaši, 185. okrajno mesto v švicarskem kantonu Bern, 186. naše morje, 187. oklopni jezdec.

NAVPIČNO 1. velikanski izbruh plinov na površini Sonca, 2. francoski književnik iz 18. stoletja (»Gil Blas«), 3. rusko: jezero (v zemljepisnih imenih), 4. slovensko podjetje za proizvodnjo filmov, 5. spodnje ploskve posod, 6. oslovski glas, 7. grič, 8. kraj ob Zenevskem jezeru, kjer so bila letos pogajanja med Francozi in Alžirci, 9. veliki italijanski renesančni pisatelj, avtor »Dekameron«, 10. mesto v Lombardiji, 11. začetnici podpredsednika ZIS, 12. nemški pesnik, začetnik »svetoboljšac« (Nikolaus), 13. kraj v spodnji Savinjski dolini s tovarno nogavic, 14. sibirski veletoč, 15. astronomski pojav, 16. mesto v Epiru, 17. učenec, vpeljan v skrivnosti nauka, 18. otročiček, 20. kratka humanitarne organizacije, 21. nogometni izraz, 22. gozdni grm z jagodami, iz katerih kuhajo žganje, 23. predrimski železna doba, imenovana po najdišču La Tène, 24. ljubezenski pesnik, 25. prevratnik, vstajnik, 27. prehod z enega vozila na drugo, 29. rožnina, 32. neroda, štor, 34. prismojena ženska, 36. angleški filmski igralec (David), 39. ameriško moško ime, 40. zareze, raze, 41. pozitivna elektroda, 43. grafični obrat 46. krvno barvilo v rdečih krvničkah, 48. strela, 49. drog, ob katerega vprežejo žival (množina), 51. indijanske trofeje, 54. glasbena znamenja, 55. oblika kruha, 58. mehek les, 59. otok v Aleutih, 61. težava, briga, 63. medicinska priprava za izpiranje, 64. ameriško moško ime, 66. navade, 67. enaka samoglasnika, 69. moško ime, 70. pokojnik, 72. matematična konstanta, 74. okrajšava za »plural«, 76. sodobni sovjetski pisatelj (»Jazbec«), 78. avtonomna sovjetska pokrajina v centralni Aziji, 81. mesto v severovzhodni Turčiji, 85. pogojna oblika pomožnika, 87. določene barve, 88. glavno mesto Nove Kaledonije v Tihem oceanu, 90. prebivalec Slovenskih gor, 91. glavno pristanišče na atlantski obali Maroka, 93. naslov romana poljskega pisatelja Prusa, 94. ime ameriškega skladatelja Coplanda, 96. olupljena, 97. zbirka novel, ki jo je napisala kraljica Margareta Navarska (1492 do 1549), 98. ostanki hrane, 99. država na Srednjem vzhodu, 101. ime znamenitega ameriškega vibrafonista Hamptona, 102. lastnik italijanskega veleposredstva, 103. pobeg, 105. izdelujem blago, 106. kavarniški politik, 108. nabiralec slovenskih narodnih pesmi (Karel), 110. različna soglasnika, 111. ročni voz na dveh kolesih, 113. vas pri češkem mestu Hradec Kralove, kjer je bila leta 1866 bitka med Prusi in Avstrijci, 114. konice, 116. egiptovski bombaz, 118. steze, 120. kratka za latinski »ad est«, 121. slovenski zgodovinar in zemljepisec iz preteklega stoletja (Simon), 123. kratka napredne politične stranke, 124. tropska papiga, 125. poslana menica, 126. koralni otoki, 127. tlakomer, 128. iglasto drevo, 130. osje gnezdo, 132. soglasnika s konca abecede, 133. samodejni stroj, 134. levi pritok Donave v Romuniji, 136. velika rečna riba, 139. domačinski vojak v severni Afriki, 141. osramočen, 143. slovensko ime za pešikana, 146. kmečki praznik, 148. nekdanji tip gimnazije, 149. ime italijanske igralko Lollobrigide, 152. sij, blišč, 153. ime dveh vasi pri Kranju, 155. bajeslovni libijski kralj, ki se mu je ob dotiku vse spremenilo v zlato, 157. prizor, 158. mehanično proizvodno sredstvo, 159. ime italijanske filmske igralko Valli, 161. sovjetski šahovski vele mojster, 163. grška boginja zrnje, 165. afriška storklja, ki je veljala starim Egipčanom za sveto ptico, 168. ime dveh gorskih prelazov na Velebitu, 169. glavno mesto Tibeta (naša pisava), 171. sirjava, 173. rimski bog z dvema obrazoma, 175. divja jeza, 176. rudnik bakra v Srbiji, 178. kemični znak za telur, 180. kvartaški izraz, 182. kemični znak za barij, 183. kot 72. navpično.

Nagradni natečaj

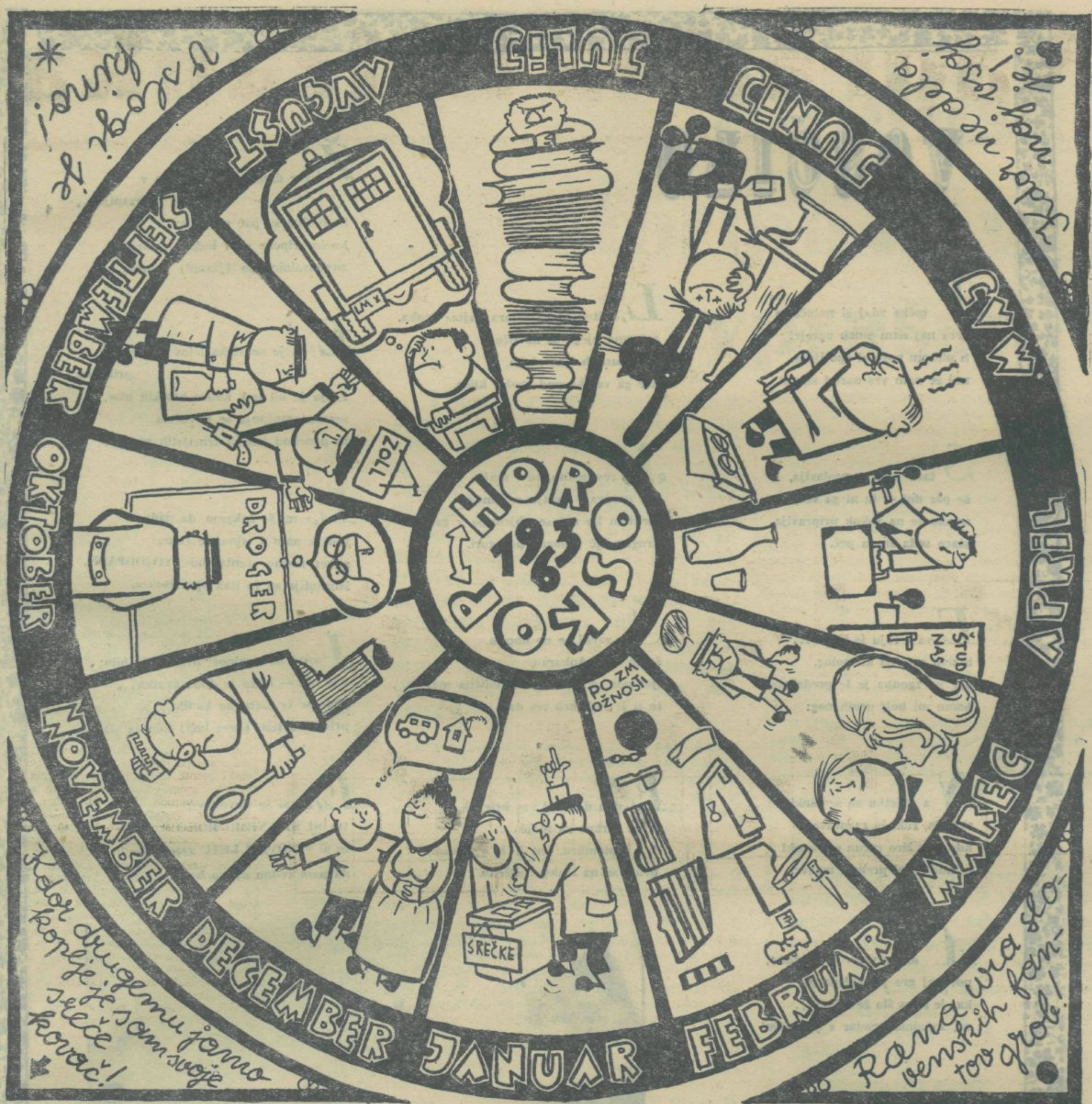
Z našo novoletno križanko bomo ustregli navdušenim ugankarjem, saj vemo, da je le-teh precej prav med študenti. Sestavljalca križanke smo naprosili, naj ta naša prva uganka ne bo preveč enostavna, tako, da boste ob njenem reševanju našli dovolj razvedrila. Vabimo vas, da nam — obenem z rešitvami — sporočite, kakšnih ugank si v bodoče še želite. Če bomo ugotovili, da je med našimi bralci dovolj ugankarjev, bomo njihovim željam čim večkrat skušali ugoditi.

Med reševalce, ki bodo nagradno križanko pravilno rešili in rešitve pravočasno poslali, bomo z žrebom razdelili 25 nagrad in sicer.

1. nagrada: 14-dnevno bivanje v študentskem taboru v Ankaranu
- 2.–3. nagrada: 10-dnevno bivanje v študentskem taboru v Ankaranu
4. nagrada: 7-dnevni brezplačni smučarski tečaj
- 5.–8. nagrada: 7-dnevno bivanje v študentskem taboru v Ankaranu
- 9.–15. nagrada: 1000 dinarjev
- 16.–25. nagrada: enoletna naročnina Tribune

Na izrezani lik križanke napisane rešitve nam pošljite do vključno 12. januarja 1963 opoldne na naslov: Uredništvo Tribune, Ljubljana, Poljanska 6. Na kuverto pripišite: Nagradna križanka in število rešitev. Rešitve lahko oddate tudi v posebni nabiralnik na hodniku pred uredništvom v drugem nadstropju na Poljanski 6.

Izid žrebanja bomo objavili v 2. številki Tribune — 16. januarja 1963.

JANUAR

Sreča na loteriji te le za mišjo tačko zgreši. Zato še nekaj časa ne boš vozil afteka.

FEBRUAR

Zimske suknje ne kupuj! V jeseni ti jo za določen čas preskrbi država.

MAREC

Govori se, da si je tvoja deklica kupila termofo. Študentor in tvoji starši so tega veseli. Diploma!

APRIL

V mokrem mesecu si rojen. Zato je izguba statusa študenta na vidiku. Ona te ne ljubi več!

MAJ

Zakaj žreš pilule proti glavobolu, bruc? Praznina vendar ne more boleti!

JUNIJ

Velik črn muc te zasleduje. Vsak mesec: ob štipendiji splošno streznenje in otožnost. Študij O. K. do prvega izpita.

JULIJ

Ko vsi svetniki marširajo na morje, boš moral ostati pri knjigah.

AVGUST

Preveč sanjariš! Vendar boš veliko potoval. Krmaril boš bar-ko.

SEPTEMBER

V zamejstvu te sprejmejo z odprtimi (zaprtimi) rokami. Ne-ustrezno prečrtaj!

OKTOBER

Dekle se ti bo zaprlo v zidani-co. Naknadnega vpisa ne bo. Pa-zi!

NOVEMBER

Prvič v letu se počeseš. Prese-neti te denarno nakazilo.

DECEMBER

Na brucovanju spoznaš vdovo z avtomobilom in hišo. V dobro ohranjenem stanju!

HOROSKOP – HOROSKOP – HOROSKOP – HOROSKOP – HO

VOŠČILO

Vinčka zdaj si natočimo
srca naj nam smeh ogreje!
S plésom noge si spotijmo,
naj se nam ves narod smeje!

Staro leto se poslavlja,
še pár dni — in ni ga več,
mlado se na vskok pripravlja,
staro seda že za peč.

Eva v raju je živila ...
S tem začenja kronolog,
ker pa zgodba je le predebela,
bomo mi bolj urnih nog:

Na začetku so sestanki,
skripta, roki in razprave:
kdo ima žiro račun pri banki
in kdo še ni prebral ustave.

Ada »stvari« še sledimo,
pot naj gre po koledarju,
kaj je letos šlo že mimo ...
no, začnimo vendar v januarju!

Januar. Čas ni za ljubezen,
Tivoli je enkrat prazen;
kdor na brucovanju je še trezen,
ta ni živ, je le prikazen.

Bruce k jaslim pripustijo,
izpitni roki so se že začeli,
prfoksu zadnji laski zdaj sivijo:
»Le od kje so se ti but'ljji vzeli?«

Oreformi že žgolijo
slavčki, vrabci in ostale ptice:
fakultete se kot lastovke selijo
in »enke« so zamenjale petice.

Le študentska »stara bajta« kroka,
reforma njega se ne tiče,
po pisarnah tiho stoka,
ker ga vojska pod orožje kliče.

Jes res lušno, ko v maju
vsa narava v cvetju se smeji,
medtem ko eni se objemajo v gaju,
drugim luč v pozno noč gori.

Še zaveš se ne docela,
že te vabi Ankaran,
ljubezen, d'narci, pa turistična marela,
to ti je vsa skrb ves dan.

Eden da svoj čas brigadi,
drugi mrkne za mejó
A v septembru, kot je že v navadi,
bruci se na »fakse« zaženo.

Živece damo do novembra v
terapijo ...

Statistike so pač porazne:
ko inskripcije se v indeks zableščijo,
predavalnice so (jasno!) prazne.

E/na je snežinka letos kmalu
priletela,
z njo je bil tud' konec kratkih hlač,
sezona smučanja se je začela
in ponekod izbruh trinajstih plač ...

Le mi še čakamo, da pade
tudi k nam s trinajste roke,
a ker nismo »rentabilni«, TO ODPADE,
štipendije so že itak »previsoke«.

Jasno bo opolnoči dvanajstič bilo:
ieto dni — kako je doba kratka ...
Vino se iz glave bo kadilo,
prišla bo tudi (brez luči) minuta sladka.

Eno si še dovolimo:
DA SI STISNEMO ROKO
in si v NOVEM LETU zaželim,
da nam vedno dobro bo ...

SREČNO NOVO LETO 1963